

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Kraków, dnia 25 października 2016 r.

Poz. 5960

UCHWAŁA NR XIX/173/2016 RADY GMINY BRZEŹNICA

z dnia 28 września 2016 roku

w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Brzeźnica

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 446) oraz art. 8 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1777 z późn. zm.) **RADA GMINY BRZEŹNICA** uchwała, co następuje:

§ 1. Wyznacza się obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie Gminy Brzeźnica w granicach określonych w Załączniku Nr 1 do niniejszej Uchwały - mapa w skali 1:5000.

§ 2. Potwierdzenie spełnienia przez obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji przesłanek ich wyznaczenia wskazanych w art. 9 i 10 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji określa Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla gminy Brzeźnica, stanowiąca Załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Brzeźnica.

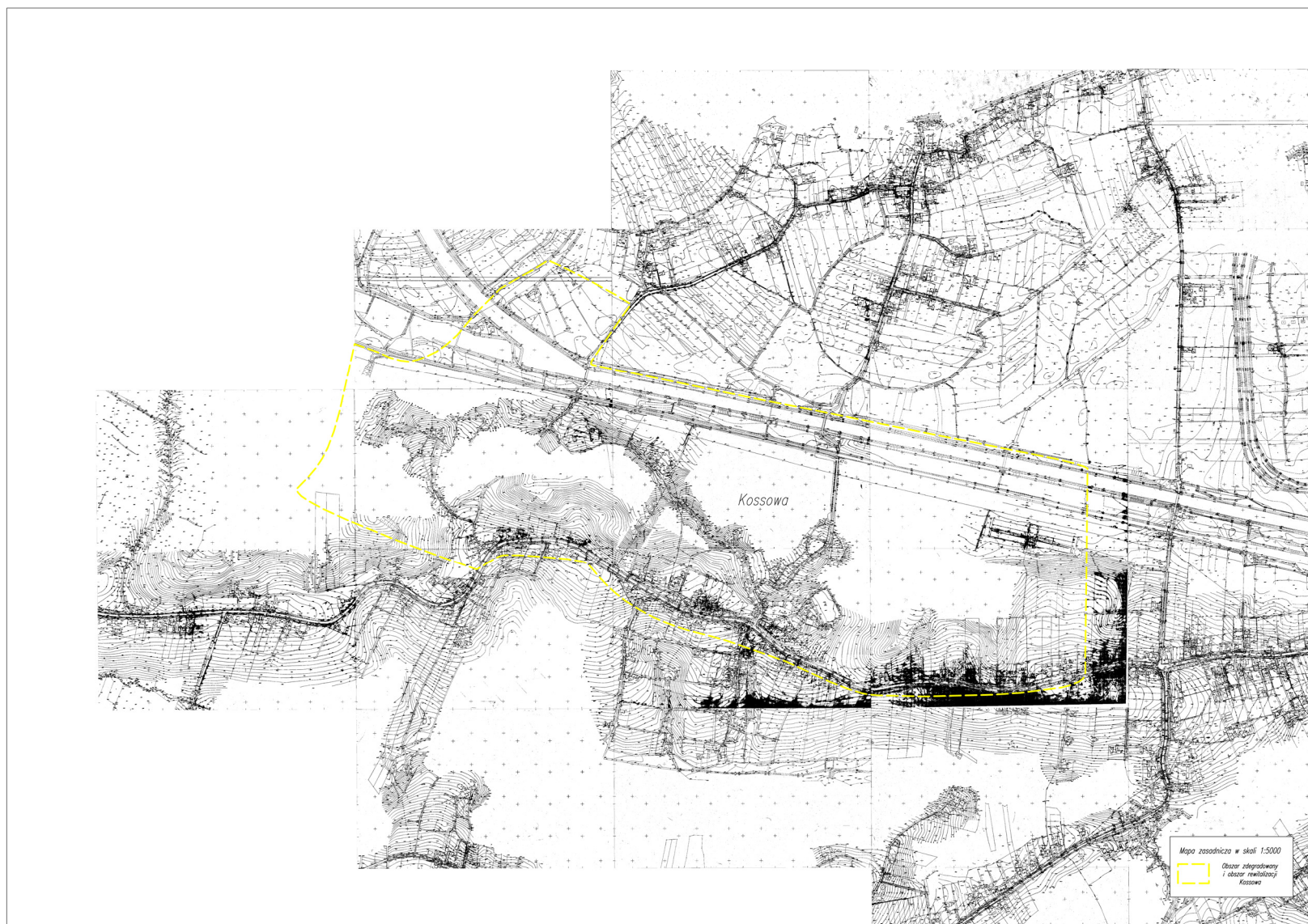
§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Przewodnicząca Rady Gminy
Jadwiga Koziół

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XIX/173/2016
Rady Gminy Brzeźnica
z dnia 28 września 2016 roku

* Rysunek został sporządzony w oparciu o skalę źródłową 1:5000.
Skala ta ulega pomniejszeniu w wyniku przypisanych prawem odległości marginesów.

* Rysunek został sporządzony w oparciu o skalę źródłową 1:5000.
Skala ta ulega pomniejszeniu w wyniku przypisanych prawem odległości marginesów.

* Rysunek został sporządzony w oparciu o skalę źródłową 1:5000.
Skala ta ulega pomniejszeniu w wyniku przypisanych prawem odległości marginesów.

Przewodnicząca Rady Gminy
Jadwiga Kozioł

Załącznik Nr 2
do Uchwały Nr XIX/173/2016
Rady Gminy Brzeźnica
z dnia 28 września 2016 roku

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla gminy Brzeźnica

Spis treści

Spis treści	3
Wprowadzenie.....	5
1. Charakterystyka gminy.....	7
1.1 Układ funkcjonalno-przestrzenny	7
1.1.1 Położenie gminy.....	7
1.1.2 Polityka przestrzenna gminy	8
1.1.3 Infrastruktura techniczna.....	11
1.2 Sfera społeczna	14
1.2.1 Ludność.....	14
1.2.2 Bezrobocie	16
1.2.3 Pomoc Społeczna	18
1.2.4 Edukacja.....	20
1.2.5 Oferta kulturalna.....	22
1.3 Sfera gospodarcza.....	25
1.4 Sfera środowiskowa	29
2. Diagnoza obszarów zdegradowanych	36
2.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego	36
2.1.1 Wyróżnione obszary	36
2.1.1 Dobór kryteriów delimitacji obszarów zdegradowanych	36
2.2 Sfera społeczna	38
2.3 Sfera gospodarcza.....	48
2.4 Sfera techniczna.....	50
2.5 Sfera przestrzenno-funkcjonalna	51
2.6 Sfera środowiskowa	53
2.7 Podsumowanie	55
3. Wyniki badań ankietowych dotyczących problemów gminy.....	58
3.1 Informacje o respondentach.....	58
3.2 Ocena jakości życia	60
3.3 Problemy występujące na obszarze gminy	62
3.4 Jakich miejsc i form aktywności brakuje w ofercie gminy	63

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

3.5	Obszar gminy wskazane przez respondentów do procesu rewitalizacji.....	64
3.6	Podsumowanie wyników badań ankietowych	65
4.	Diagnoza obszarów rewitalizacji	66
4.1	Sołectwo Brzeźnica	68
4.1.1	Rys historyczny i charakterystyka.....	68
4.1.2	Sfera funkcjonalno-przestrzenna	70
4.1.3	Sfera społeczna	71
4.1.4	Sfera gospodarcza.....	73
4.1.5	Sfera środowiskowa i techniczna	73
4.1.6	Podsumowanie diagnozy dla obszaru zdegradowanego Brzeźnica.....	74
4.2	Sołectwo Kossowa	75
4.2.1	Rys historyczny i charakterystyka.....	75
4.2.2	Sfera funkcjonalno-przestrzenna	77
4.2.3	Sfera społeczna	77
4.2.4	Sfera gospodarcza.....	79
4.2.5	Sfera środowiskowa i techniczna	80
4.2.6	Podsumowanie diagnozy dla obszaru zdegradowanego Kossowa.....	80
4.3	Sołectwo Sosnowice	81
4.3.1	Rys historyczny i charakterystyka.....	81
4.3.2	Sfera funkcjonalno-przestrzenna	83
4.3.3	Sfera społeczna	84
4.3.4	Sfera gospodarcza.....	86
4.3.5	Sfera środowiskowa i techniczna	86
4.3.6	Podsumowanie diagnozy dla obszaru zdegradowanego Sosnowice.....	87
5.	Podsumowanie procesu konsultacji społecznych	88
	Spis grafik.....	93
	Spis tabel.....	93
	Spis wykresów.....	94

Wprowadzenie

Przedmiotowa diagnoza jest dokumentem opisującym koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych występujących na terenie gminy Brzeźnica. Przeprowadzona analiza ww. zjawisk zaprezentowanych w diagnozie, pozwala zidentyfikować obszary problemowe występujące na określonym terytorium i tym samym pomaga w wyznaczeniu obszarów zdegradowanych, a w kolejnym etapie obszarów rewitalizacji, które będą stanowiły podstawę do opracowania i przyjęcia Gminnego Planu Rewitalizacji.

Opracowanie planu rewitalizacji na mocy ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015 r. poz.1777) jego koordynowanie i tworzenie warunków do wdrożenia i prowadzenia procesu rewitalizacji stanowi zadanie własne gminy. Gmina Brzeźnica przystępując do przeprowadzenia rewitalizacji, zgodnie z wytycznymi ustawy, zobowiązana jest do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Proces wskazania tych terytoriów, zgodnie z zapisami w ustawie, jest obwarowany konkretnymi, opisanymi poniżej wymogami.

Zgodnie z zapisami ustawy rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Stąd pierwszym etapem opracowania gminnego programu rewitalizacji jest delimitacja, czyli wyznaczenie obszarów zdegradowanych. Obszar może zostać wskazany jako obszar zdegradowany, jeśli znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz gdy występuje na nim co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych (w szczególności niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowych (w szczególności przekroczenie standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnych (w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych),
- technicznych (w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska)

Obszar cechujący się szczególną koncentracją wyżej wymienionych zjawisk, na którym gmina zamierza prowadzić rewitalizację z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Może on obejmować całość lub część obszaru zdegradowanego, ale nie może być większy niż 20 % powierzchni gminy ani zamieszkały przez więcej niż 30 % liczby jej mieszkańców. Zarówno obszar zdegradowany, jak i obszar rewitalizacji mogą być podzielone na podobszary, które nie muszą posiadać wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z nich występowania koncentracji opisanych wyżej negatywnych zjawisk. Tak obszar zdegradowany, jak i rewitalizacji mogą stanowić to samo terytorium, które w drodze uchwały wprowadza Rada Gminy Brzeźnica.

W celu zebrania obiektywnych i weryfikowalnych mierników niezbędnych do opracowania diagnozy skorzystano z pomocy podmiotów i instytucji, które zajmują się gromadzeniem i przetwarzaniem tych danych. W drodze przeprowadzonych prac analitycznych wyłonione zostały 3 obszary/sołectwa gminy Brzeźnica, które ze względu na szczególną koncentrację zjawisk kryzysowych wskazywane są jako obszary spełniające kryteria obszarów zdegradowanych, kwalifikujące się tym samym do uznania za obszary rewitalizacji. Wśród sołectw o najwyższym stopniu nasilenia zjawisk kryzysowych znalazły się sołectwo Brzeźnica, sołectwo Kossowa oraz sołectwo Sosnowice. Szczegółowy opis przeprowadzonych prac oraz ich wyników znajduje się w dalszej części opracowania.

1. Charakterystyka gminy

1.1 Układ funkcjonalno-przestrzenny

1.1.1 Położenie gminy

Gmina Brzeźnica to gmina wiejska usytuowana w zachodniej części województwa małopolskiego. Obszar gminy to 6 643 ha (66 km²) zamieszkiwany przez około 10 tys. mieszkańców. Gminę Brzeźnica tworzy łącznie 14 sołectw, wśród których znajdują się: Bachorowice, Bęczyn, Brzezinka, Brzeźnica, Chrzęstowice, Kopytówka, Kossowa, Łączany, Marcyporęba, Nowe Dwory, Paszkówka, Sosnowice, Tłuczań, Wyźrał. Administracyjnie gmina stanowi jedną z dziesięciu gmin powiatu wadowickiego. Od południa graniczy z miastami Kalwaria Zebrzydowska i Wadowice, od zachodu z gminami Tomice i Spytkowice, a od północy (przez Wisłę) z gminą Czernichów (pow. krakowski) a od wschodu z gminą Skawina. Brzeźnica wraz z gminami Spytkowice, Przeciszów, Tomice, Polanka Wielka, Osiek i Zator tworzy „Dolinę Karpia”, która jest Lokalną Grupą Działania opartą na zasadzie trójsektorowego partnerstwa składającego się z przedstawicieli sektora publicznego, gospodarczego i społecznego, której celem jest poprawa jakości życia na obszarze, wzmocnienie lokalnego kapitału społecznego, aktywizacja mieszkańców, poprawa samoorganizacji oraz zarządzania zasobami lokalnymi a także zachowanie i wykorzystanie zasobów dziedzictwa przyrody i kultury.

Tabela 1 Podział administracyjny gminy

	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni gminy [%]	Liczba ludności	Udział w zaludnieniu gminy	Ludność na 1 km ²
Bęczyn	584,5	8,8%	531	5,3%	91
Brzezinka	298,7	4,5%	420	4,2%	141
Brzeźnica	698,3	10,5%	1295	12,9%	185
Chrzęstowice	225,5	3,4%	456	4,5%	202
Kopytówka	264,6	4,0%	269	2,7%	102
Kossowa	349,3	5,3%	486	4,8%	139
Łączany	399,5	6,0%	1610	16,1%	403
Marcyporęba	1101,3	16,6%	1002	10,0%	91
Nowe Dwory	231,1	3,5%	456	4,5%	197
Paszkówka	593,4	8,9%	925	9,2%	156
Sosnowice	550,8	8,3%	1165	11,6%	212
Tłuczań	1044,8	15,7%	977	9,7%	94
Wyźrał	297,3	4,5%	430	4,3%	145
Gmina Brzeźnica	6639,1	100,0%	10022	100,0%	151

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Brzeźnicy.

Zasadniczą część gminy Brzeźnica leży w dolinie rzeki Wisła i jej niewielkich południowych dopływów, czyli niewielkich strumieni: Grabarz, Wilgoszcz, Brodawka i Sosnowianka. Nad wioskami i przysiółkami

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

leżącymi w południowej części gminy wznoszą się łagodne wzniesienia Pogórza Wielickiego, które przekraczają 400 m n.p.m., a jest to m.in. Góra Draboz — 435 m n.p.m. (w paśmie Niedźwiedzia) i jest o najwyższej położony punkt gminy. Pozostałe większe wzniesienia to Niedźwiedzia — 427 m n.p.m., Trawna Góra — 421 m n.p.m. i Jurczakówka 414 m n.p.m. Natomiast najniżej położone miejsca gminy (ok. 210 m n.p.m.) znajdują się w dolinie Wisły w sołectwie Brzeźnica.

Niewielką część, bo około 17% obszaru gminy pokrywają lasy i użytki leśne. Grunty rolne i leśne stanowią prawie 75% powierzchni, natomiast obszary zurbanizowane zaledwie 5,5%. Pozostałe około 5% to nieużytki i wody. W lasach na południowych krańcach gminy dominuje drzewostan liściasty, m.in. buczyna karpacka, roślinność grądowa (grab, lipa, dąb, ale też modrzew i jodła). Fragment lasu w pobliżu Tłuczani o nazwie „Burzynek” ma zostać przekształcony w rezerwat. Natomiast na terenach nizinnych (często podmokłych) spotyka się w tamtejszych gajach i zagajnikach głównie: wierzbę, topolę, olszę, osikę, brzozę, robinie (akację) lipę i jesion. Ponad 70% powierzchni gminy Brzeźnica zaliczana jest do gleb bardzo dobrych i dobrych (I, II I III klasa). Są to głównie: mady, gleby brunatne i lessy.

Miejscowość Brzeźnica stanowiąca centrum administracyjne gminy Brzeźnica, oddalona jest o około 35 km na zachód od stolicy województwa małopolskiego - Krakowa oraz o około 70 km od Katowic, stolicy województwa śląskiego. O korzystnym usytuowaniu gminy świadczy także niewielka odległość od autostrady A4 (około 20 km) oraz położenie wzdłuż drogi krajowej nr 44 łączącej duże miasta i ważne ośrodki gospodarcze województwa śląskiego z Krakowem. Przez gminę przebiega również linia kolejowa łącząca Oświęcim z Krakowem. Najbliższe porty lotnicze znajdują się w Krakowie i w Katowicach. Zagęszczenie szlaków komunikacyjnych, nieznaczna odległość od dużych ośrodków miejskich oraz bliskość rzek i zespołów przyrodniczych czyni gminę Brzeźnica ośrodkiem atrakcyjnym pod względem turystycznym.

1.1.2 Polityka przestrzenna gminy

Podstawowym dokumentem regulującym warunki zabudowy i zagospodarowania przestrzennego jest „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica” przyjęty przez Radę Gminy Brzeźnica na mocy uchwały nr XIV/94/00 z dnia 24 lutego 2000 r.

W przywołanym dokumencie po uwzględnieniu problemów i uwarunkowań rozwoju oraz zamierzeń samorządu i aspiracji społeczności lokalnej za cel główny rozwoju gminy Brzeźnica przyjęto „Stały wzrost standardów życia mieszkańców gminy w oparciu o racjonalne wykorzystanie zasobów gminy zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju”. W dokumencie wskazuje się także na potencjalnie korzystne powiązania funkcjonalno - przestrzenne z otoczeniem oraz położenie w sąsiedztwie ponadregionalnego ośrodka życia społeczno - gospodarczego i usług, a także konieczność tworzenia

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

nowych miejsc pracy i źródeł dochodów mieszkańców, które to czynniki powinny wyznaczać kierunki rozwoju gminy. Perspektywy dalszego rozwoju gminy upatruje się także w promowaniu aktywności gospodarczej społeczności lokalnej oraz w przyciąganiu różnorodnych rodzajów działalności gospodarczej, wytwórczej i usługowej, które znajdą na obszarze gminy dogodne warunki do inwestowania i dobry klimat społeczny. Ponadto towarzyszyć temu powinno stałe zwiększanie standardów zamieszkania i obsługi infrastrukturą techniczną i społeczną a także tworzenie warunków do harmonijnego kształtowania krajobrazu. W dokumencie zwraca się także uwagę na przyjęcie zasady zrównoważonego rozwoju w działaniach zmierzających do osiągnięcia przyjętego celu, które oznacza trwałe dążenie do zachowania równowagi pomiędzy procesami związanymi z wykorzystaniem zasobów gminy przez wszystkich użytkowników przestrzeni a prawidłowym funkcjonowaniem środowiska naturalnego.

Wskazane cele główne mają być osiągnięte poprzez realizację następująco sformułowanych celów strategicznych i operacyjnych:

1. W sferze społecznej:
 - Zapewnienie obsługi mieszkańców w zakresie usług publicznych na poziomie akceptowanych standardów jakościowych i ilościowych.
 - Zapewnienie młodzieży możliwości ogólnego, wszechstronnego wykształcenia, w sposób pozwalający na znalezienie w przyszłości zatrudnienia.
 - Utworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych służących integracji społeczności lokalnej oraz zaspokajaniu potrzeb mieszkańców w dziedzinie usług, wypoczynku i rekreacji.
 - Tworzenie dogodnych warunków dla realizacji twórczych potrzeb i aspiracji mieszkańców.
 - Tworzenie warunków dla włączenia się w życie gminy osób o ograniczonej sprawności.
 - Pomoc w możliwości uzyskania nowych kwalifikacji osobom bezrobotnym.
2. W sferze ekonomicznej:
 - Umożliwienie możliwości rozwoju lokalnego rynku zatrudnienia i biznesu.
 - Tworzenie warunków dla lokalizacji potencjalnych inwestycji strategicznych.
 - Tworzenie warunków dla rozwoju usług z zakresu wypoczynku i rekreacji.
 - Stopniowe przekształcanie rolnictwa w kierunku uzyskania standardów europejskich.
3. W sferze przyrodniczej:
 - Zachowanie istniejących wartości środowiska przyrodniczego, w szczególności na terenie projektowanego rezerwatu przyrody, projektowanych obszarów chronionego krajobrazu i projektowanych użytków ekologicznych.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

- Redukcja uciążliwości dla środowiska przyrodniczego wynikających z rozwoju przestrzennego, w szczególności z rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej.
 - Racjonalna eksploatacja surowców mineralnych i konsekwentna kultywacja terenów poeksploatacyjnych pod wypoczynek i rekreację.
 - Minimalizacja strat w przypadku wystąpienia powodzi.
4. W sferze kulturowej:
- Zachowanie i wyeksponowanie istniejących zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu, ochrona zabytkowych obiektów i zespołów oraz stanowisk archeologicznych.
 - Harmonijne kształtowanie współczesnej zabudowy, dbałość o ład przestrzenny nawiązywanie gabarytem i formą architektoniczną do tradycji.
 - Zachowanie terenów otwartych o wysokich wartościach krajobrazowych i ich ochrona przed zabudową.
5. W sferze przestrzennej:
- w zakresie struktury przestrzennej
 - utworzenie i aktywizacja centrum administracyjno - usługowego gminy,
 - utworzenie ciągłego systemu obszarów przyrodniczo czynnych stanowiących powiązania przestrzenne pomiędzy obszarami objętymi ochroną statutową,
 - ukształtowanie systemu terenów wypoczynkowo - rekreacyjnych w części południowej i zachodniej gminy, w oparciu o istniejące zasoby środowiska przyrodniczego,
 - harmonijne kształtowanie systemu zainwestowania w oparciu o istniejącą zabudowę mieszkaniową usługową i produkcyjną,
 - ochrona przed zabudową terenów otwartych, a w szczególności terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
 - w zakresie transportu
 - utrwalenie i modernizacja głównego układu drogowego,
 - wykorzystanie linii kolejowej oraz Kanału Łączany - Skawina, jako elementów systemu transportowego mogących służyć aktywizacji ekonomicznej gminy,
 - zapewnienie optymalnych warunków ewakuacji ludności i mienia z obszarów zagrożonych zalaniem w przypadku wystąpienia powodzi,
 - dążenie (wspólnie z gminą Czernichów i innymi zainteresowanymi gminami) do realizacji przeprawy mostowej przez Wisłę,
 - w zakresie infrastruktury technicznej

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

- poprawa standardu świadczonych usług; w tym zwiększenie niezawodności działania systemów,
- uzbrojenie w sieci infrastruktury technicznej istniejącego zainwestowania oraz potencjalnych terenów rozwojowych,
- minimalizacja potencjalnych szkód w systemach infrastruktury technicznej na obszarach zagrożonych zalaniem w przypadku wystąpienia powodzi,
- w zakresie infrastruktury społecznej
 - polepszenie wyposażenia gminy w podstawowe usługi publiczne,
 - dostosowanie istniejącej infrastruktury społecznej do nowych potrzeb związanych z zachodzącymi zmianami społecznymi (w szczególności w zakresie oświaty i służby zdrowia),
 - zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do obiektów oświaty, kultury, służby zdrowia itp.,
 - wyposażenie gminy w obiekty sportowo-rekreacyjne pozwalające na aktywne spędzenie wolnego czasu oraz poprawę stanu zdrowia mieszkańców.

Dla terenu gminy Brzeźnica sporządzono 13 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących sołectwa: Bęczyn, Brzezinka, Brzeźnica, Chrzęstowice, Kopytówka, Kossowa, Łączany, Marcyporęba, Nowe Dwory, Paszkówka, Sosnowice, Tłuczań, Wyźrał, dzięki czemu cały obszar Gminy Brzeźnica jest w chwili obecnej objęty obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Obowiązuje on od 2009 roku i sporządzony został zgodnie z obecnie obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwalonym w 2000 roku. W planie tym przeznaczono łącznie około 1463 ha terenów pod utrzymanie lub rozwój różnego rodzaju zainwestowania.

Przyspieszone zmiany społeczne, demograficzne i gospodarcze kraju wymuszają na władzach elastyczność w zakresie planowania przestrzennego w związku z czym za pozytywną inicjatywę uznaje się rozpoczęcie prac nad nowym studium z dnia 27 marca 2013 r. Takie działanie może potencjalnie zwiększyć atrakcyjność inwestycyjną i osiedleńczą gminy Brzeźnica.

1.1.3 Infrastruktura techniczna

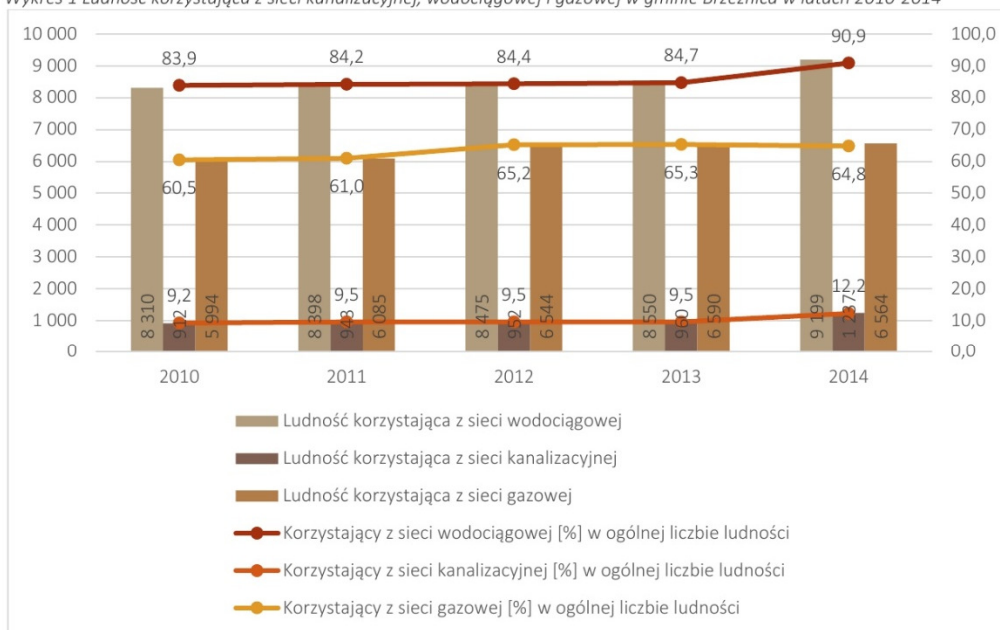
Poziom rozwoju poszczególnych elementów infrastruktury technicznej w gminie Brzeźnica jest mocno zróżnicowany. Stosunkowo najlepiej rozwinięta jest sieć zaopatrzenia w wodę. Długość sieci wodociągowej w gminie Brzeźnica według danych GUS wynosi łącznie 136,1 km. Korzysta z niej łącznie 9 199 osób, tj. 90,9% ogółu mieszkańców gminy. Niemal wszystkie gospodarstwa domowe w Brzeźnicy posiadają wodę z gminnego wodociągu obsługiwane przez Gminny Zakład Usługowy.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Zdecydowanie słabiej rozwinięta jest sieć kanalizacyjna, z której na terenie gminy korzysta zaledwie 12,2% mieszkańców (1237 osób). Stosunek sieci kanalizacyjnej do wodociągowej wynosi jedynie 22,9%, co implikuje duże zagrożenie dla czystości wód i gleb.

Przez obszar gminy Brzeźnica przebiegają trasy gazociągów wysokoprężnych o znaczeniu ponadregionalnym, a na terenie Brzeźnicy zlokalizowana jest stacja Redukcyjno – Pomiarowa I-go stopnia. Łączna długość czynnej sieci gazowej w gminie wynosi około 175 km. Podłączenie do sieci gazowej posiadają 2 303 budynki, dzięki czemu z zaopatrzenia w gaz korzysta blisko 2/3 ogółu mieszkańców gminy. Szczegółowa sytuacja dotycząca omawianej infrastruktury technicznej przedstawiona została na poniższym wykresie.

Wykres 1 Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej, wodociągowej i gazowej w gminie Brzeźnica w latach 2010-2014

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Przez teren gminy przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia, mające znaczenie regionalne. Zaopatrzenie gminy w energię elektryczną pochodzi z GPZ Zator i GPZ Wadowice. Energia doprowadzana jest liniami napowietrznymi średniego napięcia 15 kV do stacji transformatorowych 15/0,4 kV, umieszczonych w poszczególnych miejscowościach gminy, a następnie dostarczana odbiorcom siecią rozdzielczą niskiego napięcia 0,4 kV.

Przez teren gminy przebiega równoleżnikowo droga krajowa nr 44 z Krakowa przez Skawinę, Brzeźnicę do Oświęcimia na długości 8 km. Równy z granicą gminy przebiega droga wojewódzka nr 953 Skawina – Kalwaria Zebrzydowska na długości 0,36 km. Do autostrady A4 jest 18 km z miejscowości Brzeźnica. Dostęp do autostrady będzie jeszcze szybszy dzięki planowanej budowie obwodnicy Skawiny.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Drogi powiatowe to Brzeźnica – Tomice, Tłuczań – Łączany, Kalwaria – Brzeźnica, Marcyporęba – Paszkówka, Jaśkowice – Przytkowice, Tłuczań – Zagrodniki, Tłuczań – Kossowa, Liszki – Brzeźnica, Lgota – Wyźrań i Nowe Dwory – Marcyporęba. Łączna długość dróg powiatowych wynosi 43,26 km. Łączna długość dróg gminnych to 128,5 km, z czego 82 km to drogi o nawierzchni twardej, a 46,5 km to drogi o nawierzchni twardej ulepszonej wg BDR z roku 2005.

Dostępność komunikacyjna Brzeźnicy jest uwarunkowana funkcjonowaniem zróżnicowanych środków transportu, wśród których istotną lub wręcz dominującą rolę pełni komunikacja indywidualna. Na terenie gminy funkcjonuje także komunikacja autobusowa – podmiejska (MPK) obsługująca głównie jeden kierunek (wzdłuż drogi krajowej nr 44 w kierunku Skawiny do Krakowa). Uzupełnieniem sieci PKS, są linie mikrobusek. Ponadto alternatywą dla komunikacji kołowej jest komunikacja kolejowa, która zapewnia bezpośrednią obsługę mieszkańców Brzeźnicy (oraz częściowo Nowych Dworów), Łączan, a także dla części Sosnowic poprzez przystanek w Wielkich Drogach.

Ponadto Brzeźnicę wyróżnia przepływający przez nią żeglowny kanał wodny będący częścią biegu Górnej Wisły. Komunikacja wodna – jest możliwa poprzez Kanał Łączany – Skawina w ramach drogi wodnej Wisły. W chwili obecnej ta forma komunikacji jest rzadko wykorzystywana. Komunikacja rowerowa i piesza – odbywa się w większości w sposób nieuporządkowany, po ciągach drogowych, bez wydzielonych chodników i tras rowerowych, pobocznymi jezdni – co może stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa jej uczestników. Dotyczy to szczególnie ruchu wzdłuż dróg krajowych i powiatowych. Zaopatrzenie gminy Brzeźnica w ciepło oparte jest na kotłowniach lokalnych, zlokalizowanych z reguły przy obiektach użyteczności publicznej np. szkołach, wiejskich domach kultury, obiektach służby zdrowia, zakładach przemysłowych, itp. oraz o ogrzewanie indywidualne budynków. Domy jednorodzinne zlokalizowane na terenie gminy w większości ogrzewane są z indywidualnych źródeł ciepła (przedomowych kotłowni, głównie węglowych ze współspalaniem biomasy – drewna oraz gazowych). Głównymi odbiorcami ciepła jest sektor: odbiorców indywidualnych oraz przemysłowy. U odbiorców indywidualnych ciepło dostarczane najczęściej wykorzystywane jest na potrzeby ogrzewania i wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej. U odbiorców przemysłowych oprócz ogrzewania i przygotowania ciepłej wody wykorzystywane jest również w procesach technologicznych. W ostatnich dwóch dekadach sektor przemysłowy znacząco ograniczył swoje potrzeby z powodu rezygnacji z energochłonnych technologii oraz zmniejszenia produkcji. Sektor socjalno-bytowy także ogranicza zużycie energii poprzez termomodernizację obiektów, budownictwo energooszczędne i stosowanie indywidualnych, nowoczesnych źródeł pozyskiwania ciepła. Wszystkie te działania prowadzą obecnie do zmniejszenia zapotrzebowania na ciepło.

Wobec powyższego oraz ze względu na fakt, iż większość istniejących indywidualnych kotłowni (prywatnych) jest uciążliwa dla środowiska (emisja spalin ze spalania gorszych gatunków węgla, brak

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

instalacji oczyszczania spalin, mała sprawność kotłów). Wśród propozycji zawartych w lokalnych planach i strategiach dotyczących rozwiązania problemów niskiej emisji jest likwidacja starych niesprawnych kotłowni węglowych na wysokosprawne gazowe i węglowe lub źródła ciepła wykorzystujące OZE, co wpłynie na znaczące ograniczenie emisji zanieczyszczeń, zwłaszcza siarki i pyłów. Istotna będzie również zmiana w obrębie kwestii komunikacyjnych, dotyczących między innymi transportu lokalnego.

1.2 Sfera społeczna

1.2.1 Ludność

Gmina Brzeźnica jest jedyną gminą powiatu wadowickiego, w którym liczba ludności na przestrzeni lat 2005-2015 nie uległa wzrostowi. W omawianym okresie populacja powiatu powiększyła się o 5 337 osób i wyniosła 159 538 mieszkańców, podczas gdy liczba mieszkańców Brzeźnicy w 2015 roku była identyczna jak w roku 2005 i wynosiła 10 188 osób. Mieszkańcy gminy stanowią zaledwie 6,4% ogółu mieszkańców powiatu, przy czym odsetek ten ma charakter malejący, mimo stałej dodatniej tendencji przyrostu naturalnego wynoszącej przeciętnie około +18 osób rocznie.

Wobec powyższego sytuacja demograficzna gminy na tle powiatu wadowickiego rysuje się niekorzystnie, jednakże oceniając ją w szerszym kontekście, należy mieć również na uwadze powszechnie występujący w Polsce proces depopulacji zauważalny również w wielu miastach i gminach województwa małopolskiego.

Wykres 2 Liczba ludności i przyrost naturalny

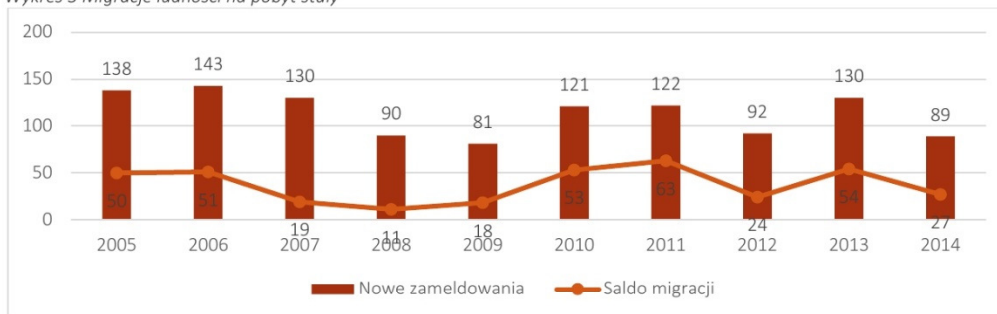

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Na względnie stabilną sytuację dotyczącą liczby mieszkańców gminy, korzystnie wpływa dodatnie saldo migracji, co oznacza iż gmina jest obszarem atrakcyjnym osiedleńczo. W przypadku gminy Brzeźnica saldo migracji w latach 2005-2015 wyniosło łącznie +370 osób, co oznacza iż przeciętna roczna przewaga liczby nowych zameldowań na pobyt stały, do liczby wymeldowań wynosiła około 37 osób.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

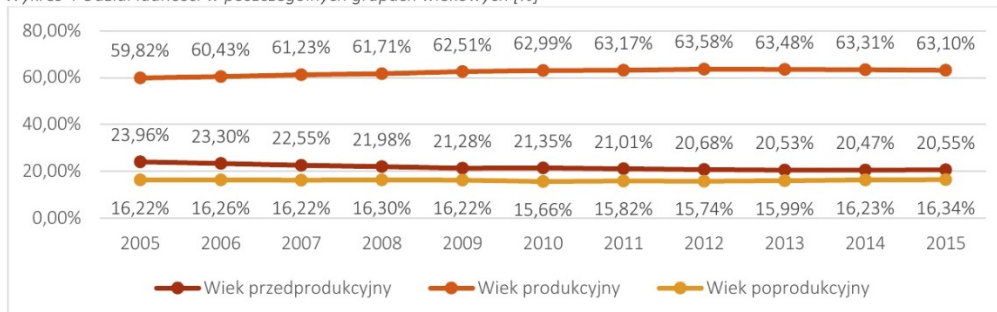
Wykres 3 Migracje ludności na pobyt stały

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Struktura wiekowa mieszkańców gminy Brzeźnica wskazuje na stopniowy i stały spadek odsetka osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności. Na przestrzeni lat 2005-2015 odsetek osób w tej grupie wiekowej zmniejszył się o 3,41%, mimo dodatniego przyrostu naturalnego. Jednocześnie odnotowany wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym wyniósł zaledwie 0,12%, co wynika z korzystnego bilansu migracji, potwierzonego dynamicznym wzrostem odsetka osób w wieku produkcyjnym (o 3,29%). Mimo obserwowanej niekorzystnej zmiany demograficznej, można uznać iż społeczeństwo Brzeźnicy starzeje się stosunkowo powoli, głównie za sprawą nasilonej migracji osiedleńczej osób spoza gminy.

Wykres 4 Udział ludności w poszczególnych grupach wiekowych [%]

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Struktura wiekowa mieszkańców Brzeźnicy na tle Polski, województwa małopolskiego oraz powiatu wadowickiego kształtuje się bardzo korzystnie. Na uwagę zasługuje w szczególności ponad 2% przewaga ludności w wieku przedprodukcyjnym w porównaniu do struktury wiekowej mieszkańców kraju oraz niższy o ponad 3% odsetek osób w wieku poprodukcyjnym. W porównaniu do danych dla województwa i powiatu różnice w strukturze wiekowej mieszkańców nie są już tak mocne, niemniej jednak w odniesieniu do prezentowanych wskaźników można uznać, iż społeczność Brzeźnicy jest społecznością stosunkowo młodą.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

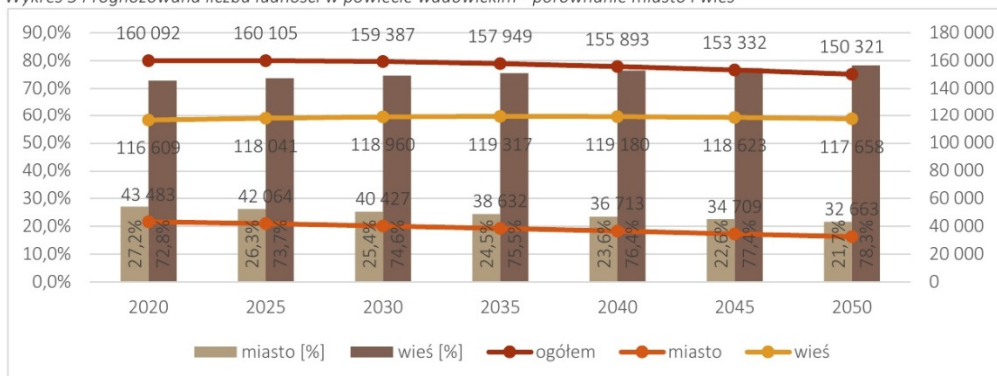
Tabela 2 Udział ludności w poszczególnych grupach wiekowych w 2015 roku - porównanie

	Polska	Województwo małopolskie	Powiat wadowicki	Gmina Brzeźnica
Wiek przedprodukcyjny	18,0%	18,9%	19,25%	20,55%
Wiek produkcyjny	62,4%	62,5%	62,63%	63,10%
Wiek poprodukcyjny	19,6%	18,6%	17,42%	16,35%

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Prognozy Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące liczby ludności powiatu wadowickiego nawiązują do prezentowanych powyżej danych. Liczba ludności w powiecie wadowickim do roku 2050 spadnie o blisko 10 tys. osób, przy czym spadek ten będzie dotyczył wyłącznie ludności miast powiatu. W prognozowanym okresie liczba osób zamieszkujących gminy wiejskie powiatu będzie miała tendencję rosnącą, co wskazuje na postępującą ruralizację powiatu tj. przeciwieństwo urbanizacji, polegające na odpływie ludności miejskiej do gmin wiejskich. Proces ten w konsekwencji przełoży się na wzrost odsetka osób zamieszkujących tereny wiejskie powiatu o ponad 5% względem ludności miejskiej według stanu z roku 2020.

Wykres 5 Prognozowana liczba ludności w powiecie wadowickim - porównanie miasto i wieś

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

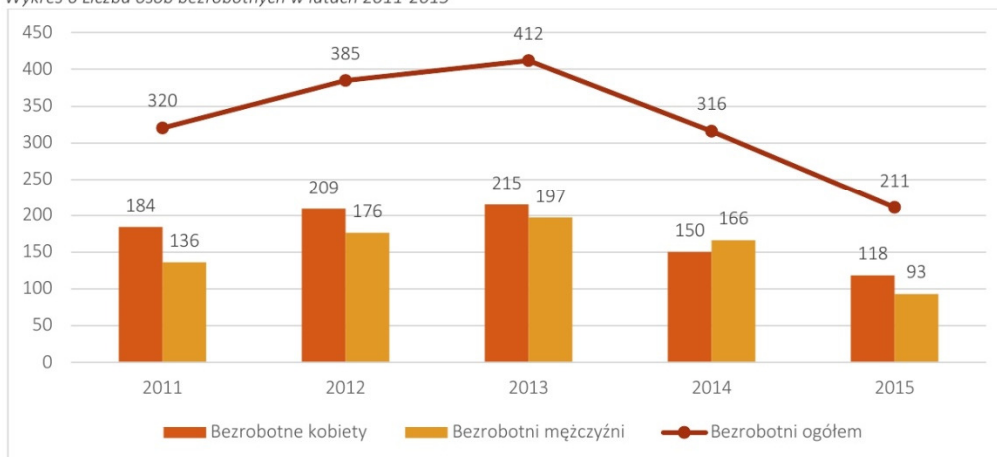
1.2.2 Bezrobocie

Jednym z najważniejszych elementów diagnostycznych odnoszących się do sfery społecznej jest analiza dynamiki liczby osób pozostających bez pracy. W 2015 roku na terenie gminy Brzeźnica bez pracy pozostawało 211 osób. Dynamika bezrobocia w latach 2011-2015 wskazuje na 2 tendencje - gwałtowny wzrost liczby bezrobotnych do roku 2013 oraz szybki spadek bezrobocia w latach kolejnych. W roku 2015 liczba osób pozostających bez pracy w gminie Brzeźnica, była najniższa spośród wszystkich lat objętych analizą. Zauważalnie dominującą grupą osób bezrobotnych w badanym okresie są kobiety (wyjątek stanowił rok 2014, w którym liczba bezrobotnych mężczyzn

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

była wyższa od liczby bezrobotnych kobiet). Stanowią one zwykle od około 52 do 57% ogółu zarejestrowanych w gminie osób bezrobotnych.

Wykres 6 Liczba osób bezrobotnych w latach 2011-2015

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

Porównując odsetek liczby osób bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym z innymi jednostkami terytorialnymi, gmina Brzeźnica wypada korzystniej niżeli województwo małopolskie, powiat wadowicki czy Polska. Różnica między powiatem a gminą wynosi średnio około 1,7% na korzyść Brzeźnicy.

Wykres 7 Odsetek liczby osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS i PUP Wadowice

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Szczegółowa analiza zagadnienia bezrobocia na terenie gminy Brzeźnica wskazuje na regularne spadki liczby osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, co stanowi dobrą prognozę na przyszłość. Odnotować należy także, że znacząco spadła liczba osób młodych oraz długotrwale pozostających bez pracy.

Tabela 3 Charakterystyka osób bezrobotnych na terenie gminy Brzeźnica

	2013	2014	2015
Bezrobotni ogółem	412	316	211
Kobiety	215	150	118
Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy	379	284	182
Osoby do 25. roku życia	95	75	39
Osoby powyżej 45. roku życia	122	89	66
Osoby długotrwale bezrobotne	60	61	38

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wadowicach

1.2.3 Pomoc Społeczna

Jedną z pochodnych poziomu bezrobocia jest liczba osób korzystających z usług pomocy społecznej. Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzeźnicy obejmuje szereg działań, wśród których wyróżnia się działania:

W zakresie zadań własnych gminy :

- sporządzanie wniosków o skierowanie osób wymagających opieki do domów pomocy społecznej i ośrodków opiekuńczych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- przyznawanie pomocy rzeczowej,
- przyznawanie pomocy w naturze na ekonomiczne usamodzielnienie,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie,
- inne zadania z zakresu pomocy społecznej wynikające z poznanych potrzeb gminy,
- udzielanie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
- pokrywanie wydatków na świadczenia lecznicze na zasadach przewidzianych dla emerytów i rencistów,
- udzielanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- praca socjalna skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzenie warunków sprzyjających temu celowi,
- sprawienie pogrzebu,

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

- koordynowanie działań w zakresie pomocy społecznej poprzez współdziałanie z istniejącymi na terenie gminy instytucjami, organizacjami społecznymi, stowarzyszeniami o charakterze charytatywnym, Kościołem Katolickim, innymi kościołami i związkami wyznaniowymi oraz zakładami pracy, urzędem pracy i innymi instytucjami działającymi na rzecz pomocy społecznej.

2. W zakresie zadań zleconych gminie :

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych oraz przysługujących do nich dodatków i świadczeń,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej,
- przyznawanie zasiłku celowego w formie biletu kredytowego,
- inne zadania wynikające z rządowych programów pomocy społecznej, mającej na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin.

W ramach gminnej „Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Brzeźnica na lata 2016-2021” celem generalnym jest „tworzenie instytucjonalnych, organizacyjnych i materialnych warunków sprzyjających ograniczaniu obszarów wykluczenia społecznego”. Realizacja celu generalnego zakłada realizację 5 celów strategicznych, wśród których znajdują się:

- Zintegrowany System Pomocy Społecznej,
- Tworzenie Warunków Sprzyjających Umacnianiu Instytucji Rodziny,
- Tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu,
- Tworzenie godnych warunków zamieszkania,
- Tworzenie warunków rozwoju kapitału kulturowego oraz edukacyjnego.

Poniżej zaprezentowano dane dotyczące liczby rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci. W analizowanym okresie (2008-2014) zauważalny jest znaczący spadek liczby rodzin objętych świadczeniami. W badanym okresie wyniósł on łącznie 254 rodziny, co stanowi około 40% wartości wskaźnika w 2008 roku.

Wykres 8 Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci na terenie gminy Brzeźnica

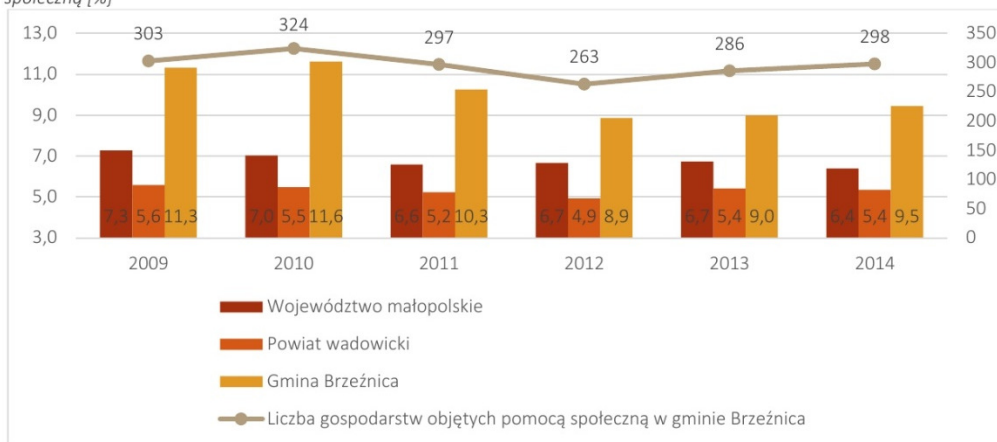

Gminy Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych

Pod względem liczby gospodarstw domowych objętych wsparciem GOPS-u w Brzeźnicy w badanym czasookresie zauważalny jest trend względnie stałej liczby gospodarstw korzystających ze wsparcia. Obserwowane odchylenia od średniej dla czasookresu wynoszącej około 295 gospodarstw, mają charakter ograniczony. Wyjątek stanowiły wyłącznie lata 2010 i 2012, gdzie liczba gospodarstw objętych wsparciem rosła lub malała o około 30 podmiotów. Natomiast biorąc pod uwagę odsetek liczby ludności objętej wsparciem GOPS w badanym okresie, na szczególną uwagę zasługuje stała, blisko dwukrotnie wyższa od średniej dla powiatu wadowickiego liczba mieszkańców Brzeźnicy objętych wsparciem. Wskaźnik ten jest wyższy również od średniej dla województwa małopolskiego, co świadczy o szczególnej koncentracji ubóstwa na terenie gminy.

Wykres 9 Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej i odsetek ludności objętej środowiskową pomocą społeczną [%]

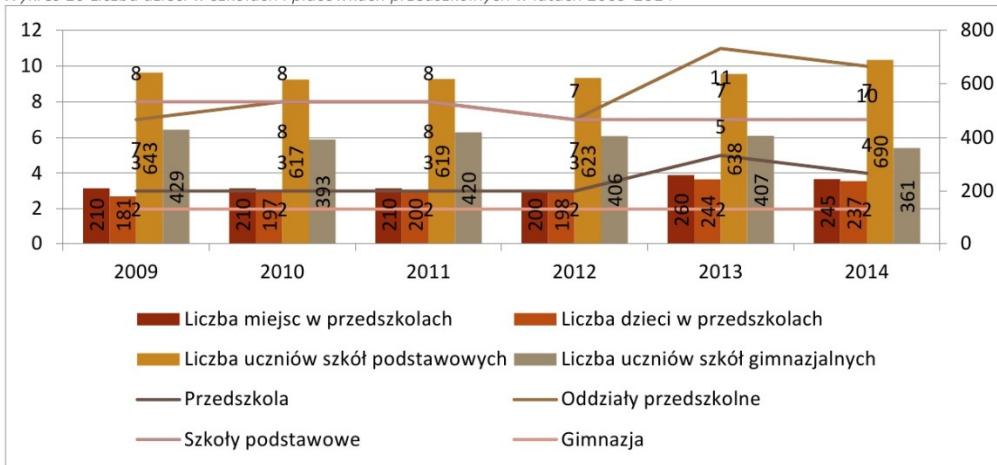
Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

1.2.4 Edukacja

Według danych GUS na terenie gminy Brzeźnica w roku 2014 funkcjonowały 4 przedszkola i 10 oddziałów przedszkolnych dysponujących łącznie 245 miejscami, z których korzystało 237 dzieci. W ostatnich latach obserwowano wzrost liczby dzieci korzystających z przedszkoli i oddziałów przedszkolnych, czego konsekwencją był wzrost liczby tego typu placówek i miejsc jakimi dysponowały. Liczba dzieci w placówkach przedszkolnych w roku 2014 wzrosła o około 30% tj. 56 osób względem roku 2009. Nieco mniejszy wzrost odnotowano w przypadku liczby uczniów szkół podstawowych, których w roku 2014 przybyło o 47, tj. 7% względem roku 2009. Odwrotna sytuacja dotyczyła liczby uczniów szkół gimnazjalnych, których w roku 2014 było mniej o 68 (16%) niż w roku 2009.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

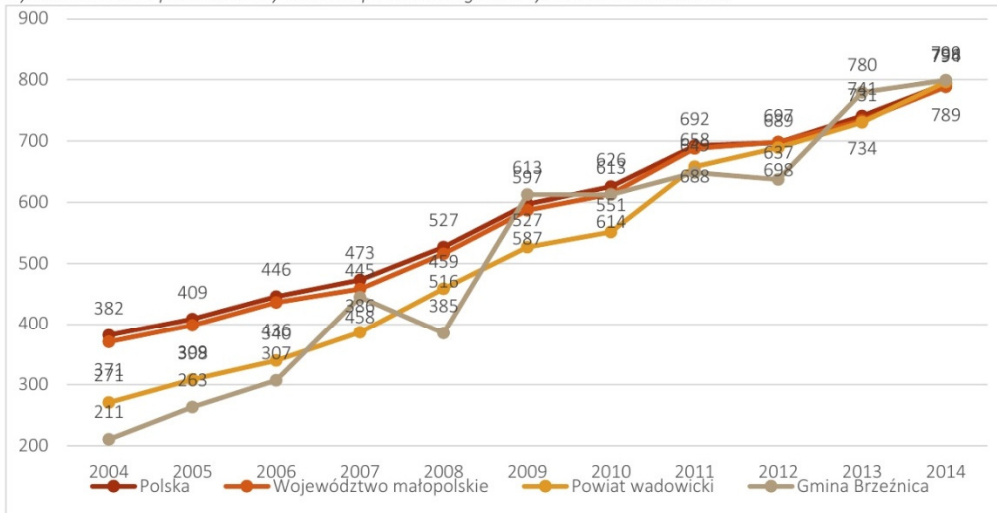
Wykres 10 Liczba dzieci w szkołach i placówkach przedszkolnych w latach 2009-2014

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych

Potwierdzenie zaobserwowanych tendencji związanych z wychowaniem przedszkolnym stanowi zamieszczona na kolejnym wykresie ilustracja wskaźnika liczby dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na tysiąc dzieci w wieku 3-5 lat. W porównaniu z innymi jednostkami terytorialnymi wskaźnik ten w gminie Brzeźnica z wyjątkiem lat 2004-2008 w których był znacząco niższy, osiąga wartości porównywalne lub nieznacznie wyższe, co oznacza iż dostępność do miejsc przedszkolnych w gminie ulega stałej poprawie.

Wykres 11 Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

1.2.5 Oferta kulturalna

W zakres analizowanej sfery społecznej wchodzi także diagnoza potrzeb kulturalnych, takich jak czytelnictwo oraz uczestnictwo w imprezach organizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Wśród kluczowych instytucji kultury w gminie Brzeźnica wymienić należy przede wszystkim Gminne Centrum Kultury i Promocji w Brzeźnicy oraz Gminną Bibliotekę Publiczną w Brzeźnicy. Centrum Kultury i Promocji jest animatorem życia kulturalnego gminy, kierując swoją ofertę nie tylko do mieszkańców, ale również do turystów. Podstawowym celem działalności Centrum Kultury i Promocji w Brzeźnicy jest zgromadzenie w nim jak największej ilości osób, które chcą zajmować się amatorską działalnością i utworzenie im optymalnych warunków do pracy i nieskrępowanego rozwoju. Centrum prowadzi szeroką wymianę kulturalną, której celem jest promocja zespołów działających w CKiP na terenie innych ośrodków w kraju i za granicą. Jest miejscem spotkań nie tylko tych, którzy aktywnie zajmują się twórczością, ale również tych, którzy są jej odbiorcami, miłośnikami i w ten sposób biorą udział w życiu kulturalnym. Centrum organizuje szereg imprez i zajęć mających charakter otwarty. Tylko od stycznia do września 2015 roku Centrum było organizatorem 14 wycieczek, w tym także zagranicznych, Dożynek Gminnych w Paszkówce, Pikników Rodzinnych w Kopytówce, w Brzeźnicy, Turniejów Drużyn Niezrzeszonych, wyjazdów do kina oraz warsztatów filmowych, warsztatów Robotyki, koloni letniej w Gdańsku, Parafiady, Muzycznych Spotkań z Filharmonią Krakowską, wystaw prac malarskich mieszkańców gminy, imprez sportowych, wystaw pokonkursowych, spotkań seniorów, wystaw prac plastycznych (mieszkańców, uczniów szkół), balu karnawałowego, koncertów i konkursów.

Prócz licznych imprez Centrum organizuje stałe zajęcia, do których należą: zajęcia taneczne (taniec towarzyski, taniec nowoczesny, współczesny, rytmika), zajęcia sportowe (aerobik, gimnastyka dla dorosłych, pilaste, tenis stołowy), zajęcia muzyczne (indywidualna nauka gry na instrumentach klawiszowych, strunowych, dętych, Zespół wokalny "Czerwone Korale"), zajęcia plastyczne (koło artystyczne dla dzieci), zajęcia teatralne, zajęcia wokalne (indywidualna nauka śpiewu dla dzieci).

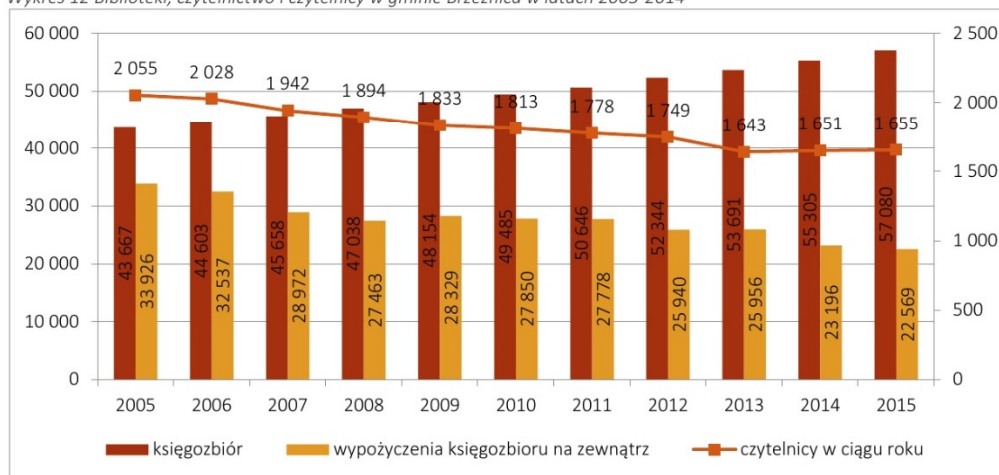
Z kolei Gminna Biblioteka Publiczna w Brzeźnicy służy zaspakajaniu potrzeb czytelniczych i informacyjnych społeczności Gminy Brzeźnica oraz wiedzy na temat regionalizmu. Gminna Biblioteka posiada Filie w Łączanach, Marcyporebie, Paszkówce, Sosnowicach i Tłuczani. Poprzez zadania szczegółowe rozwija i ułatwia upowszechnianie wiedzy i kultury. Prócz podstawowej działalności, Biblioteka oferuje bezpłatny dostęp do Internetu zarówno w Bibliotece w Brzeźnicy jak i w jej filiach, warsztaty w ramach promocji Gminy Brzeźnica i Doliny Karpia, prezentacje multimedialne wyświetlane podczas spotkań w Spichlerzu Książki, wystawy plenerowe na Rynku w Brzeźnicy, wykłady, prelekcje i rozmowy, spotkania autorskie z ciekawymi ludźmi.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

W latach 2013 - 2014 Biblioteka realizowała projekty, do których należą: wydanie książki pt. „Legends Gminy Brzeźnica oraz organizacja konkursu literacko-plastycznego” (2013-2014), organizacja wystawy prezentującej twórczość Adama Gorczyńskiego i ks. Jana Piwowarczyka znamienitych pisarzy - rodaków z Brzeźnicy w Dolinie Karpia oraz wydanie publikacji z rysem biograficznym i utworami Adama Gorczyńskiego” (2013-2014), wsparcie przedsiębiorczości poprzez warsztaty z języka angielskiego uczące opowiadać o zasobach Doliny Karpia” (2014), wydanie publikacji z opracowaniami historycznymi na temat Gminy Brzeźnica i Doliny Karpia” (2014), wydanie książki „Gmina Brzeźnica – album starej fotografii” (2013).

Analizując dane dotyczące czytelnictwa i zasobów bibliotek w Brzeźnicy, zauważa się stały wzrost księgozbioru bibliotek gminnych, który w latach 2005-2015 powiększył się o 13 413 woluminów (około 30%), podczas gdy liczba wypożyczeń zmalała o 11 357 jednostek (ponad 1/3 względem roku 2005). Znaczący spadek odnotowano także w zakresie liczby czytelników korzystających z bibliotek w ciągu roku, wskaźnik ten obniżył się o 400 osób z poziomu 2 055 do 1 655 (19%). Szczegółowa sytuacja czytelnictwa zaprezentowana została na poniższym wykresie.

Wykres 12 Biblioteki, czytelnictwo i czytelnicy w gminie Brzeźnica w latach 2005-2014

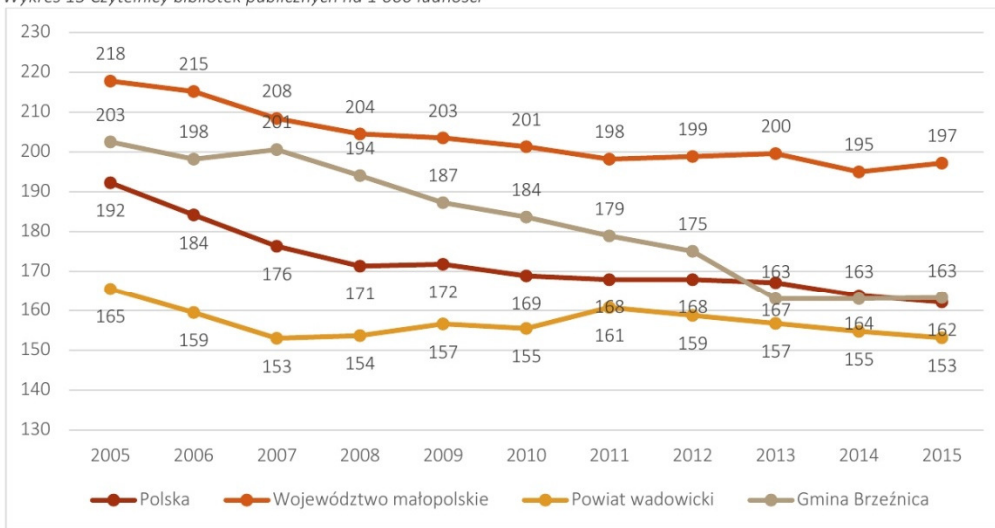

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych

Spadek liczby czytelników nie jest wyłącznie specyfiką gminy Brzeźnica. Poniżej zaprezentowano wskaźniki liczby czytelników bibliotek w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, z których wynika iż ubytek liczby czytelników w latach 2005-2015 obejmował zarówno województwo małopolskie (-9%), powiat wadowicki (-7%) jak i całą Polskę (-16%). W roku 2015 wskaźnik liczby czytelników w gminie Brzeźnica osiągnął poziom zbliżony do średniej ogólnopolskiej, który jest niższy od średniej województwa małopolskiego i nieznacznie wyższy od średniej powiatu wadowickiego. Niemniej jednak ubytek czytelników w gminie Brzeźnica na tle porównywanych obszarów ma najwyraźniejszy charakter. W ciągu lat 2005-2015 w Brzeźnicy ubyło aż 19% czytelników.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

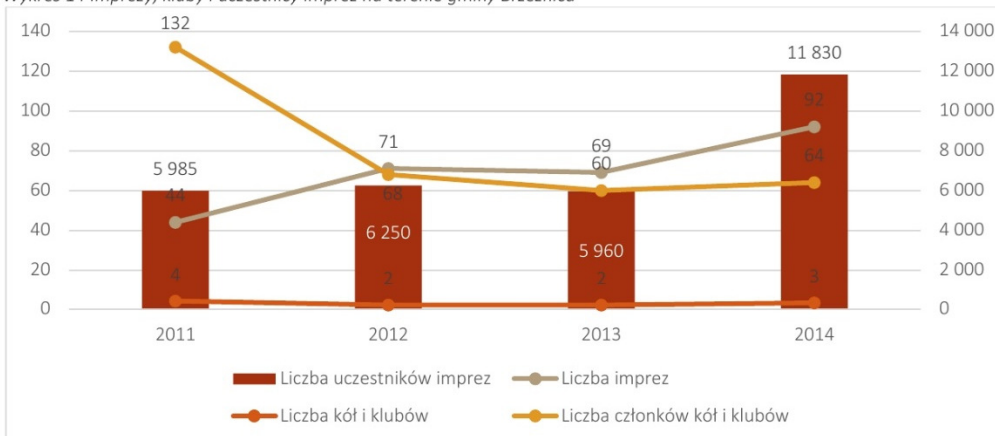
Wykres 13 Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Kolejną analizowaną zmienną jest liczba imprez ich uczestników oraz liczba kół, klubów i ich członków. Biorąc pod uwagę wszystkie omawiane zmienne zauważalne jest, iż liczba zarówno uczestników, jak i organizowanych imprez kulturalnych, w badanym czasookresie podlegała wahaniom. Największą liczbę zorganizowanych imprez odnotowano w 2014 roku i była ona ponad dwukrotnie większa względem liczby imprez realizowanych w 2011 roku. W 2014 roku zdecydowanie wzrosła także liczba uczestników imprez, które odbywały się na terenie Brzeźnicy. Jednocześnie zmalała zarówno liczba kół i klubów oraz liczba ich członków.

Wykres 14 Imprezy, kluby i uczestnicy imprez na terenie gminy Brzeźnica

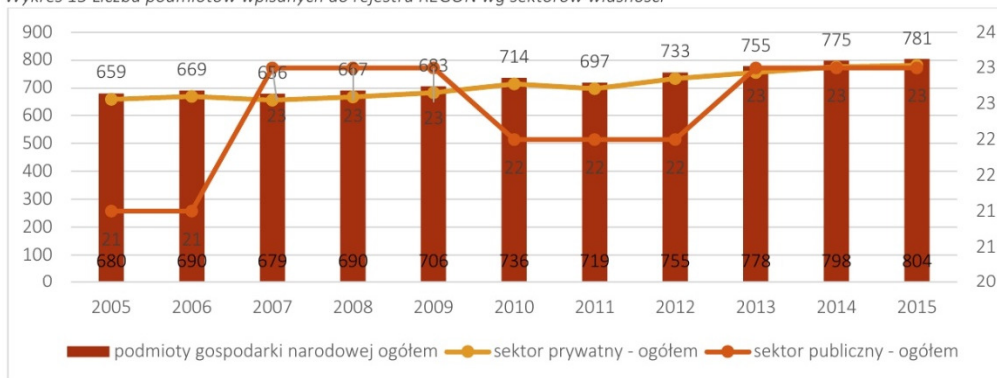

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych

1.3 Sfera gospodarcza

W niniejszym podrozdziale analiza skupi się na sektorze lokalnej gospodarki. Pierwszymi analizowanymi elementami będą te związane ze stanem gospodarki oraz atrakcyjnością inwestycyjną gminy Brzeźnica. W 2015 roku łączna liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej wynosiła 804 podmioty i w stosunku do roku bazowego wzrosła o ponad 18%. Wśród wszystkich zidentyfikowanych firm w Brzeźnicy dominują przedsiębiorstwa sektora prywatnego stanowiąc 97,13% ogółu podmiotów. Udział sektora publicznego natomiast kształtuje się na poziomie 2,86%. Biorąc pod uwagę poniższe dane można wskazać, iż liczba podmiotów sektora publicznego utrzymuje względnie stabilny poziom, natomiast liczba podmiotów sektora prywatnego wykazuje stałą tendencję wzrostową.

Wykres 15 Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON wg sektorów własności

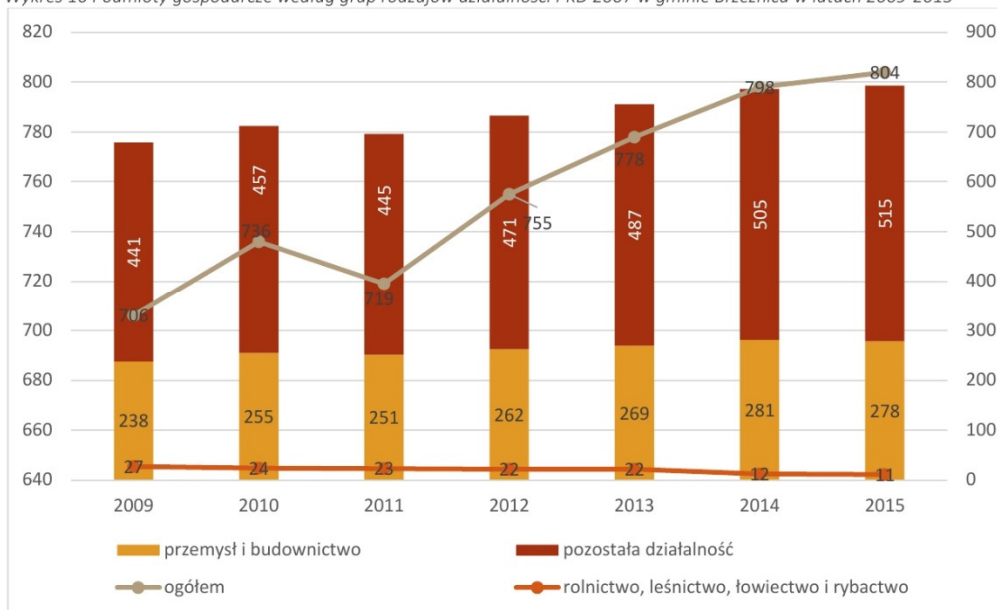

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Kwestie lokalnej gospodarki i jej struktury można rozpatrywać również przez dynamikę zmian zachodzących w liczbie podmiotów według poszczególnych grup działalności zgodnie z PKD 2007. W okresie 2009 - 2015 odnotowano ogólny wzrost liczby zarejestrowanych w gminie Brzeźnica podmiotów gospodarczych (o 13,9%). Jednocześnie duży spadek zaliczyły podmioty z gałęzi rolniczej, leśnej, łowieckiej i rybackiej - liczba tego typu podmiotów zmalała o 16 jednostek, co oznacza łączną utratę 40,7% podmiotów tego typu. Liczba obu pozostałych typów podmiotów wzrosła o blisko 17%. Na uwagę zasługuje także bardzo duży odsetek firm z branży przemysłowej i budowlanej, która w przypadku Brzeźnicy stanowi aż 1/3 ogółu zarejestrowanych w gminie podmiotów.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Wykres 16 Podmioty gospodarcze według grup rodzajów działalności PKD 2007 w gminie Brzeźnica w latach 2009-2015

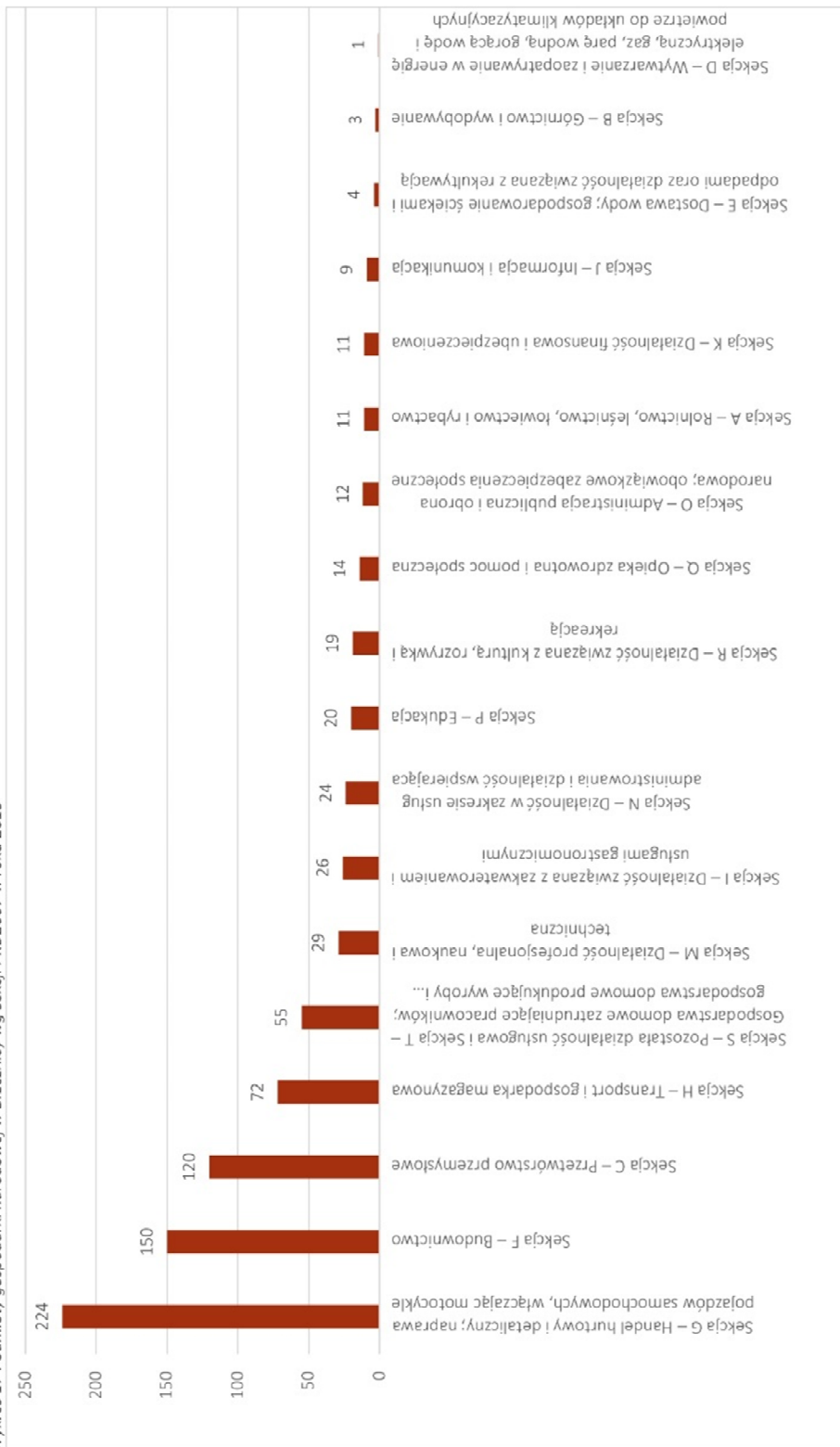

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych

Analiza struktury gospodarki gminy Brzeźnica i jej profilu została oparta także o liczbę podmiotów wpisanych do poszczególnych sekcji PKD według klasyfikacji z 2007 roku. Najliczniejszą grupą podmiotów są przedsiębiorstwa związane z handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą samochodów, które stanowią łącznie 27,9% firm zarejestrowanych w gminie Brzeźnica. W następnej kolejności plasują się przedsiębiorstwa związane z budownictwem (18,7%), przetwórstwem przemysłowym (14,9%) oraz transportem i gospodarką magazynową (9%).

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Wykres 17 Podmioty gospodarki narodowej w Brzeźnicy wg sekcji PKD2007 w roku 2015

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Wśród podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie Brzeźnica zdecydowanie przeważają przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób. Stanowią one ponad 97% ogółu firm działających w Brzeźnicy, ponadto na przestrzeni lat 2009-2015 ich liczba ulegała stałemu wzrostowi (o 15% względem roku bazowego). Jednocześnie w gminie odnotowano spadek i tak nielicznych firm zatrudniających między 10 a 49 osób oraz likwidację zakładu pracy zatrudniającego powyżej 50 osób. W gminie nie występują w ogóle przedsiębiorstwa duże, zatrudniające powyżej 250 osób.

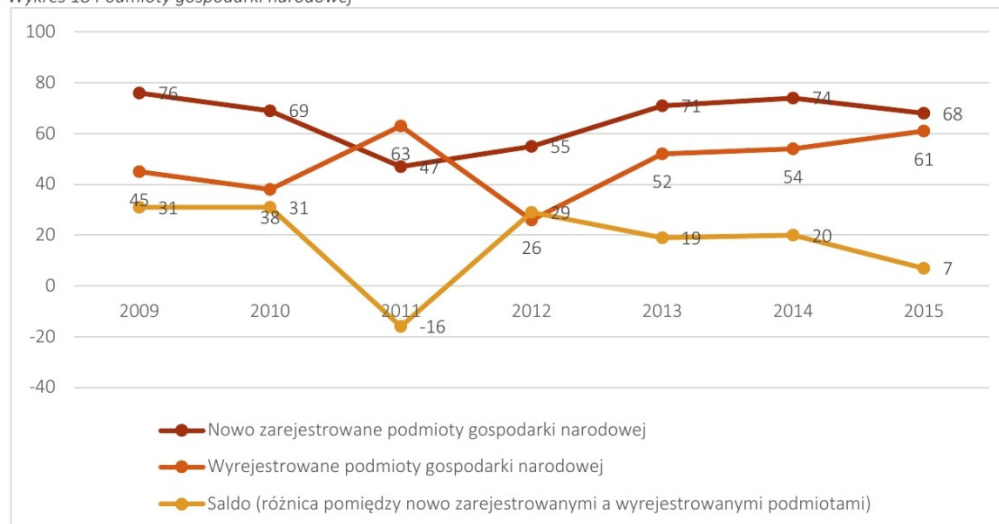
Tabela 4 Podmioty wpisane do rejestru REGON wg. klasy wielkości w gminie Brzeźnica

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
0-9	678	707	690	730	755	775	782
10-49	25	26	26	22	21	21	20
50-249	3	3	3	3	2	2	2

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Rozwój gospodarczy determinowany jest między innymi przez nowo rejestrowane podmioty gospodarcze. W gminie Brzeźnica saldo liczby nowo rejestrowanych oraz wyrejestrowanych podmiotów w latach 2009-2015 ma wartość dodatnią. W okresie tym nadwyżka nowych podmiotów nad podmiotami wyrejestrowanymi wyniosła 121. Dodatnie saldo utrzymywało się przez wszystkie lata badanego okresu, z wyjątkiem roku 2011, w którym saldo było ujemne i wyniosło -16 podmiotów.

Wykres 18 Podmioty gospodarki narodowej

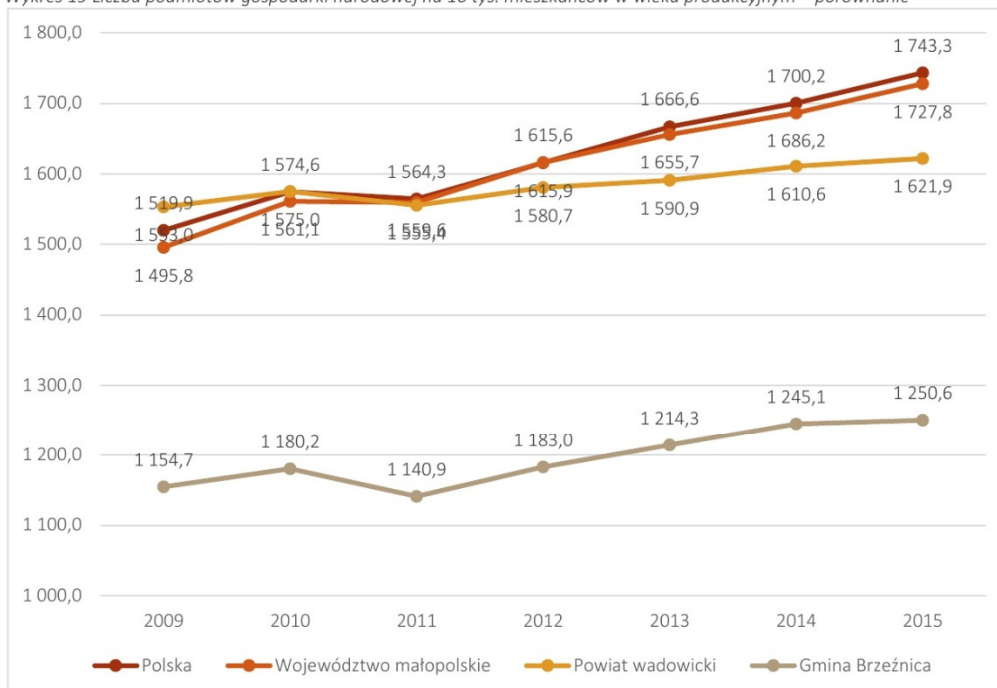
Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Ostatnim elementem charakteryzującym stan gospodarki gminy Brzeźnica jest porównanie wskaźnika przedsiębiorstw na 10 tys. mieszkańców w odniesieniu do innych jednostek terytorialnych. Pod tym względem, mimo stopniowego rozwoju i wzrostu liczby firm przypadających na 10 tys. mieszkańców,

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

wartość wskaźnika dla gminy Brzeźnica rysuje się zdecydowanie mniej korzystnie niż średnia dla powiatu (od której jest niższa o około 23%), województwa (-27%) czy całego kraju (-28%). Dysproporcje te ponadto mają tendencję rosnącą. Porównywana wartość wskaźnika w roku 2009 była niższa od wartości średniej dla powiatu o 26%, województwa o 23% oraz kraju o 24%. Innymi słowy mimo stałego wzrostu liczby zarejestrowanych w gminie przedsiębiorstw, liczba przedsiębiorstw przypadających na każde 10 tys. mieszkańców rośnie wolniej niż w porównywanych jednostkach terytorialnych.

Wykres 19 Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym – porównanie

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

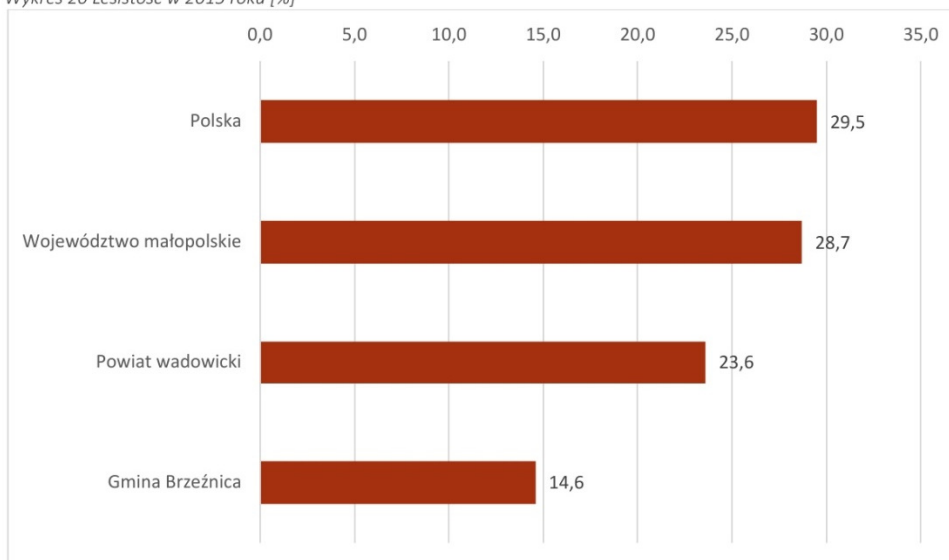
1.4 Sfera środowiskowa

Na terenie gminy Brzeźnica według danych GUS z 2015 roku znajduje się 13 pomników przyrody, które stanowią około 11% spośród wszystkich 118 tego typu obiektów zlokalizowanych na terenie powiatu wadowickiego. Przez pomniki przyrody rozumie się pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiątkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami wyróżniającymi je wśród innych tworów. Wśród nich mogą znajdować się zarówno pomniki przyrody ożywionej, w szczególności sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, a także pomniki

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

przyrody nieożywionej m.in. źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jaskinie itd. Jednocześnie gmina nie dysponuje innymi formami ochrony przyrody takimi jak parki narodowe, parki krajobrazowe, rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu czy użytki ekologiczne. Sytuacja ta może ulec zmianie ze względu na projektowany w Tłuczani rezerwat leśny „Burzynek” z burzyną karpacką, grądem, łągiem jesionowym i szeregiem roślin chronionych. Brak form ochrony przyrody i niska lesistość gminy wynosząca około 14,5% co nawet jak na warunki województwa małopolskiego (28,7%, w stosunku do średniej krajowej wynoszącej 29,5%) nie czynią jej obszaru przesadnie atrakcyjnym pod względem przyrodniczym. W konsekwencji może oznaczać to także mniejszą atrakcyjność turystyczną w porównaniu z gminami, które mają większe walory przyrodnicze.

Wykres 20 Lesistość w 2015 roku [%]

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych

Uzupełnieniem terenów leśnych na terenie gminy są przede wszystkim zieleńce oraz parki wypoczynkowo-spacerowe, których liczba oraz powierzchnia są bardzo ograniczone. Udział poszczególnych kategorii terenów zielonych został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 5 Tereny zieleni w gminie Brzeźnica [ha]

Rodzaj terenów zielonych	Rok				
	2010	2011	2012	2013	2014
Parki spacerowo - wypoczynkowe - powierzchnia [ha]	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Parki spacerowo - wypoczynkowe - obiekty	1	1	1	1	1
Zieleńce - powierzchnia [ha]	13,9	13,9	13,9	13,90	16,80
Zieleńce - obiekty	21	21	21	21	24

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Dokumentem regulującym sposób i możliwości zagospodarowania obszaru gminy Brzeźnica jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, przyjęte jako załącznik nr 1 do Uchwały Rady Gminy Brzeźnica XIV/94/00 z dnia 24 lutego 2000. W sferze przyrodniczej studium ustala, iż działania związane z zagospodarowaniem terenu gminy muszą uwzględniać czynniki takie jak:

- Zachowanie istniejących wartości środowiska przyrodniczego, w szczególności na terenie projektowanego rezerwatu przyrody, projektowanych obszarów chronionego krajobrazu i projektowanych użytków ekologicznych.
- Redukcja uciążliwości dla środowiska przyrodniczego wynikających z rozwoju przestrzennego, w szczególności z rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej.
- Racjonalna eksploatacja surowców mineralnych i konsekwentna kultywacja terenów poeksploatacyjnych pod wypoczynek i rekreację.
- Minimalizacja strat w przypadku wystąpienia powodzi.

Jako tereny o wysokich wartościach przyrodniczych - „ZE” studium wskazuje tereny, które obejmują tereny objęte ochroną lub przewidziane do ochrony, lasy, zadrzewienia nadrzeczne, tereny łąkowe w międzywalu rzeki Wisły.

Na obszarach tych podstawowymi działaniami są:

- dążenie do całkowitego wykluczenia zabudowy,
- tworzenie nowych zalesień i zadrzewień w szczególności na terenach źródłiskowych i narażonych na erozję i osuwanie,
- restytucja zbiorowisk leśnych zdegradowanych i zniekształconych z wykorzystaniem sukcesji naturalnej.

Aktualnie największą bioróżnorodnością cechują się kompleksy lasów porastających wzniesienia w południowej i zachodniej części gminy. Projektuje się częściowe objęcie tych terenów ochroną prawną w ramach regionalnego systemu obszarów chronionych poprzez utworzenie Obszaru Krajobrazu Chronionego Pogórza Wielickiego oraz rezerwatu przyrody „Burzynek” w miejscowości Tłuczań.

Duże znaczenie dla zachowania bioróżnorodności posiada także dolina Wisły. Pomimo zanieczyszczenia wód rzeki zarośla nadrzeczne stanowią siedlisko i miejsce odpoczynku ptactwa wodnego. Projektuje się utworzenie Obszaru Krajobrazu Chronionego „Dolina Wisły” oraz objęcie ochroną części koryta Wisły jako użytku ekologicznego. Wymienione wyżej tereny stanowią główne obszary węzłowe systemu przyrodniczego.

W Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Brzeźnica do roku 2020 przyjętym w 2016 roku, celem strategicznym na rok 2020 określonym w Planie jest poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

emisji dwutlenku węgla oraz podniesienie efektywności energetycznej w gminie i wkład w osiągnięcie celów określonych w pakiecie energetyczno-klimatycznym do roku 2020.

Cel strategiczny Planu będzie realizowany poprzez cele szczegółowe:

1. Zmniejszenie o ok. 651 Mg CO₂, co stanowi w stosunku do roku 2013 zmniejszenie o 1,6 % emisji dwutlenku węgla,
2. Zwiększenie o ok. 667 MWh udziału energii pochodzącej z Odnawialnych Źródeł Energii, co stanowi zwiększenie o ok. 5,5 razy w stosunku do roku 2013,
3. Zmniejszenie zużycia energii finalnej o ok. 1285 MWh, co stanowi ok. 1 % w stosunku do roku 2013.

Realizacja celu strategicznego jakim jest redukcja emisji dwutlenku węgla, planowana jest poprzez realizację celów szczegółowych, wśród których znajdują się:

1. Promowanie projektów pilotażowych związanych z efektywnością energetyczną w celu wzbudzenia zainteresowania interesariuszy.
2. Zwiększenie atrakcyjności „alternatywnych” środków transportu.
3. Wzrost liczby budynków komunalnych, mieszkalnych, użyteczności publicznej objętych termomodernizacją.
4. Planowanie przestrzenne skupione na efektywnym wykorzystaniu energii (promowanie zwartej zabudowy, wykorzystywanie energii słonecznej - np. projektowanie nowych budynków o optymalnej ekspozycji na światło słoneczne).
5. Rozwój i poprawa jakości źródeł ciepła
6. Ograniczenie „niskiej emisji” z mieszkalnictwa.
7. Wzrost wykorzystania OZE w gospodarstwach indywidualnych, przedsiębiorstwach oraz budynków użyteczności publicznej.
8. Wzrost liczby zmodernizowanych systemów grzewczych i wprowadzonych w tym zakresie technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii.
9. Rozwój sieci dróg rowerowych w granicach gminy.
10. Wprowadzenie zasad ekójazdy.
11. Wzrost liczby zmodernizowanego oświetlenia ulicznego.
12. Wzrost liczby zmodernizowanego oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej.
13. Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy.
14. Ograniczenie zużycia i kosztów energii używanej przez odbiorców.
15. Poprawa bezpieczeństwa energetycznego i ekologicznego.
16. Ograniczenie emisji komunikacyjnej.
17. Wprowadzenie nowoczesnych technologii w budownictwie.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Podane w diagnozie informacje wskazują, iż w gminie Brzeźnica nie ma stacji pomiarowych WIOŚ oraz WSEE w sieci monitoringu powietrza. Najbliższy punkt pomiaru znajduje się w Skawinie. Jednakże w oparciu o dane pomiarowe uzyskane w Skawinie można przypuszczać, że na terenie gminy Brzeźnica istnieje duże prawdopodobieństwo przekroczenia poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń NO_x oraz pyłu zawieszonego, które w latach 2013-2015 osiągały następujące poziomy:

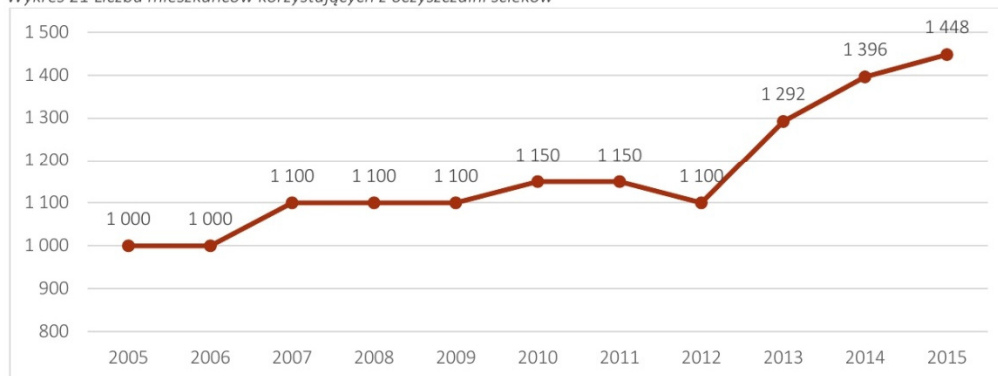
Tabela 6 Wyniki pomiarów wskaźników zanieczyszczeń powietrza w Skawinie – stężenia średnioroczne

Wyszczególnienie	Rodzaj substancji ug/m3		
	SO2 [µg/m3]	NOx [µg/m3]	Pył zawieszony [µg/m3]
Poziomy dopuszczalne:	20	30	40
Punkt pomiarowy Skawina – rok 2015	11,8	42	44
Punkt pomiarowy Skawina – rok 2014	10,1	49	41
Punkt pomiarowy Skawina – rok 2013	12,2	38	50

Źródło: WIOŚ Kraków

Ostatnimi omawianymi zagadnieniami z zakresu diagnozy sfery środowiskowej jest oczyszczanie ścieków oraz zużycie wody. Według danych Banku Danych Lokalnych na terenie gminy Brzeźnica działają 2 zbiorcze oczyszczalnie ścieków zlokalizowane w miejscowościach Brzezinka i Paszkówka. Oczyszczalnia ścieków Brzezinka przyjmuje ścieki z gospodarstw domowych miejscowości Brzezinka, Brzeźnica i Nowe Dwory. Na koniec 2015 roku długość zbiorczej sieci kanalizacyjnej w gminie Brzeźnica wyniosła ok 31 km, do których podłączonych jest 362 gospodarstwa domowe. W roku 2015 liczba mieszkańców korzystających z oczyszczalni ścieków w gminie Brzeźnica wyniosła 1448 mieszkańców (do wyliczenia przyjęto średnio 4 osoby w gospodarstwie domowym). Zestawienie liczby mieszkańców korzystających z oczyszczalni ścieków w latach 2005-2015 przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 21 Liczba mieszkańców korzystających z oczyszczalni ścieków

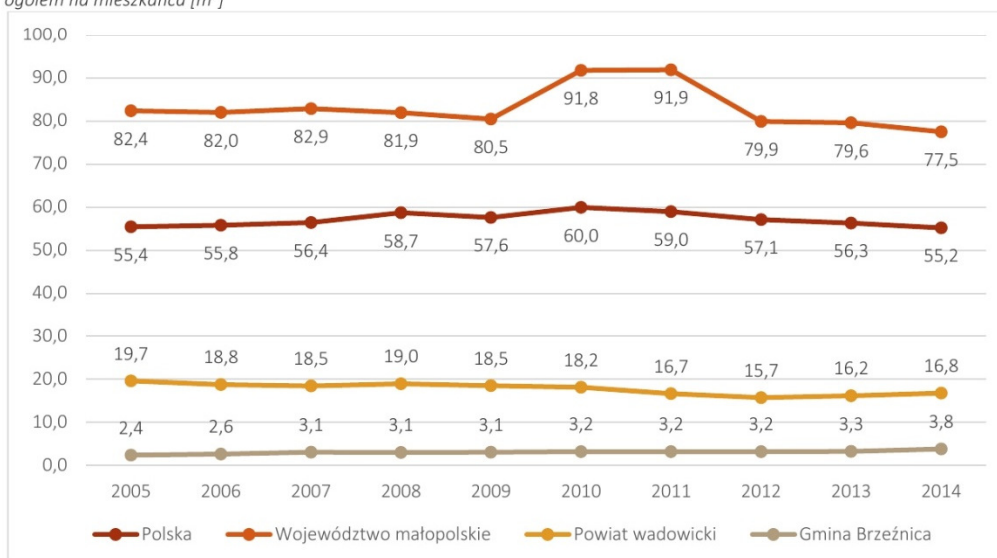

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych oraz dane UG Brzeźnica

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Załączona ilustracja wskazuje jasno, że liczba mieszkańców korzystających z oczyszczalni ścieków stopniowo rośnie, co może w przyszłości pozytywnie wpłynąć na poprawę jakości środowiska a w szczególności jakość wód w gminie. Analizując dane dotyczące objętości odprowadzanych ścieków na mieszkańca w ciągu roku, zauważa się nieznaczny wzrost sumy odprowadzanych w Brzeźnicy ścieków, co może wynikać z coraz powszechniejszego dostępu mieszkańców do systemu kanalizacji.

Wykres 22 Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku ogółem na mieszkańca [m³]

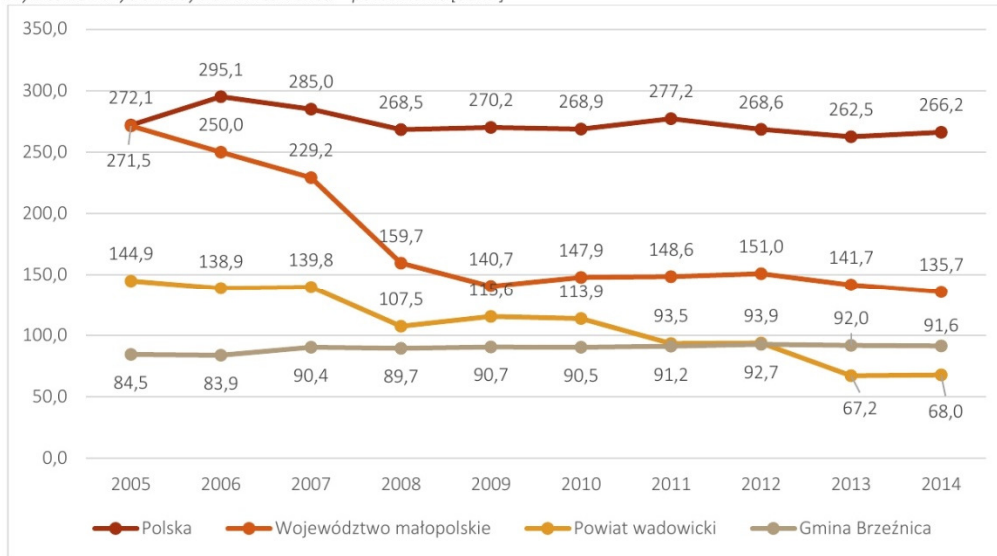

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych

Przedstawione dane wskazują jednocześnie na znaczne różnice w objętości odprowadzanych nieczystości w porównaniu do innych jednostek terytorialnych. Objętość ścieków wymagających oczyszczenia, odprowadzanych do wód i ziemi jest niższa od kilku do kilkunastu krotnie razy od porównywanych wskaźników.

W kwestii zużycia wody, mieszkańców gminy Brzeźnica cechuje stopniowa, rosnąca tendencja zużycia tego surowca. Niemniej jednak zużycie wody na jednego mieszkańca w Brzeźnicy utrzymuje się na stosunkowo niskim poziomie. Podkreślić także należy, że ilość zużywanej wody jest zdecydowanie mniejsza niż w województwie i kraju, a dopiero w ostatnich latach wyższe niż w powiecie.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Wykres 23 Zużycie wody na 1 mieszkańca – porównanie [dam³]

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych

2. Diagnoza obszarów zdegradowanych

2.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego

2.1.1 Wyróżnione obszary

W ramach prowadzonych prac wyróżniono 14 obszarów pokrywających się z granicami sołectw gminy Brzeźnica. Następnie dokonano analizy porównawczej w obrębie wyłonionych jednostek, co umożliwiło wskazanie obszarów znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji ze względu na odnotowywane negatywne zjawiska społeczne, techniczne, gospodarcze i środowiskowe.

2.1.1 Dobór kryteriów delimitacji obszarów zdegradowanych

Dla prawidłowego przeprowadzenia delimitacji analizowanych obszarów konieczny był wybór odpowiednich zmiennych, które je w sposób istotny statystycznie różnicują. Ze względu na charakter gminy i występujące w nim zjawiska społeczne i demograficzne, jak również środowiskowe, przestrzenne i techniczne konieczne było zbadanie szeregu zmiennych i wypracowanie katalogu umożliwiającego analizę na każdym ze wskazanych w ustawie o rewitalizacji poziomach. Przeprowadzone prace umożliwiły wypracowanie zbioru zmiennych zaprezentowanych w poniższej tabeli.

Kategoria	Zmienna	Opis zmiennej
Sfera społeczna	Liczba klientów GOPS	Wskaźnik obrazujący potrzeby lokalnej społeczności w zakresie zinstytucjonalizowanej pomocy społecznej. Zmienna prezentowana w formie średniej przeliczeniowej liczby klientów z 3 ostatnich na 100 mieszkańców. Źródło danych: GOPS w Brzeźnicy.
	Liczba udzielonych świadczeń przez GOPS	Wskaźnik prezentujący skalę liczbę świadczeń pomocy społecznej udzielanej lokalnej społeczności. Zmienna prezentowana w formie średniej przeliczeniowej liczby udzielanych świadczeń w latach 2013-2015 przez GOPS na 100 mieszkańców. Źródło danych: GOPS w Brzeźnicy.
	Wartość udzielonych świadczeń przez GOPS	Wskaźnik prezentujący skalę pomocy udzielanej lokalnej społeczności. Zmienna prezentowana w formie średniej przeliczeniowej kwotę udzielanych świadczeń w 3 ostatnich latach przez GOPS na 100 mieszkańców. Źródło danych: GOPS w Brzeźnicy.
	Liczba osób uzależnionych od alkoholu	Wskaźnik prezentujący skalę występowania problemu alkoholowego wśród lokalnej społeczności. Zmienna prezentowana w formie średniej przeliczeniowej liczby osób uzależnionych od alkoholu w latach 2013-2015 na 100 mieszkańców. Źródło danych: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brzeźnicy.
	Liczba ofiar przemocy	Wskaźnik opisujący liczbę zarejestrowanych zgłoszeń przemocy domowej wpływający bezpośrednio na jakość funkcjonowania

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

	domowej	rodzin. Zmienna prezentowana w formie średniej przeliczeniowej dla lat 2014-2015 obrazująca liczbę zarejestrowanych zdarzeń na 100 mieszkańców. Źródło danych: GOPS w Brzeźnicy.
	Liczba bezrobotnych	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy. Zmienna prezentowana w formie średniej przeliczeniowej dla lat 2013-2015 pokazującej liczbę osób bezrobotnych na 100 mieszkańców. Źródło danych: PUP w Wadowicach.
	Liczba przestępstw	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, skupia się na prezentacji danych dotyczących poważnych naruszeń prawa. Zmienna prezentowana w formie średniej przeliczeniowej dla lat 2014-2015 pokazującej liczbę przestępstw na 100 mieszkańców. Źródło danych: KP Policji w Brzeźnicy.
	Liczba kradzieży z włamaniem	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie naruszeń prawa wpływających szczególnie negatywnie na naruszenie mienia prywatnego. Zmienna prezentowana w formie średniej przeliczeniowej dla lat 2014-2015 prezentującej liczbę przypadków kradzieży z włamaniem na 100 mieszkańców. Źródło danych: KP Policji w Brzeźnicy.
	Liczba organizacji pozarządowych	Wskaźnik prezentujący liczbę organizacji pozarządowych zarejestrowanych w poszczególnych sołectwach gminy Brzeźnica przypadających na każde 100 mieszkańców obszaru. Źródło danych: baza Krajowego Rejestru Sądowego.
	Frekwencja wyborcza	Wskaźnik obrazujący poziom zaangażowania obywatelskiego odnoszący się do udziału w wyborach samorządowych. Źródło danych: Państwowa Komisja Wyborcza.
Sfera gospodarcza	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych	Wskaźnik obrazujący poziom rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych obszarach, prezentowany w formie przeliczeniowej, wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych działalności gospodarczych do liczby ludności. Źródło danych: CEIDG i KRS rejestr przedsiębiorców.
Sfera techniczna	Szacowane koszty nakładów na modernizację	Zmienna obrazująca szacowaną wartość kosztów związanych z termomodernizacją oraz poprawą wskaźników efektywności energetycznej wskazywanych w działaniach dotyczących realizacji założeń Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Brzeźnica. Zmienna prezentowana w formie wskaźnika przeliczeniowego wartości planowanych inwestycji na 100 mieszkańców. Źródłem danych dla oceny stopnia wysokości nakładów były informacje zawarte w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej.
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Dostęp do przestrzeni zielonych	Wskaźnik prezentujący dostęp do przestrzeni zielonych w poszczególnych obszarach. Wskaźnik został oceniony na podstawie danych przestrzennych obrazujących udział terenów zielonych na danym obszarze. Źródło: badania własne.
Sfera środowiskowa	Poziom natężenia hałasu	Wskaźnik prezentujący negatywne zjawisko, szczególnie odczuwane na terenach silnie zurbanizowanych, związane z poziomem hałasu generowanego przez ruch samochodowy i kolejowy. Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica, Program Ochrony Środowiska dla Gminy Brzeźnica.
	Ilość wyrobów zawierających azbest	Wskaźnik prezentujący stopień nagromadzenia wyrobów i odpadów zawierających azbest stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Źródło: Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest z Terenu Gminy Brzeźnica na lata 2014 – 2032

Powyżej wymienione zmienne zostały zaprezentowane w kolejnych rozdziałach. Przyjęte wskaźniki w pierwszej kolejności zostały wykorzystane do zobrazowania częstości/skali występowania danego zjawiska na obszarze objętym analizą, a następnie poprzez proces normalizacji wskaźniki cząstkowe posłużyły do konstrukcji syntetycznych wskaźników obrazujących poziom degradacji społecznej oraz gospodarczej, przestrzennej, technicznej i środowiskowej obszaru na tle całej gminy.

Ze względu na zróżnicowany charakter zgromadzonych wskaźników oraz ich odmienny charakter wartościowy i jakościowy, przy konstruowaniu wskaźników syntetycznych posłużono się normalizacją opartą o trzy klasy wartości, którym przypisano wartość punktową:

- +1 – dla wartości korzystnych (oznaczających rozwój społeczno-gospodarczy);
- 0 – dla wartości neutralnych;
- 1 – dla wartości niekorzystnych.

Wartości graniczne wyznaczające zakres klasy a zatem i wartość punktową, obliczone zostały w oparciu o połowę wartości odchylenia standardowego wokół średniej wyznaczonej dla danej wartości analizowanego wskaźnika w całej gminie. Wartość wskaźnika syntetycznego została obliczona osobno jako średnia znormalizowanych wartości wskaźników cząstkowych dla sfery społecznej oraz łącznie dla sfery gospodarczej, technicznej, funkcjonalno-przestrzennej i środowiskowej. Wskaźnik syntetyczny przyjmuje więc wartości w zakresie od -1 (maksymalny stopień degradacji społeczno-gospodarczej) do +1 (maksymalny stopień rozwoju społeczno-gospodarczego).

2.2 Sfera społeczna

Na przestrzeni ostatnich lat jednym z głównych problemów społecznych gminy Brzeźnica, był bardzo niski poziom przyrostu liczby mieszkańców, zauważalny w szczególności na tle ościennych gmin. Brzeźnica jako jedyna gmina w powiecie w okresie lat 2005-2015 nie odnotowała realnego przyrostu mieszkańców, mimo stałego dodatniego bilansu salda migracji oraz przyrostu naturalnego, co wskazuje na to, iż ościenne gminy pod względem społecznym rozwijają się szybciej niż gmina Brzeźnica.

W związku z powyższym zdecydowano się na analizę sfery społecznej na czterech poziomach:

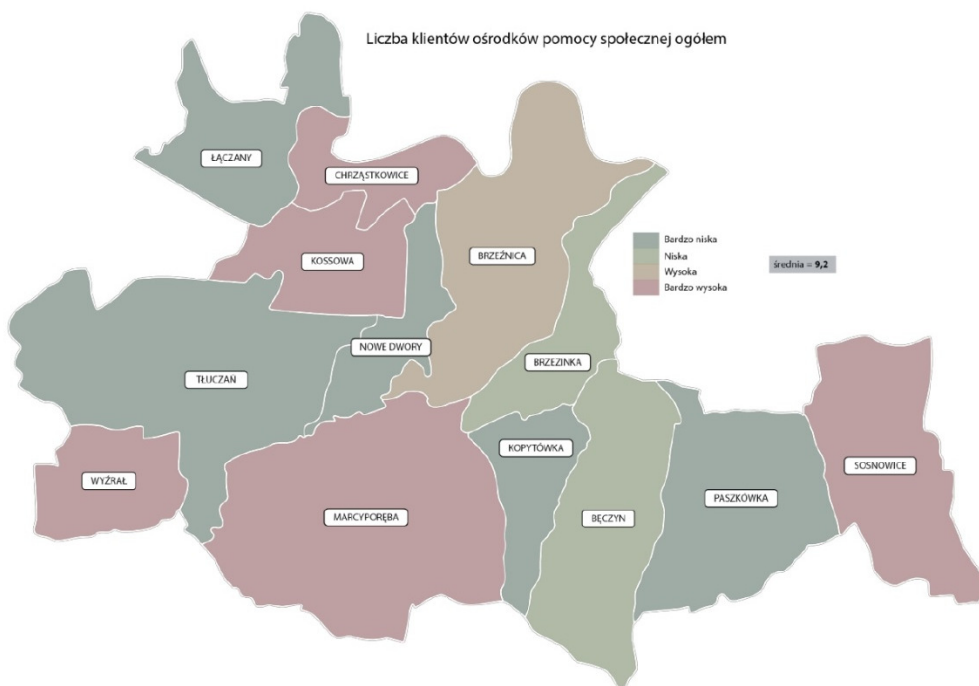
1. Pomocy społecznej, w szczególności liczby klientów, liczby udzielanych świadczeń oraz ich wysokości;
2. Bezrobocia, tak ważnego czynnika wpływającego na jakość życia;

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

3. Występowaniu negatywnych zjawisk społecznych, mierzonych liczbą naruszeń prawa, zjawiskiem przemocy domowej oraz liczbą osób uzależnionych od alkoholu,
4. Poziomem kapitału społecznego, mierzonym liczbą zarejestrowanych organizacji pozarządowych oraz frekwencją wyborczą w wyborach samorządowych.

Osoby będące klientami pomocy społecznej, świadczonej w Brzeźnicy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS), znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. Właśnie tę grupę uznaje się za kluczową z punktu widzenia rewitalizacji, która ma mieć głównie wymiar społeczny. Ich liczbę poddano analizie poprzez obliczenie średniej liczby klientów GOPS na 100 mieszkańców danego obszaru. Średnia wartość wskaźnika dla gminy Brzeźnica wynosi 9,2. Odchylenie standardowe w tym przypadku ma wartość 3,5, co wobec przyjętej metodologii wskazuje, iż wśród obszarów o wysokim poziomie degradacji znajdują się sołectwa, w których wartość wskaźnika wynosi powyżej 11,0. Do grupy sołectw o najwyższym wskaźniku degradacji zaliczają się zatem: Chrząstowice (11,2), Wyźrał (12,2), Sosnowice (12,4), Kossowa (13,7) oraz Marcyporeba (16,7). Natomiast najniższą wartość wskaźnika odnotowano w Łączanach (5,7) oraz Tłuczani (5,7).

Grafika 1 Liczba klientów GOPS w przeliczeniu na 100 mieszkańców

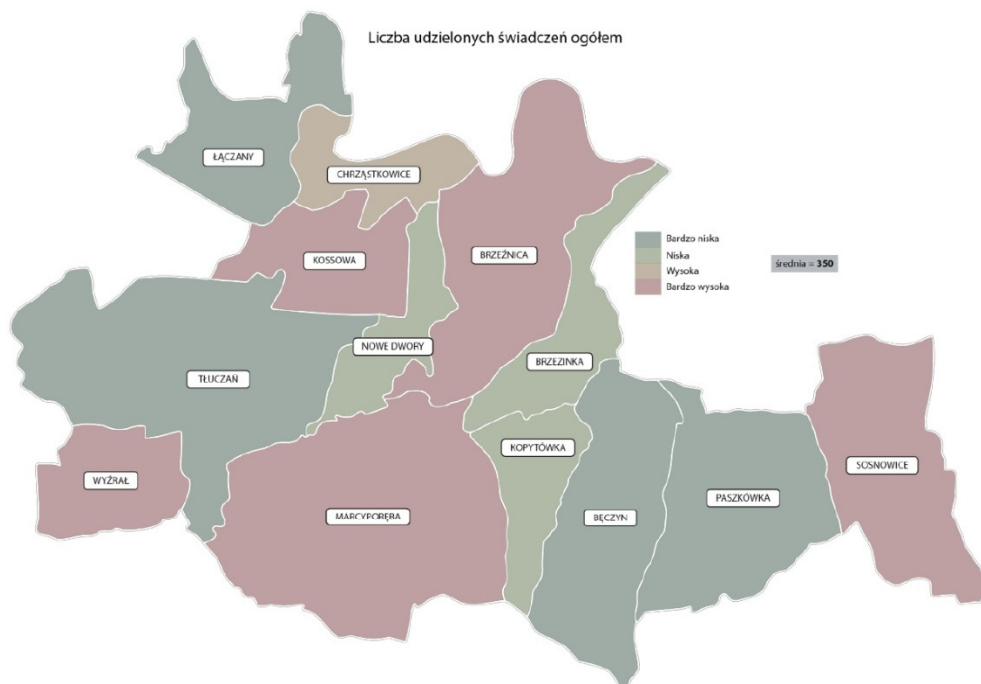
Źródło: opracowanie własne

Następny wskaźnik obrazuje liczbę świadczeń udzielanych przez GOPS w przeliczeniu na 100 mieszkańców sołectwa. Przeciętna liczba świadczeń w całej gminie wynosi 350 na 100 mieszkańców

Gminy Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

rocznie. W grupie sołectw o najwyższym współczynniku liczby świadczeń pomocowych, znalazły się sołectwa w których wartość wskaźnika wynosi powyżej 443. W większość są to sołectwa z najwyższą liczbą klientów ośrodka pomocy, choć do grupy tej zalicza się także Brzeźnica, która cechuje się nieznacznie wyższą od przeciętnej liczbą klientów.

Grafika 2 Liczba udzielonych świadczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców

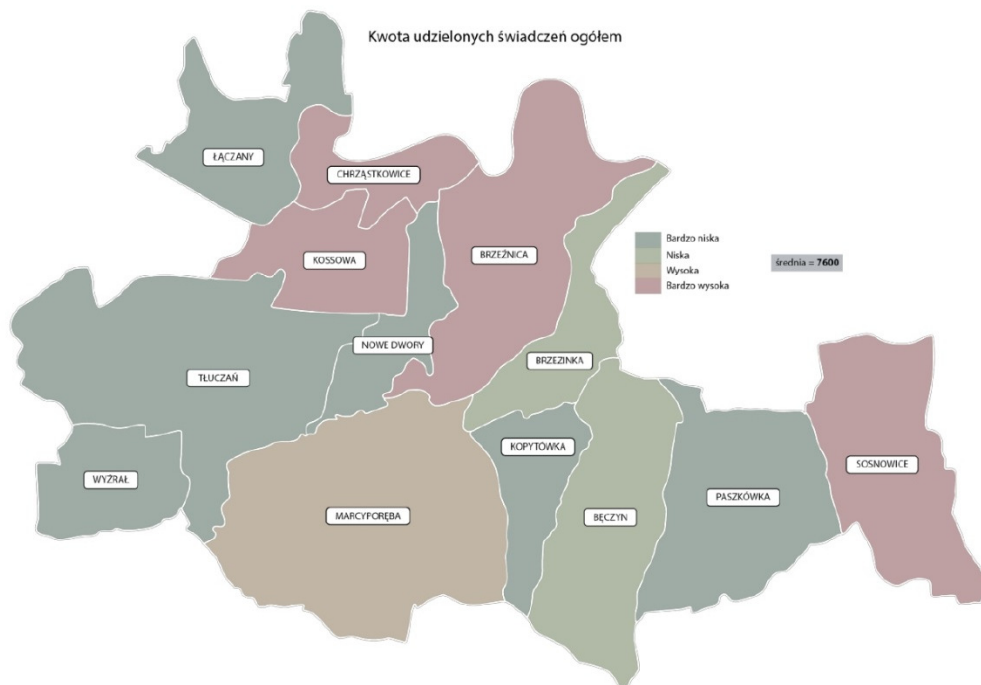

Źródło: opracowanie własne

Analiza liczby świadczeń i klientów GOPS musi zostać uzupełniona przez analizę świadczeń, które osoby te otrzymują. Ponieważ liczba świadczeń jest bardzo duża, zdecydowano się na użycie uniwersalnej miary jaką jest ich wartość. Podkreślić tu należy, iż analizowano łączną wartość świadczeń przypadających na każdego klienta GOPS, a następnie dokonano jej przeliczenia na 100 mieszkańców. Grafika zaprezentowana poniżej pokrywa się w znacznej części z danymi prezentującymi przeliczeniową liczbę klientów oraz liczbę świadczeń GOPS. Jednakże w przypadku sołectw, w których odnotowano najwyższą liczbę klientów oraz najwyższą liczbę świadczeń, sumy przekazywane na świadczenia okazują się być często niższe niż w pozostałych jednostkach. Przykładem tego typu sytuacji jest sołectwo Marcyporęba, które przeciętnie na wsparcie 100 klientów przekazuje około 8 927 zł, czyli mniej niż gminy w których współczynnik liczby klientów GOPS jest niższy tj. Sosnowice (12 000 zł), Brzeźnica (10 802 zł), Kossowa (10 091 zł) czy Chrząstowice (9 902 zł).

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Grafika 3 Kwota udzielonych świadczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców

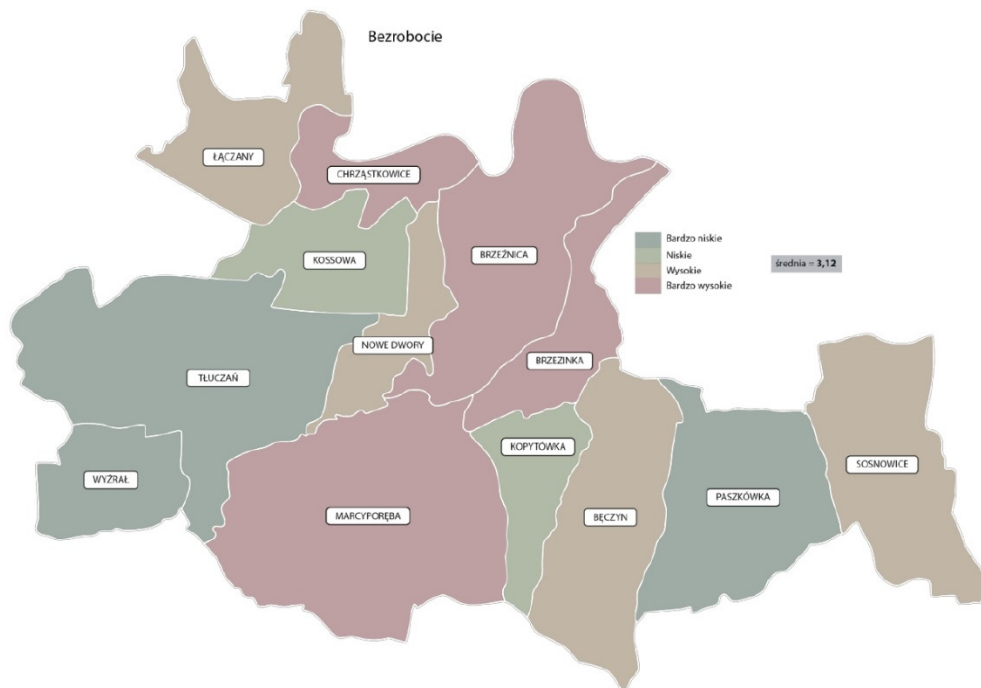

Źródło: opracowanie własne

W gminie Brzeźnica nie występuje prosta zależność pomiędzy zjawiskiem bezrobocia a pomocą społeczną, co może być wynikiem stale zmniejszającego się poziomu bezrobocia w gminie o czym świadczą wskaźniki zaprezentowane w rozdziale 1.2.2 oraz może świadczyć o tym, iż oferowana w części sołectw praca jest pracą niskopłatną, co generuje tworzenie społeczności „working poor” - pracujących biednych, którzy mimo posiadania zatrudnienia, nie są w stanie samodzielnie się utrzymać. Przeciętna liczba osób bezrobotnych w gminie Brzeźnica wynosi około 3,12 osób na 100 mieszkańców. Sołectwa w których zanotowano najwyższą koncentrację osób bezrobotnych to: Chrzęstowice (3,87), Brzezinka (3,73), Brzeźnica (3,66) oraz Marcyporęba (3,56). Prezentowany wskaźnik liczby bezrobotnych w poszczególnych sołectwach, stanowi średnią wartość liczby osób bezrobotnych mieszkańców sołectwa zarejestrowanych w PUP w Wadowicach w latach 2013-2015, przeliczeniu na 100 mieszkańców sołectwa.

Gminy Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Grafika 4 Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

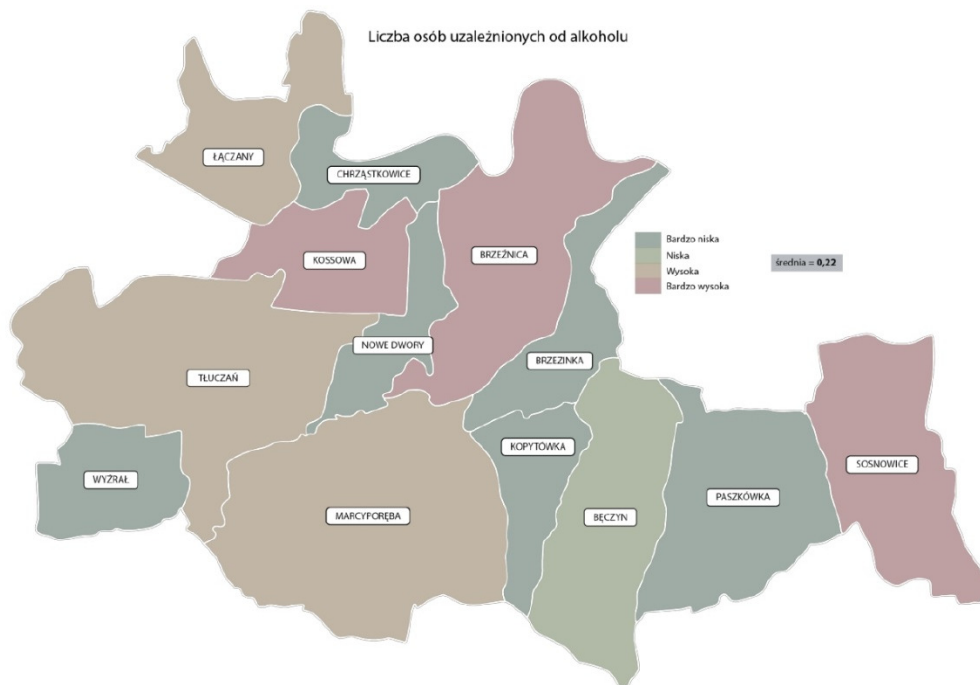
Źródło: opracowanie własne

Uzupełnieniem powyższych analiz dotyczących kwestii pomocy społecznej oraz lokalnego rynku pracy, są dane dotyczące występowania zjawisk patologicznych, jakimi są zjawisko alkoholizmu, przemoc domowa oraz przestępstwa odnotowane przez Policję.

W zakresie liczby osób uzależnionych od alkoholu w gminie Brzeźnica, wartość wskaźnika wyliczona została w oparciu o średnią liczbę odnotowanych osób w okresie 2013-2015, którą następnie przeliczono w stosunku do 100 osób zamieszkujących dany obszar. W badanym okresie średni wskaźnik alkoholizmu dla gminy Brzeźnica wynosił 0,22 osoby na 100 mieszkańców. Jest to zatem wartość bardzo niska, jednakże w sołectwach Sosnowice, Brzeźnica oraz Kossowa wartość omawianego wskaźnika jest ma wartość podwyższoną i wynosi 0,34 w przypadku Sosnowic, 0,31 w Brzeźnicy oraz 0,27 w przypadku Kossowej. Rozkład sołectw z podwyższonym natężeniem zjawiska alkoholizmu, częściowo koreluje z koncentracją zjawiska bezrobocia. Szczegółowy rozkład omawianego wskaźnika zaprezentowano na poniższej mapie.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Grafika 5 Liczba osób uzależnionych od alkoholu w przeliczeniu na 100 osób

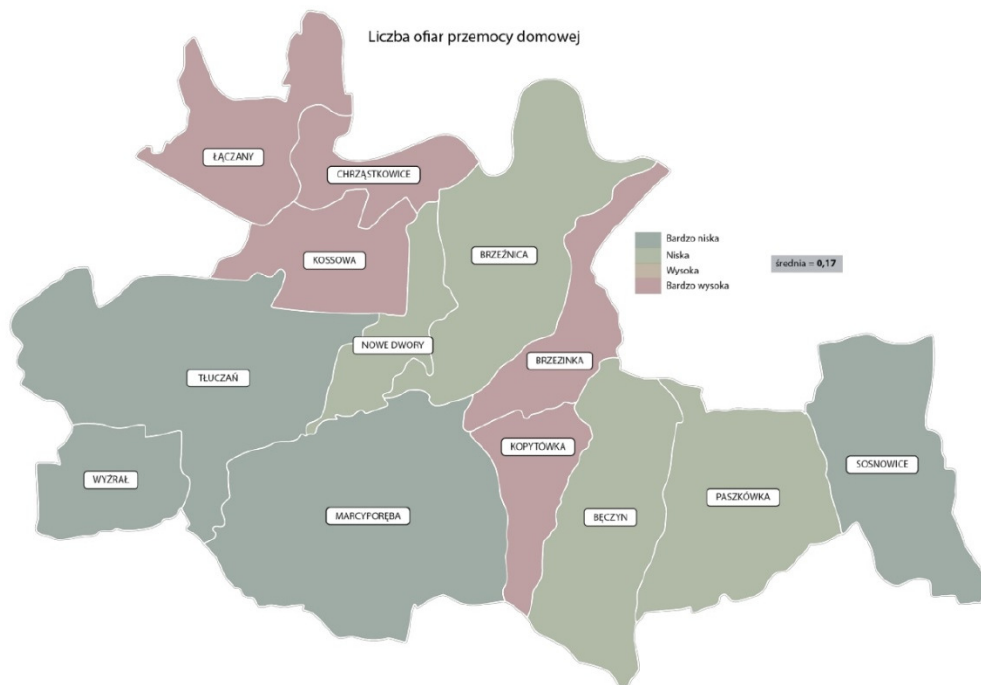

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym z omawianych wskaźników, jest liczba przypadków przemocy w rodzinie. Podobnie jak w przypadku alkoholizmu, ogólny wskaźnik przemocy w rodzinie w gminie Brzeźnica jest bardzo niski i wynosi około 0,17 na 100 mieszkańców. Jednakże aż w 5 z badanych sołectw, wartość omawianego wskaźnika znajduje się powyżej poziomu wskazującego na dużą koncentrację zjawiska - zgodnie z przyjętą metodologią jest to wartość średnia +/- 1/2 odchylenia standardowego. Wartość wskaźnika wskazującego na wysoką wartość zjawiska wynosi 0,22 przypadku na 100 mieszkańców. Wśród sołectw o najwyższym natężeniu przemocy w rodzinie znalazły się: Brzezinka (0,40), Chrząstowice (0,29), Kossowa (0,27), Łączany oraz Kopytówka - w obu przypadkach 0,25.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Grafika 6 Liczba ofiar przemocy domowej w przeliczeniu na 100 mieszkańców

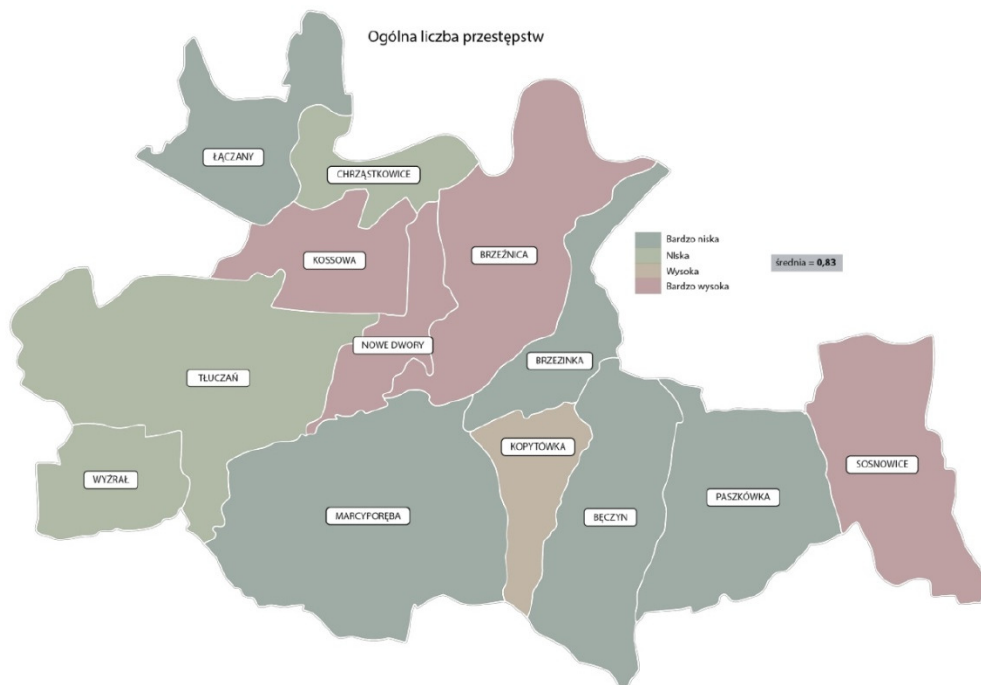
Źródło: opracowanie własne

Poniżej zaprezentowano wskaźniki oparte o dane Policji w zakresie odnotowanych naruszeń prawa: przestępstw oraz kradzieży z włamaniem. Wskaźniki te nie mogą zostać ze sobą bezpośrednio powiązane. Poziom zamożności danej społeczności jest tylko jednym z wielu czynników, które wpływają na liczbę odnotowywanych przestępstw czy wykroczeń.

Najwyższa liczba przestępstw, czyli najcięższych naruszeń prawa, została odnotowana na terenie 4 sołectw: Kossowa, gdzie wartość wskaźnika w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosi 1,54, Brzeźnica (1,31), Nowe Dwory (1,21) oraz Sosnowice (1,07). Przeciętna wartość wskaźnika dla całej gminy, w odniesieniu do wartości średniej liczby przestępstw odnotowanych w latach 2014-2015 wynosi 0,83/100 mieszkańców.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Grafika 7 Liczba przestępstw popełnionych w gminie Brzeźnica w przeliczeniu na 100 mieszkańców

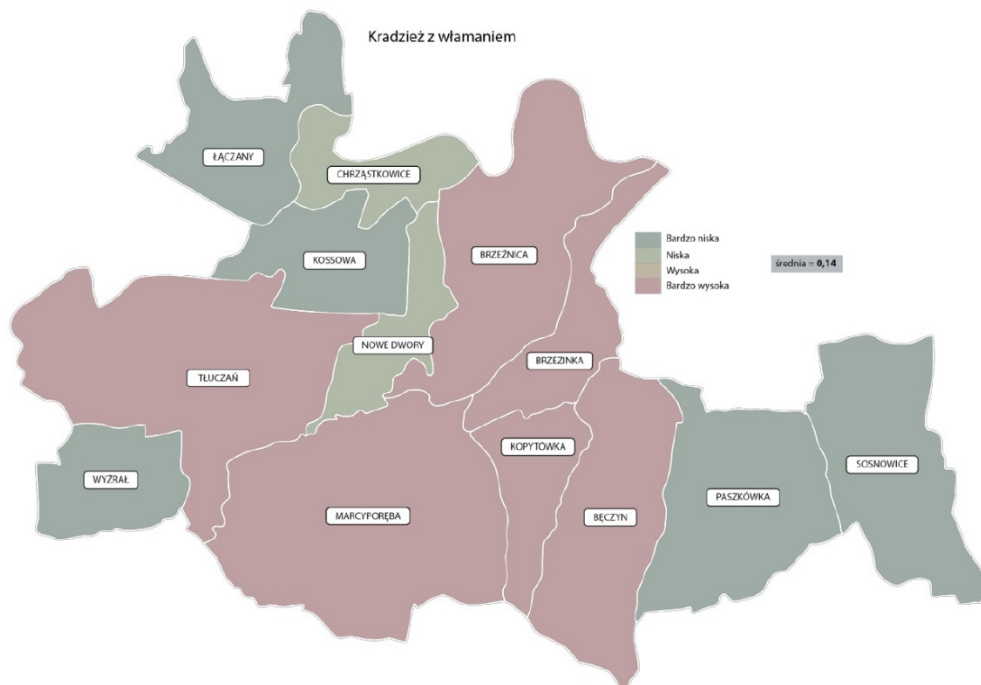

Źródło: opracowanie własne

Przeciętny wskaźnik kradzieży z włamaniem dla gminy Brzeźnica wynosi 0,14/100 mieszkańców. Koncentracja tego zjawiska w stopniu bardzo wysokim (+1/2 odchylenia standardowego tj. 0,18 na 100 mieszkańców) obserwowana jest aż w 6 z 13 sołectw gminy Brzeźnica. Najwyższą wartość badanego wskaźnika zanotowano w sołectwach Brzeźnica (0,27), Marcyporęba (0,25) oraz Brzezinka (0,24). Ze zgromadzonych danych statystycznych Policji wynika zatem, iż największa koncentracja zjawisk kryminogennych odbywa się w sołectwach skoncentrowanych w centralnej części gminy Brzeźnica.

Gminy Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Grafika 8 Liczba kradzieży z włamaniem w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

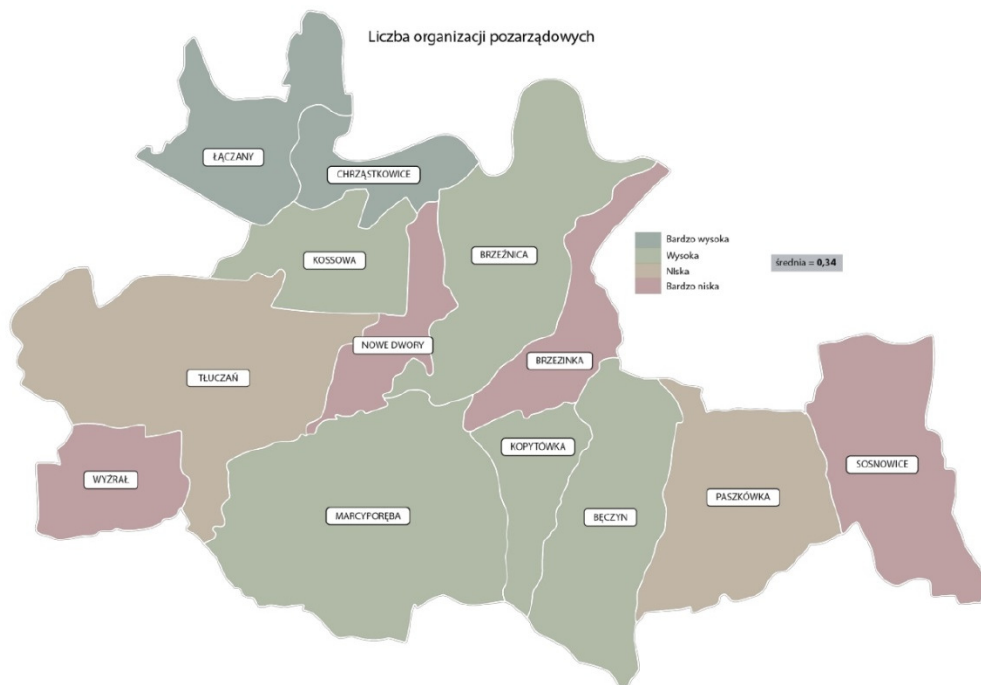
W zakresie wskaźników odnoszących się do poziomu kapitału społecznego oraz uczestnictwa w życiu publicznym, posłużono się wskaźnikami dotyczącymi liczby organizacji pozarządowych zarejestrowanych w danym sołectwie w przeliczeniu na 100 mieszkańców oraz frekwencją wyborczą w ostatnich wyborach samorządowych w 2014 r.

Według danych zamieszczonych w internetowej bazie Krajowego Rejestru Sądowego, na terenie gminy Brzeźnica zarejestrowane są łącznie 34 organizacje pozarządowe, z których mniej więcej co 5 zarejestrowana jest na terenie sołectwa Łączany (7 organizacji), a niemal co 6 w sołectwie Brzeźnica (5 organizacji). Według danych zawartych w Rejestrze, wyłącznie w sołectwie Nowe Dwory nie zarejestrowano żadnej organizacji.

Przeciętnie na każde 100 mieszkańców gminy przypada około 0,34 organizacji zarejestrowanej w KRS. Stosunkowo najlepiej w tym zakresie kształtuje się sytuacja w sołectwach Chrząstowice (0,66), Łączany (0,43) oraz Kossowa (0,41), w których wartość omawianego wskaźnika jest najwyższa. Najniższą wartość wskaźnika liczby organizacji pozarządowych przypadających na 100 mieszkańców notuje się natomiast w sołectwach Nowe Dwory (0,00), Sosnowice (0,17) i Wyżrał (0,23).

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Grafika 9 Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Uzupełnienie powyższych danych stanowi zestawienie dotyczące frekwencji wyborczej odnotowanej w wyborach samorządowych w 2014 r. w gminie Brzeźnica, w których udział wzięło łącznie 52,38% uprawnionych do głosowania. Wyborcy w gminie Brzeźnica mogą głosować w jednym z 7 punktów wyborczych na terenie gminy. Poniżej zaprezentowano adresy punktów wyborczych oraz obszar sołectw, jakie one obejmują.

Tabela 7 Adresy i obszar sołectw w wyborach samorządowych 2014

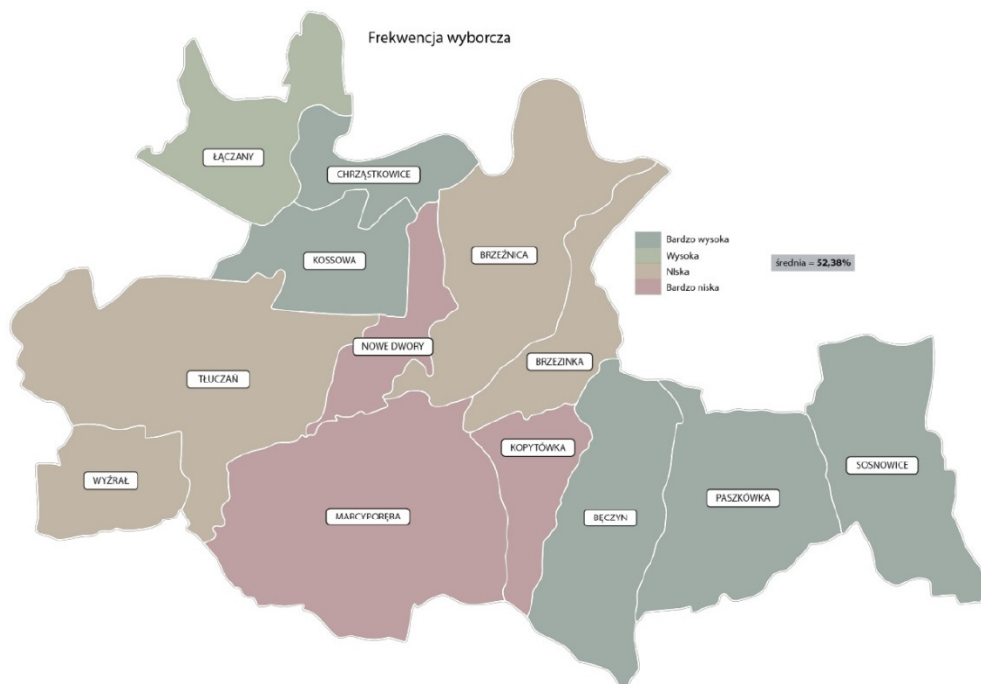
Lp.	Adres	Obszar
1	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Brzeźnicy, Brzeźnica Adama Gorczyńskiego 1, 34114 Brzeźnica	Brzeźnica , Brzezinka
2	Szkoła Podstawowa w Marcyporebie, Marcyporeba 81, 34-114 Brzeźnica	Marcyporeba , Bachorowice, Kopytówka , Nowe Dwory
3	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Tłuczani, Tłuczań 157A, 34-114 Brzeźnica	Tłuczań , Wyrzał
4	Szkoła Podstawowa w Paszkówce, Paszkówka 143, 34-113 Paszkówka	Paszkówka , Bęczyn
5	Zespół Szkół w Łączanach, Łączany 396, 34115 Ryczów	Łączany
6	Szkoła Podstawowa w Sosnowicach, Sosnowice, ul. Szkolna 1, 34-113 Paszkówka	Sosnowice
7	Szkoła Filialna w Chrzęstowicach, Chrzęstowice 34, 34-114 Brzeźnica	Chrzęstowice , Kossowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PKW

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Ze względu na zaprezentowany podział, nie można jednoznacznie ustalić frekwencji wyborczej w poszczególnych sołectwach, jednakże uzyskane dane pozwalają na wskazanie tych obszarów, w których aktywność społeczna i obywatelska jest wyższa od przeciętnej, ponieważ mniej więcej w 2/3 sołectw frekwencja wyborcza koreluje ze wskaźnikami dotyczącymi liczby zarejestrowanych organizacji pozarządowych. Poniżej zaprezentowano rozkład frekwencji wyborczej w sołectwach gminy Brzeźnica.

Grafika 10 Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych 2014

Źródło: opracowanie własne

Z zaprezentowanych powyżej zestawień wynika, że znaczna część negatywnych zjawiska społecznych występujących w przestrzeni publicznej gminy Brzeźnica skoncentrowana jest w określonych obszarach gminy, w tym w znacznej części przypadków, w sołectwach usytuowanych w jej centralnej części. Zjawiska dotyczące zamożność mieszkańców, ich sytuacji na rynku pracy oraz odnotowanych naruszeń prawa, nie koniecznie są ze sobą bezpośrednio powiązane, jednakże ich natężenie na określonych obszarach wskazuje wprost na konieczności podjęcia działań mających na celu poprawę jakości życia ich mieszkańców poprzez rewitalizację społeczną.

2.3 Sfera gospodarcza

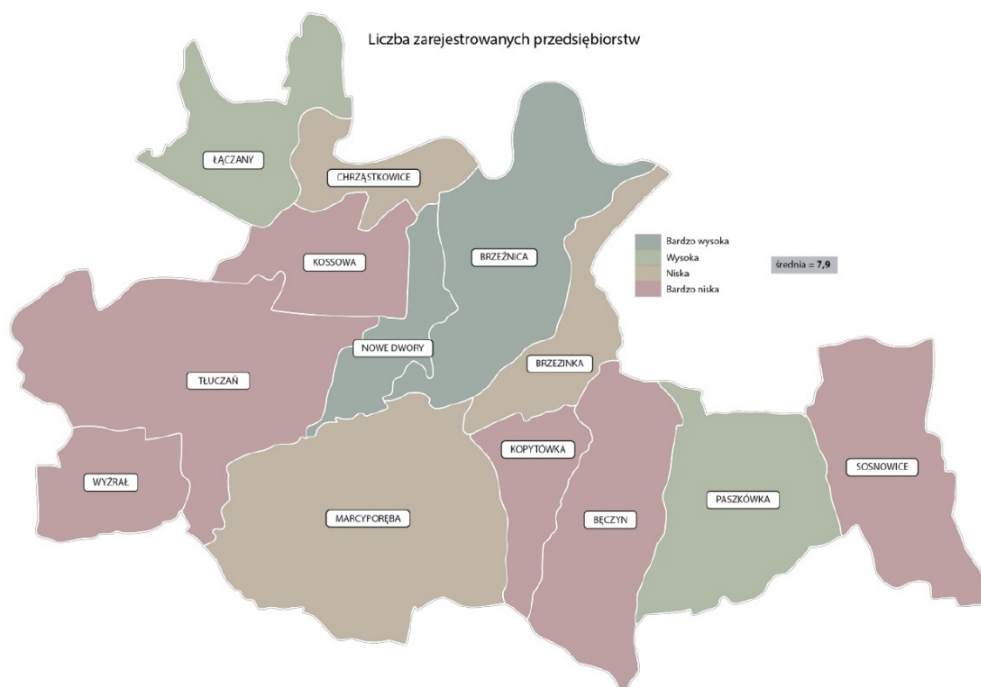
Stopień rozwoju gospodarczego poszczególnych obszarów gminy Brzeźnica został zobrazowany poziomem rozwoju przedsiębiorczości prezentowanym w formie przeliczeniowej, wyrażanej

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

stosunkiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru. Konstruując zestawienie bazowano na danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Krajowego Rejestru Sądowego rejestru przedsiębiorców. Ujęto zatem w analizie wszystkie podmioty gospodarcze aktywnie działające w Brzeźnicy.

Ze zgromadzonych danych wynika, iż życie gospodarcze gminy koncentruje się w jej środkowej części, wokół sołectw takich jak Brzeźnica, Nowe Dwory oraz części sołectw bezpośrednio do nich przylegających. Sytuacja ta może wynikać między innymi z centralnego ułożenia sołectw Brzeźnica oraz Nowe Dwory, jak i przebiegających przez ich teren głównych szlaków tranzytowych obszaru. Przeciętna wartość wskaźnika liczby podmiotów przypadających na 100 mieszkańców w gminie Brzeźnica wynosi 7,9, podczas gdy w obu wskazanych sołectwach wartość wskaźnika przekracza poziom 10 firm na 100 mieszkańców. Najslabiej w tym zakresie rysuje się sytuacja sołectwa Kossowa, gdzie wartość omawianego wskaźnika osiągnęła zaledwie poziom 5,3.

Grafika 11 Zarejestrowana działalność gospodarcza w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

Źródło: opracowanie własne

Z punktu widzenia analizowanych wskaźników, szczególną uwagę skierować należy na możliwość wykorzystania posiadanych przez gminę i poszczególne sołectwa potencjałów umożliwiających dywersyfikację gałęzi lokalnej gospodarki. Rozwój usług turystycznych i okołoturystycznych może w

przyszłości stanowić znaczący czynnik przyczyniający się do poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy, a także w konsekwencji poprawić atrakcyjność osiedleńczą obszaru.

2.4 Sfera techniczna

Zgodnie z zapisami Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Brzeźnica prognozuje się, iż do roku 2020 przy niepodjęciu działań z zakresu gospodarki niskoemisyjnej nastąpi wzrost emisji CO₂ o 3 257 Mg, czyli o 8% w stosunku do roku 2015 spowodowany energicznym rozwojem sektora mieszkalnictwa w gminie. Dlatego aby osiągnąć wymagany cel ograniczenia emisji zakłada się wdrożenie planu działań proponowanych do realizacji do 2020 roku. Zmniejszenie emisji dwutlenku węgla realizowane będzie poprzez systemowe działania władz samorządowych w zakresie zwiększenia efektywności wykorzystania energii, wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz edukacji społecznej. Zakłada się, iż największa oszczędność w wariantcie docelowym w emisji CO₂ związana jest z wykorzystaniem Odnawialnych Źródeł Energii do produkcji energii elektrycznej oraz ciepła w sektorze budynków użyteczności publicznej, mieszkalnictwie oraz przemyśle i usługach, a także z termomodernizacji budynków. Łączna produkcja docelowa energii w 2020 roku z OZE (fotowoltaika, kolektory słoneczne, biomasa) wyniesie około 2 484 MWh.

Osiągnięcie założonego celu strategicznego jest możliwe poprzez realizację konkretnych działań w wyznaczonym okresie czasowym tj. do 2020 roku. W Planie Gospodarki Niskoemisyjnej wyszczególniono zadania inwestycyjne oraz nieinwestycyjne (edukacyjne, promocyjne), które w założeniu mają się wzajemnie uzupełniać oraz wpływać na rozwój sfery technicznej gminy w zakresie oszczędzania energii.

Powyższe wskazania pozwoliły na określenie wskaźnika pozwalającego na ocenę sytuacji w obszarze planowanych inwestycji gminnych, które odnoszą się do potrzeb poszczególnych sołectw w tym zakresie, poprzez uwzględnienie w planie finansowym działań nastawionych na termomodernizację konkretnych budynków użyteczności publicznej, a także poprawę ich efektywności energetycznej. Wskaźnik stworzono na podstawie danych zawartych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Brzeźnica.

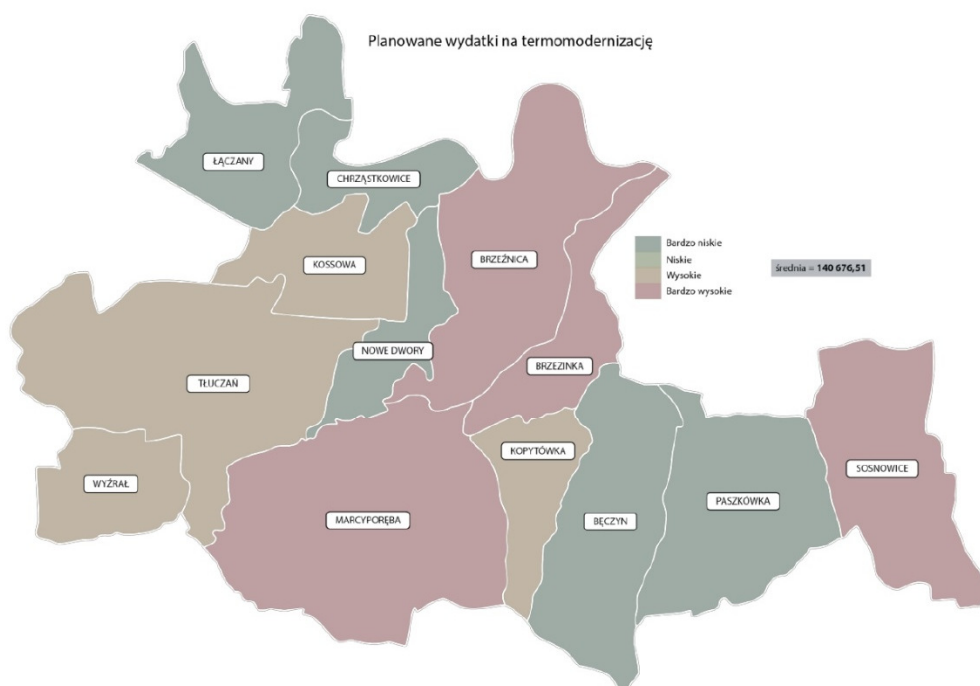
Pierwszym krokiem w tworzeniu wskaźnika było zgromadzenie informacji o wysokości środków planowanych na realizację inwestycji w gminie, zakresie planowanych działań, liczbie obiektów wskazanych do objęcia działaniem z uwzględnieniem sołectw, w których planowane są inwestycje. Zgromadzone informacje na temat środków planowanych na inwestycje w poszczególnych sołectwach, przeliczona została z uwzględnieniem wskaźnika przeliczeniowego wartości inwestycji na 100 mieszkańców, co wskazuje na stopień istotności i potrzeb modernizacyjnych w sołectwie. Efektem

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

tych działań było podzielenie obszarów analizy na cztery grupy, w zależności od stopnia degradacji: bardzo wysokiego, wysokiego, niskiego i bardzo niskiego.

Jak wskazano na poniższej mapie, stopień degradacji dotyczy w szczególności sołectw położonych w centralnej części gminy Brzeźnica, w tym sołectwa Brzeźnica, Brzeźnika i Marcyporęba. Dwa ostatnie z wymienionych sołectw, to sołectwa o jednej z najwyższych liczb mieszkańców w gminie. Na inwestycje w tych sołectwach planuje się przeznaczyć około 5 mln złotych z puli 14 mln planowanych na modernizację obiektów gminnych.

Grafika 12 Szacowane koszty nakładów na modernizację

Źródło: opracowanie własne

2.5 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Czynnikiem mającym bezpośredni wpływ na jakość życia jest dostępność do szeroko rozumianych terenów zielonych o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym. Niestety jak wynika z danych przytoczonych w rozdziale 1, obszar gminy Brzeźnica cechuje się bardzo niską lesistością (około 14,5%) oraz niewielką liczbą terenów zielonych. Parki spacerowo-wypoczynkowe na terenie całej gminy zajmują obszar zaledwie 4 ha. Dużo liczniejsze zieleńce to około 17 ha. Łącznie zajmują obszar około 21ha co stanowi około 3% powierzchni gminy. Dostęp do tego typu terenów w poszczególnych

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

sołectwach jest mocno zróżnicowany, dlatego też wskaźnik dostępności terenów zielonych postanowiono wykorzystać jako jeden z 2 wskaźników czynników wpływających na stan sfery środowiskowej.

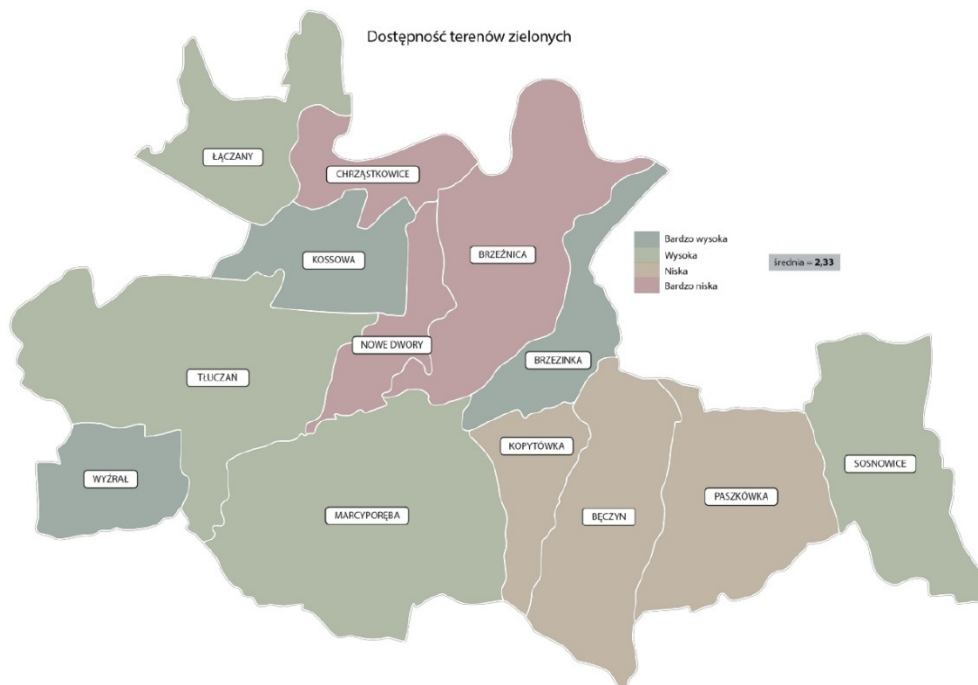
Wskaźnik prezentujący dostęp do przestrzeni zielonych w poszczególnych obszarach/sołectwach, opracowany został na podstawie danych przestrzennych obrazujących udział terenów zielonych na danym obszarze. Dane do wskaźników opracowane zostały o badania własne, w których uwzględniono informacje zawarte w dokumentach źródłowych, analizę map przestrzennych oraz w trakcie trwania wizji lokalnych. Zgromadzone dane oraz wartość osiągniętych wskaźników przez poszczególne sołectwa zaprezentowane zostały na poniższym zestawieniu.

Z uzyskanych informacji wynika, iż stosunkowo najwyższą dostępnością do terenów zielonych cechują się sołectwa Kossowa, Brzezinka i Wyźrań. Korzystnie wypadają także wskaźniki Marcyporęby i Tutczani. Wynika to z faktu, iż lokalne pasma lasów (ogółem 893 ha) z bogactwem występowania ekosystemów naturalnych tj. torfowisk, ziołorośli, polan i wieloletniego drzewostanu stanowiącego bogactwo leśnego krajobrazu zlokalizowane są na tych właśnie terenach.

Najślabszy dostęp do terenów zielonych dotyczy natomiast sołectw ułożonych w centralnej części gminy tj. Nowe Dwory, Brzeźnica oraz Chrzęstowice. Co prawda w sołectwie Brzeźnica znajduje się między innymi park dworski, lecz jego aktualny stan wymaga przeprowadzania prac inwestycyjnych i pielęgnacyjnych.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Grafika 13 Dostęp do terenów rekreacyjno-wypoczynkowych

Źródło: opracowanie własne

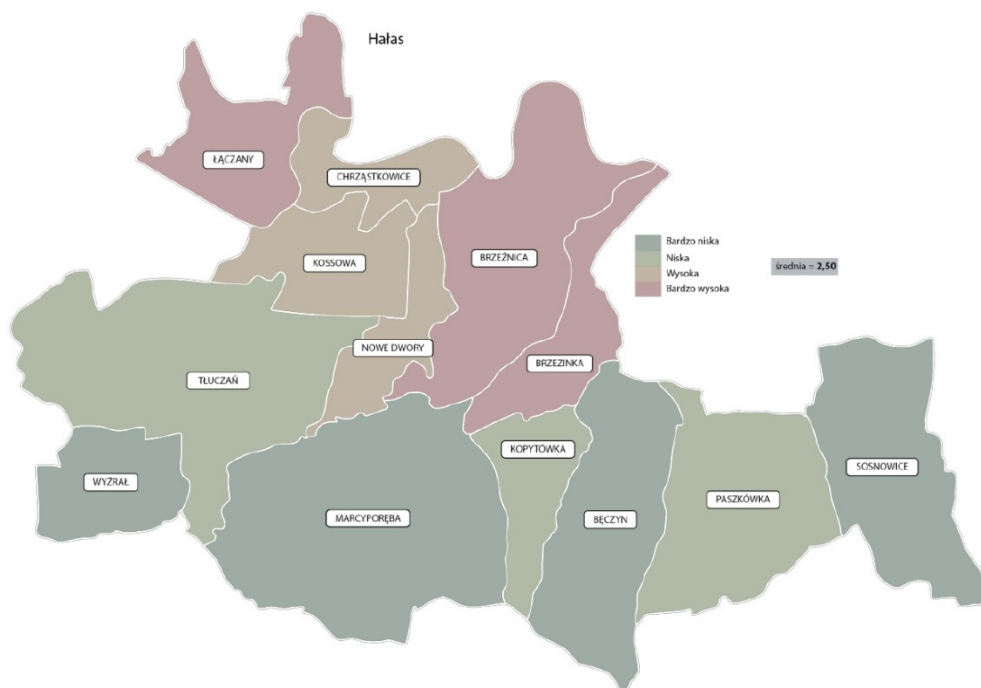
2.6 Sfera środowiskowa

Ważnym czynnikiem wpływającym negatywnie na jakość życia jest poziom hałasu. Zjawisko to szczególnie odczuwane na terenach silnie zurbanizowanych i związane jest najczęściej z poziomem hałasu generowanego przez ruch samochodowy i kolejowy. Dane na temat poziomu hałasu opracowane zostały na podstawie informacji zawartych w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica oraz Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Brzeźnica. Wśród głównych źródeł hałasu w gminie Brzeźnica wymienia się aktualny układ drogowy gminy (wąskie jezdnie, brak poboczy i chodników, małe promienie łuków, duże spadki podłużne, związane z konfiguracją terenu, wysoka degradacja techniczna i niska wytrzymałość nawierzchni). Sytuacja ta dotyczy zarówno dróg krajowych, gdzie dodatkowo nakłada się na wyżej wymienione mankamenty zwiększony ruch pojazdów (około 2000 pojazdów umownych na dobę na drodze krajowej nr 44), jak również dróg powiatowych i gminnych. Poza ruchem kołowym źródeł hałasu w gminie upatruje się w działalności drobnych zakładów przemysłowo-handlowo-usługowych (tzw. hałas przemysłowy), a także hałasem związanym z funkcjonowaniem magistrali wysokiego napięcia

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

440 kV relacji Skawina – Bęczyn, mogącej powodować uciążliwość akustyczną w postaci przekroczenia 50 dB nocą w obszarze położonym w odległości do 160m od linii. Do źródeł hałasu zalicza się także hałas komunalno-bytowy, który występuje na terenach zabudowy mieszkaniowej. Jego poziom zależy od intensywności i charakteru zabudowy oraz obecności zakładów rzemieślniczych, punktów gastronomiczno-rozrywkowych, urządzeń do produkcji rolnej, środków transportowych itp. Hałas największy poziom osiąga w centralnych częściach miejscowości: Brzeźnica, Brzezinka oraz Łączany. Poniżej zaprezentowano mapę uwzględniającą wskaźniki poziomu hałasu w poszczególnych sołectwach. Zauważalne jest to, iż najwyższe poziomy hałasu notowane są w miejscowościach ułożonych centralnie oraz tych, przez które przebiegają główne szlaki drogowe i kolejowe obszaru.

Grafika 14 Poziom hałasu związany z natężeniem ruchu drogowego i kolejowego

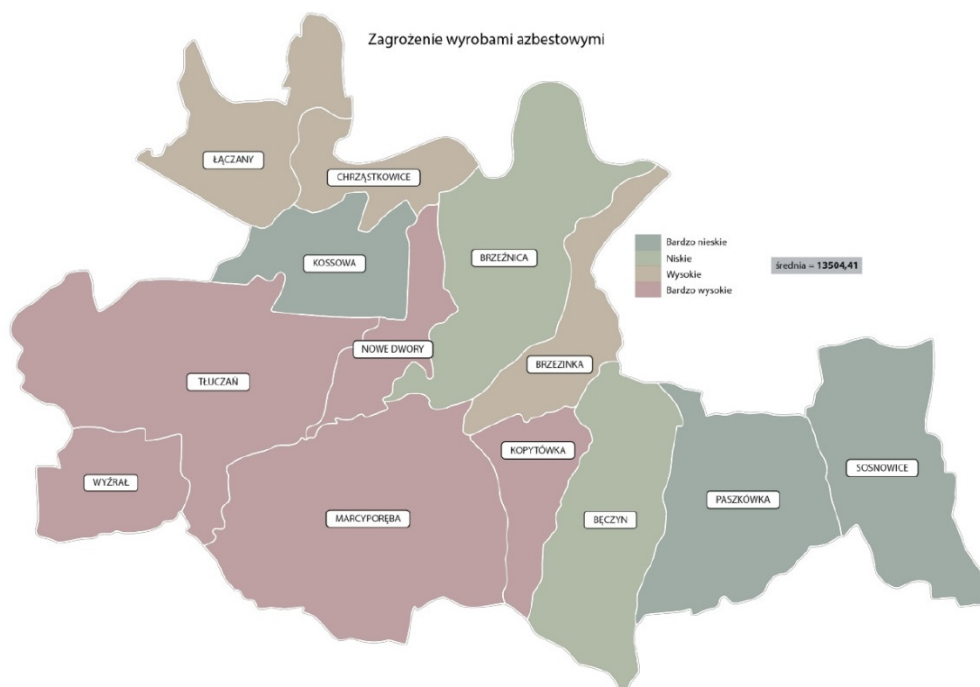
Źródło: opracowanie własne

Kolejnym ze wskaźników środowiskowych, jest wskaźnik prezentujący stopień nagromadzenia wyrobów i odpadów zawierających azbest stwarzających potencjalne zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru. Dane o wyrobach i odpadach zawierających azbest na terenie gminy Brzeźnica zawiera „Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest z Terenu Gminy Brzeźnica na lata 2014 – 2032”. Według zgromadzonych danych

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

na terenie gminy znajduje się około 1 353 411,86 kg wyrobów zawierających azbest. Przeciętnie na każde 100 mieszkańców gminy przypada zatem około 13 504,41 kg wyrobów azbestowych, przy czym wskaźnik ten w sołectwach Marcyporęba oraz Wyżrał jest niemal dwukrotnie wyższy od przeciętnej i wynosi kolejno 22 897,52 kg oraz 22 466,91 kg. Zdecydowanie najniższe zagrożenie stanowi natomiast azbest w sołectwach Paszkówka i Sosnowice, w których szacunkowa wartość wskaźnika azbestu przypadającego na 100 mieszkańców wynosi poniżej 5 ton.

Grafika 15 Zagrożenie wyrobami i odpadami zawierającymi azbest w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

2.7 Podsumowanie

Powyżej zaprezentowane obszary zostały podsumowane w formie zbiorczej tabeli obrazującej poziom natężenia negatywnych zjawisk w gminie Brzeźnica. Stanowiło to podstawę do wyłonienia obszarów zdegradowanych i w dalszej kolejności odpowiadających im obszarom rewitalizowanym.

Spośród omawianych wskaźników, każda z miejscowości po uwzględnieniu założeń metodologicznych otrzymać mogła łącznie 10 punktów w zakresie syntetycznego wskaźnika degradacji społecznej oraz 7 punktów w zakresie wskaźnika degradacji gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej oraz technicznej. Wartości ujemne wskaźników w tabeli świadczą o ponadprzeciętnym nasileniu negatywnego zjawiska na terenie danego obszaru. Wartości dodatnie o niższej od przeciętnej dla całej

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

gminy wartości wskaźnika, co jest równoznaczne z tym, iż w danym zakresie sytuacja rysuje się korzystniej niż w pozostałych obszarach gminy. Wartość równa 0 dotyczy sytuacji zbliżonej do wartości typowych dla całej gminy, przez co można ją uznać za typową/naturalną dla całego obszaru. W zestawieniu zaprezentowano średnią wartość wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej oraz średnią wartość wskaźników sfery gospodarczej, technicznej, przestrzennej oraz środowiskowej.

Na podstawie zgromadzonych danych przedstawionych w poniższej tabeli należy przyjąć, że terenami w których koncentruje się najwięcej negatywnych zjawisk społecznych, które stanowią wskaźniki kluczowe w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych są trzy obszary:

- obszar sołectwa Brzeźnica, w którym koncentracja negatywnych zjawisk społecznych wynosi -0,70, a wartość wskaźnika syntetycznego dla pozostałych sfer -0,40,
- obszar sołectwa Kossowa, gdzie wartość wskaźnika syntetycznego w sferze społecznej wyniosła -0,50, a pozostałych sfer 0,00,
- obszar sołectwa Sosnowice, w którym wartość wskaźnika społecznego to -0,04 oraz 0,20 w zakresie pozostałych wskaźników .

Wymienione obszary zostały szczegółowo scharakteryzowane w kolejnym rozdziale, gdzie w oparciu o dodatkowo kryteria uzasadniono podjętą decyzję.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Tabela 8. Podsumowanie analizy obszarów

Obszary	Wskaźniki														Wskaźnik społeczny	Wskaźnik gospodarcze, przestrzenne, środowiskowe i techniczne
	Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej ogółem	Liczba udzielonych świadczeń ogółem	Kwota udzielonych świadczeń ogółem	Liczba osób uzależnionych od alkoholu	Liczba ofiar przemocy domowej	Ogólna liczba przestępstw	Liczba kradzieży z włamaniem	Liczba bezrobotnych	Liczba organizacji pozarządowych	Frekwencja wyborcza	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych	Zagrożenie hałasem	Dostęp do przestrzeni zielonych	Planowane wydatki na termomodernizację		
Bęczyn	0	1	0	0	0	1	-1	0	0	1	-1	1	0	0	0,20	0,20
Brzezinka	0	0	0	1	-1	1	-1	-1	-1	-1	0	-1	0	0	-0,30	-0,40
Brzeźnica	0	-1	-1	-1	0	-1	-1	-1	0	-1	1	-1	-1	0	-0,70	-0,40
Chrzęstowice	-1	0	-1	1	-1	0	0	-1	1	1	0	-1	-1	0	-0,10	-0,60
Kopyfówka	1	0	1	1	-1	0	-1	0	0	-1	-1	1	-1	-1	0,00	-0,20
Kossowa	-1	-1	-1	-1	-1	-1	0	0	0	1	-1	-1	0	1	-0,50	0,00
Łączany	1	1	1	0	-1	1	1	0	1	0	1	-1	1	0	0,50	0,00
Marcyporeba	-1	-1	0	0	1	1	-1	-1	0	-1	0	1	1	-1	-0,30	0,40
Nowe Dwory	1	0	1	1	0	-1	0	0	-1	-1	1	-1	0	-1	0,00	-0,40
Paszkówka	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0,80	0,80
Sosnowice	-1	-1	-1	-1	1	-1	0	0	-1	1	-1	-1	1	1	-0,40	0,20
Thuczań	1	1	1	0	1	0	-1	1	0	-1	-1	1	1	-1	0,30	0,20
Wyżań	-1	-1	1	1	1	0	1	1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	0,10	-0,60

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

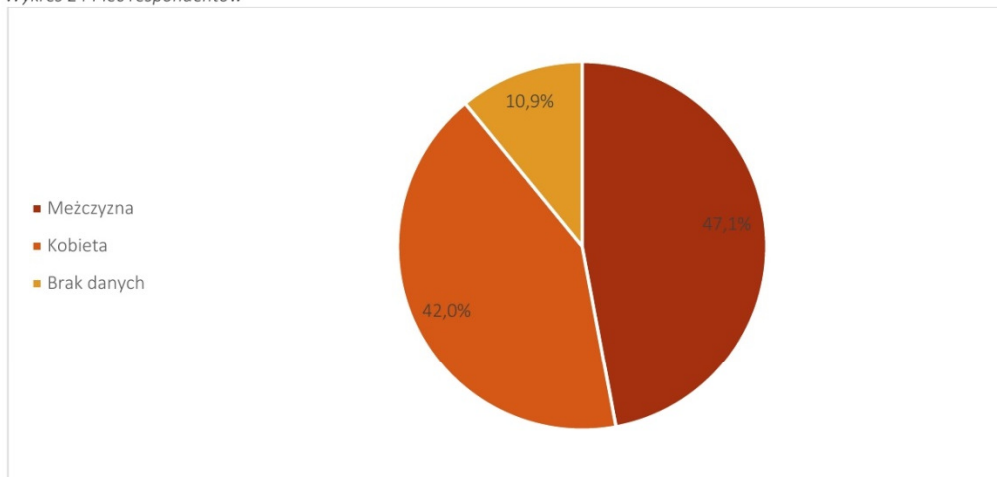
3. Wyniki badań ankietowych dotyczących problemów gminy

Uzupełnieniem przeprowadzonej analizy wskaźnikowej gminy oraz poszczególnych sołectw Brzeźnicy, były badania ankietowe zrealizowane wśród mieszkańców gminy. Badanie przeprowadzone zostało za pomocą zestandaryzowanego arkusza ankiety, który dystrybuowany był wśród mieszkańców poprzez stronę internetową gminy Brzeźnica (link do ankiety: <http://www.deltapartner.pl/webroot/ankiety/brzeznica/>) oraz w formie ankiety papierowej przekazywanej mieszkańcom gminy w trakcie spotkań konsultacyjnych. Celem ankiety było zgromadzenie informacji na temat potrzeb rewitalizacyjnych gminy, wskazanie obszarów które w pierwszej kolejności powinny zostać poddane procesowi rewitalizacji oraz zebranie informacji i opinii o występujących w gminie problemach. Badanie ankietowe realizowane było w terminie od 8 do 22 lipca 2016 r. W trakcie trwania ankietyzacji zgromadzono łącznie 119 ankiet, których wyniki zostały zaprezentowane w przedmiotowym rozdziale.

3.1 Informacje o respondentach

W grupie osób, które wzięły udział w badaniu znalazło się 56 mężczyzn, 50 kobiet, a kolejnych 13 osób nie wskazało płci w pytaniu ankietowym. Rozkład płci badanych osób zaprezentowany został na poniższym wykresie.

Wykres 24 Płeć respondentów

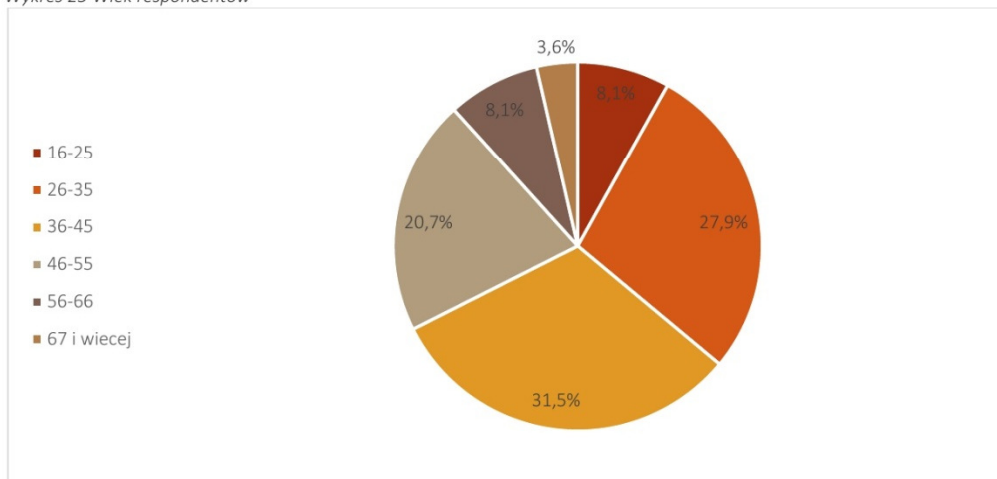

Źródło: badania własne, n=119

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Pod względem wieku respondentów, w badanej grupie najliczniejszą populację stanowiły osoby w wieku pomiędzy 36 a 45 rokiem życia (blisko 1/3). Nieznacznie mniej liczną grupą były osoby w wieku 26-35 lat (ponad 1/4). Co piąta badana osoba znajdowała się wieku 46-55 lat.

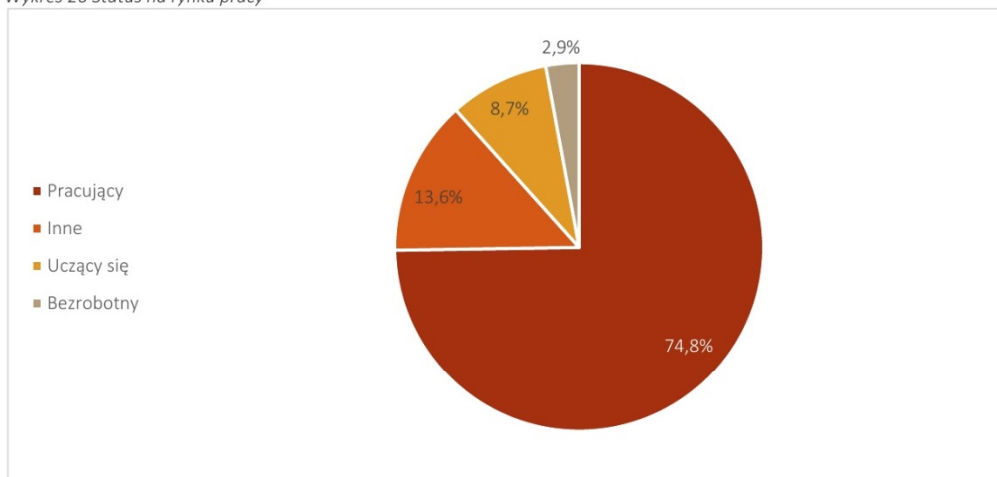
Wykres 25 Wiek respondentów

Źródło: badania własne, n=111

Ze względu na wiek badanych, zdecydowaną większość respondentów stanowiły osoby pracujące - 3/4 ogółu ankietowanych. Zaledwie 8,9% stanowiły osoby uczące się, 2,9% osoby bezrobotne, a 13,6% osoby w innej sytuacji na rynku pracy np. emeryci, osoby na urloпах macierzyńskich etc.

Wykres 26 Status na rynku pracy

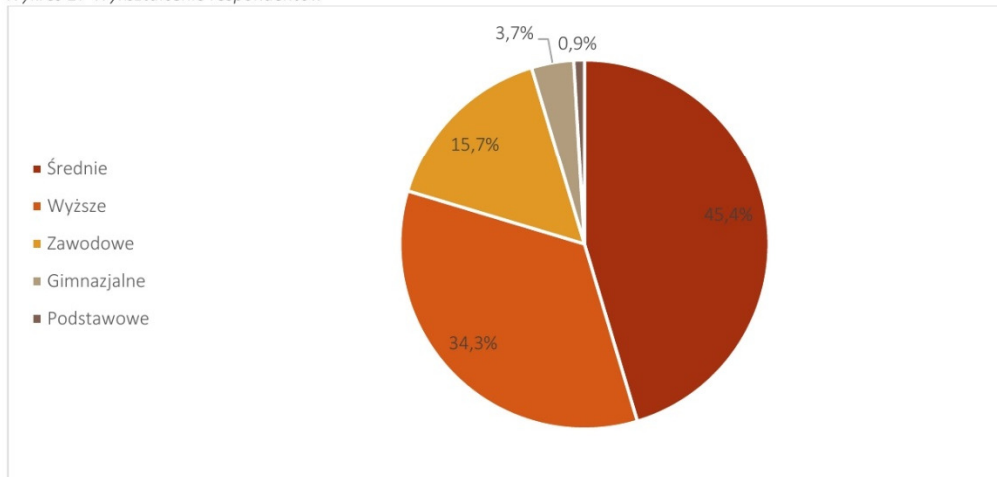

Źródło: badania własne, n=103

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Niemal połowę badanej grupy osób, stanowiły osoby z wykształceniem średnim. Co trzeci z badanych legitymował się posiadaniem wykształcenia wyższego, a około 16% respondentów wykształceniem zawodowym.

Wykres 27 Wykształcenie respondentów

Źródło: badania własne, n=108

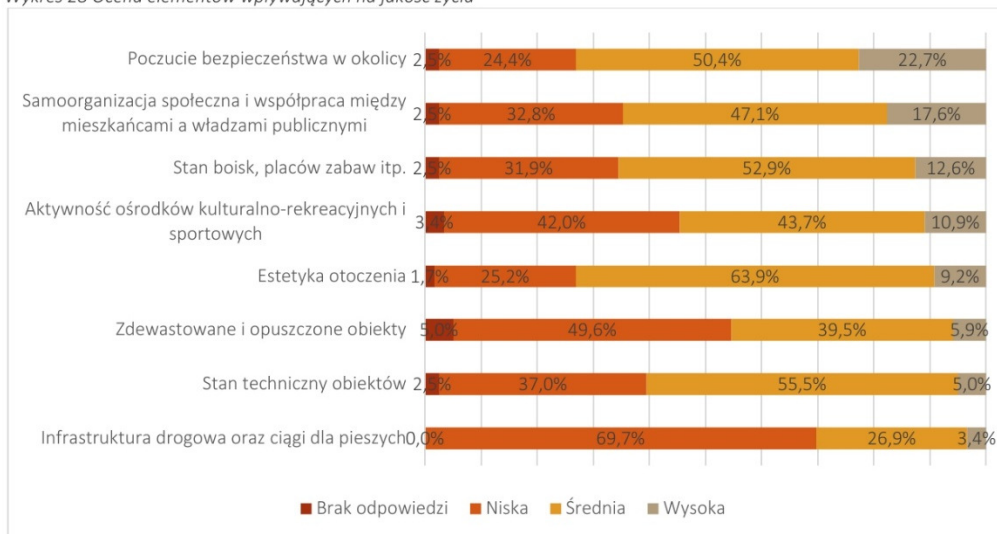
Podsumowując strukturę badanej grupy można wskazać, iż wśród respondentów przeważały osoby w wieku aktywności ekonomicznej, wśród których zdecydowana większość to osoby pracujące. Pod względem wykształcenia w badanej grupie dominowały osoby z wykształceniem średnim lub wyższym, co może wskazywać na ich wyższe od przeciętnej zaangażowanie w aktywność społeczną na terenie gminy.

3.2 Ocena jakości życia

Jednym z pierwszych pytań ankiety, było pytanie o ocenę poszczególnych elementów związanych z jakością życia w gminie. Wśród ocenianych elementów znalazły się między innymi poczucie bezpieczeństwa, stan boisk, estetyka otoczenia oraz stan techniczny obiektów. Szczegółowe wyniki opinii ankietowanych zaprezentowano na poniższym wykresie.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Wykres 28 Ocena elementów wpływających na jakość życia

Źródło: badania własne, n=111

Zgromadzone dane na temat ocenianych elementów wpływających na jakość życia, w następnym kolejności zostały przeliczone w oparciu o ustalone wagi poszczególnych wskaźników, w których ocena niska otrzymywała 1 punkt, średnia 2 punkty, a wysoka 3 punkty. Uzyskane wartości średnie ocen poszczególnych elementów zaprezentowano za pomocą skali, w której im wartość uzyskanej średniej bliższa jest wartości równej 3, tym ocena danego elementu otoczenia jest wyższa.

Spośród ocenianych elementów wpływających na jakość życia mieszkańców, najwyżej jest zatem oceniane poczucie bezpieczeństwa w okolicy (1,93 w 3 stopniowej skali). Na drugim miejscu znalazła się estetyka otoczenia (1,81). Najślabiej oceniono kwestie związane z infrastrukturą drogową oraz ciągami dla pieszych, co pokrywa się z danymi zawartymi w lokalnych dokumentach strategicznych. Na terenie gminy przy głównych trasach tranzytowych brakuje bowiem chodników, ścieżek rowerowych oraz pozostałej infrastruktury zapewniającej bezpieczeństwo ruchu pieszych. Warto także zwrócić uwagę na stosunkowo niską ocenę aktywności i oferty lokalnych ośrodków kulturalno-rekreacyjnych i sportowych, co świadczy o zapotrzebowaniu mieszkańców na wsparcie i rozwój oferty tego typu obiektów przez lokalne władze.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Wykres 29 Średnia wartość oceny elementów wpływających na jakość życia mieszkańców

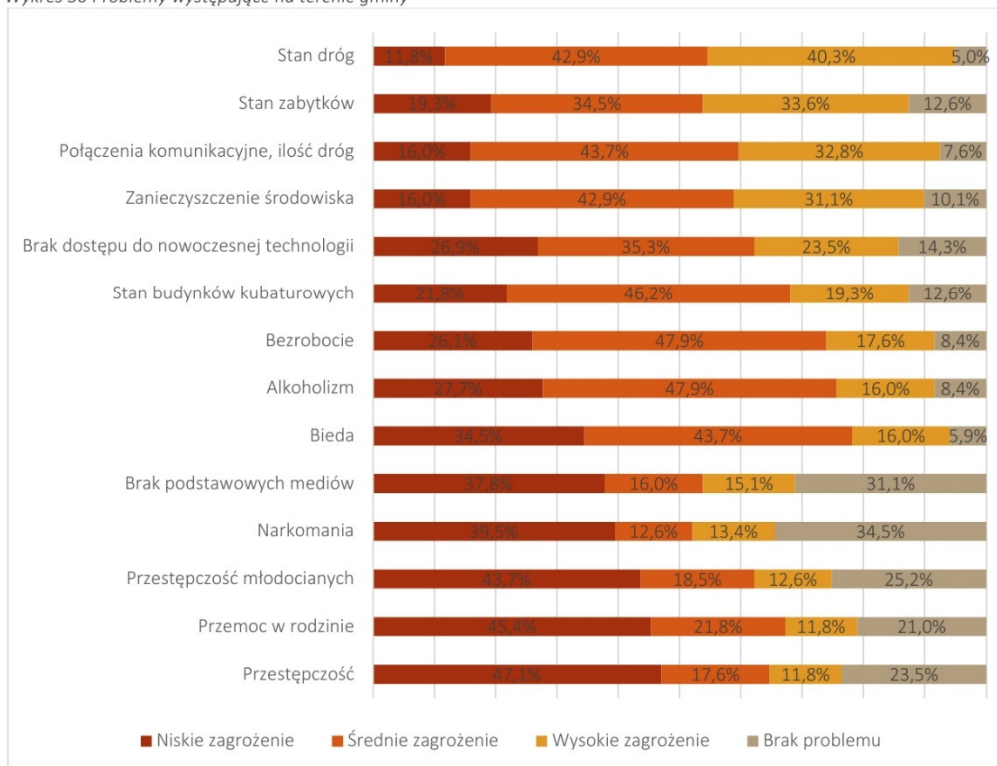
Źródło: badania własne, n=111

3.3 Problemy występujące na obszarze gminy

W kolejnym pytaniu ankiety, respondenci proszeni byli o wskazanie problemów gminy, które ich zdaniem występują z najwyższym natężeniem. Spośród 14 ocenianych zagadnień 4 uzyskały liczbę wskazań „wysokie zagrożenie” przekraczającą poziom 30%. Wśród nich znalazły się zagrożenia związane ze stanem dróg (40,3%), stanem zabytków (33,6%), połączeniami komunikacyjnymi oraz ilością dróg (32,8%) a także zanieczyszczeniem środowiska (31,1%). Z powyższego wynika zatem, iż największymi zagrożeniami dla życia mieszkańców, są problemy infrastrukturalne i środowiskowe. Potwierdzają to także wskazania elementów uznawanych za najniższe zagrożenia, do których zaliczano przestępczość, przemoc w rodzinie oraz przestępczość młodocianych. Zaledwie około 11-12% badanych uznało iż są to zagrożenia występujące w stopniu wysokim. Opinie te wydają się potwierdzać także prezentowane we wcześniejszych rozdziałach statystyki policyjne, w których zjawiska kryminogenne pojawiają się stosunkowo rzadko.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Wykres 30 Problemy występujące na terenie gminy

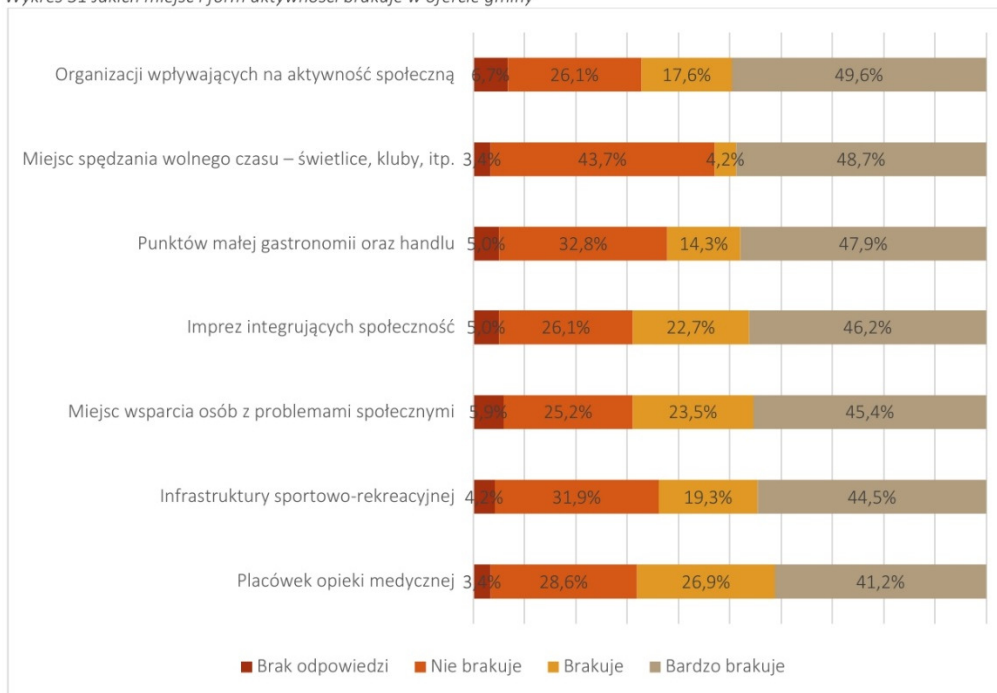
Źródło: badania własne, n=119

3.4 Jakich miejsc i form aktywności brakuje w ofercie gminy

Spośród miejsc i form aktywności, których zdaniem respondentów najbardziej brakuje na terenie gminy, w czołówce znalazły się podmioty/organizacje społeczne wpływające na aktywność społeczną mieszkańców. Blisko połowa badanych zaznaczyła w ankiecie, że tego typu podmiotów na terenie gminy brakuje „bardzo”. Na drugim i trzecim miejscu znalazły się wskazania dotyczące miejsc spędzania wolnego czasu oraz obiektów gastronomicznych i handlowych, co ewidentnie wskazuje na słabość oferty gminy dotyczącą braku szeroko rozumianej przestrzeni publicznej, w której może dochodzić zarówno do interakcji społecznych, jak i miejsc w których mieszkańcy mogą spędzać razem czas, tworząc tym samym więzy wspólnotowe. Potwierdzeniem tej tezy są niższe wskazania braku obiektów związanych ze służbą zdrowia czy wsparcia osób z problemami społecznymi.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Wykres 31 Jakich miejsc i form aktywności brakuje w ofercie gminy

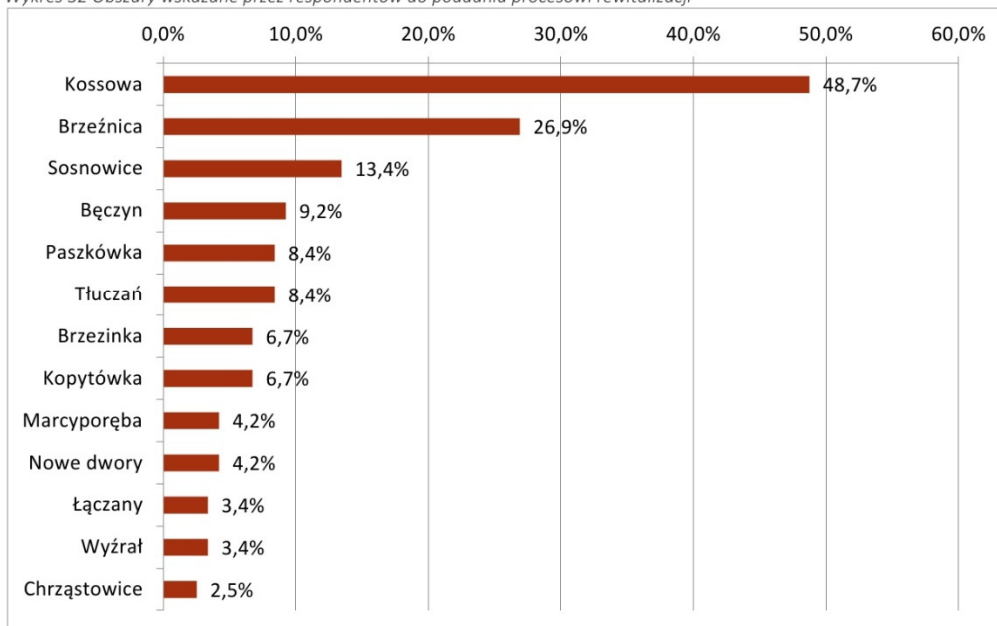
Źródło: badania własne, n=119

3.5 Obszar gminy wskazane przez respondentów do procesu rewitalizacji

W trakcie badania ankietowego respondenci proszeni byli także o wskazanie tych obszarów gminy, które ich zdaniem powinny zostać poddane procesowi rewitalizacji. Blisko połowa wszystkich wskazań ankietowanych skoncentrowała się na obszarze sołectwa Kossowa. Natomiast nieznacznie ponad 1/4 osób wskazała obszar sołectwa Brzeźnica. W następnej kolejności wskazywano na obszar Sosnowic, Bęczyna, Paszkówki i Tłuczani. Pozostałe sołectwa wskazywane były zdecydowanie rzadziej. Niemniej jednak dwa najczęściej wskazywane obszary, pokrywają się z przeprowadzoną analizą wskaźnikową, co potwierdza słuszność rekomendowania sołectw Kossowa, Brzeźnica oraz Sosnowice do poddania rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Wykres 32 Obszary wskazane przez respondentów do poddania procesowi rewitalizacji

Źródło: badania własne, n=119

3.6 Podsumowanie wyników badań ankietowych

Z zebranych danych wynika, iż mieszkańcy stosunkowo wysoko oceniają poziom estetyki czy bezpieczeństwa w gminie. Z rzadka wskazują na występowanie poważnych problemów społecznych, czy poczucie zagrożenia bezpieczeństwa, utraty mienia itp. Spośród największych bolączek życia w gminie najczęściej wskazuje się na słabość lokalnej infrastruktury, w tym braku dróg, chodników, zaniedbanie zabytków oraz co bardzo istotne, brak przestrzeni publicznych oraz miejsc do wspólnego spędzania czasu przez mieszkańców. Potrzeby te bardzo dobrze wpisują się w zakres działań i idei jaka przyświeca rewitalizacji. Utworzenie miejsc do wspólnego spędzania czasu oraz szeroko rozumianych przestrzeni publicznych, jest jednym z najistotniejszych elementów związanych z rewitalizacją, które jednocześnie sprzyjają zapobieganiu dalszej degradacji społecznej a potencjalnie także gospodarczej i przestrzennej obszarów. Ponadto wskazane przez mieszkańców obszary, które w pierwszej kolejności powinny zostać poddane procesowi rewitalizacji, pokrywają się z wynikami przeprowadzonej analizy wskaźnikowej, co potwierdza słuszność wskazania obszarów do działań rewitalizacyjnych.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

4. Diagnoza obszarów rewitalizacji

W toku przeprowadzonych prac analitycznych, wyłoniono 3 obszary na terenie gminy Brzeźnica, które ze względu na szczególną koncentrację problemów społecznych, technicznych, środowiskowych oraz gospodarczych uznane zostały za obszary zdegradowane i wskazane jako obszary na których powinien przebiegać proces rewitalizacji. Obszary te łącznie zajmują powierzchnię 1 314 ha, który stanowi około 19,8% całkowitej powierzchni gminy Brzeźnica. Liczba ludności wytypowanych obszarów to 2 036 osób, czyli około 20,3% ogółu mieszkańców gminy. Wobec powyższego obszary te nie przekraczają limitów powierzchni gminy (20%) oraz liczby mieszkańców (30%). Spełniają zatem formalny wymóg określony w ustawie.

Tabela 9 Powierzchnia i liczba ludności obszarów zdegradowanych

	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni gminy [%]	Liczba ludności	Udział w zaludnieniu gminy
Brzeźnica	590	8,9%	1 178	11,8%
Kossowa	173	2,6%	306	3,1%
Sosnowice	551	8,3%	1 165	11,6%
Obszary zdegradowane razem	1 314	19,8%	2 650	26,4%
Gmina Brzeźnica	6 639	100,0%	10 022	100,0%

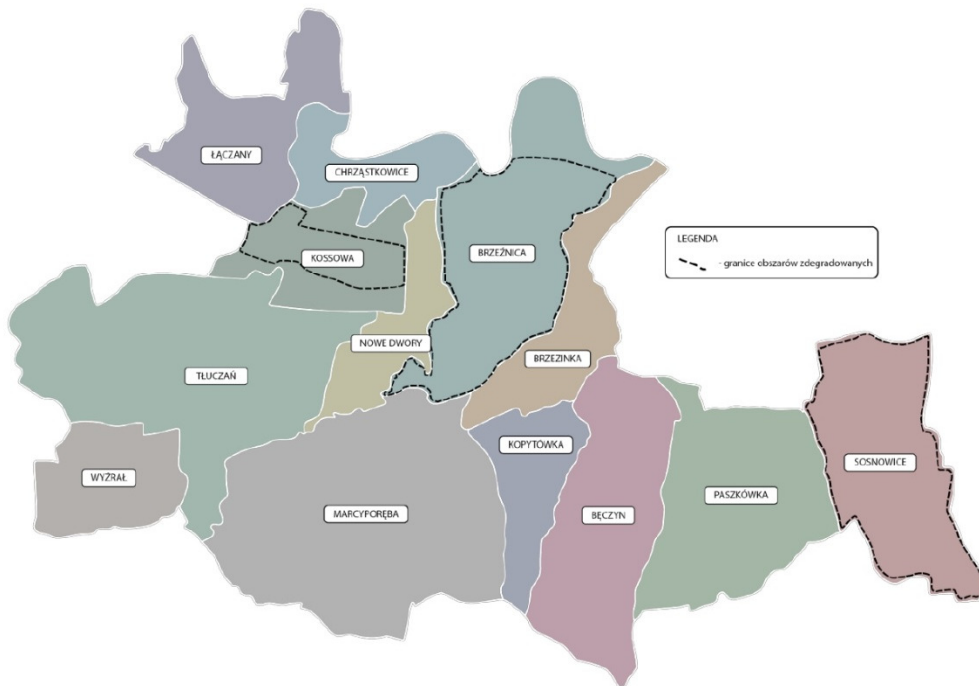
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych gminy Brzeźnica

W dalszej części przedmiotowego rozdziału wymienione obszary zdegradowane zostały szczegółowo opisane, z uwzględnieniem ich charakterystyki, rysu historycznego, stref funkcjonalnych, zjawisk społecznych, gospodarczych oraz środowiskowych. Podsumowanie analizy każdej z miejscowości stanowi podrozdział zawierający informacje o potencjałach danego obszaru.

Poniżej zaprezentowano mapę z zarysem rozmieszczenia wytypowanych obszarów zdegradowanych posiadających najwyższy współczynnik koncentracji negatywnych zjawisk na terenie gminy Brzeźnica.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Grafika 16 Obszary zdegradowane na terenie gminy Brzeźnica

Źródło: opracowanie własne

4.1 Sołectwo Brzeźnica

4.1.1 Rys historyczny i charakterystyka

Brzeźnica, jak większość miejscowości obecnej gminy, należała do dóbr Radwanitów. Jeszcze w XIV wieku stanowiła jedną wielką posiadłość Marcyporęby – gniazda rodowego Marka Radwanity. Z rodu Radwanitów ziemie te w XVI wieku przeszły na ród Szaszorów – Palczowskich. Palczowscy byli zagorzałymi kalwinami i dzięki nim reformacja dotarła na tereny gminy. Wszystkie istniejące na ich ziemiach kościoły, zostały zamienione na kalwińskie zbory. Wówczas też podzielone zostały dobra marcyporębskie. Ośrodkiem gospodarczym stała się Brzeźnica podzielona na Brzeźnicę Malowaną i Brzeźnicę Radwańską. Brzeźnica Malowana obejmowała folwark, browar w Marcyporębie, las w Stanisławiu i Wysokiej, tartak i dwa młyny, karczmę na Sosnówce oraz austerię na Zabłociu. W 1742 roku Brzeźnicę Malowaną wykupił książę Kazimierz Czartoryski. W rękach tego rodu pozostała do II połowy XIX wieku. W 1880 roku należała do rodziny Brandysów. Posiadała wówczas karczmę i folwark. Brzeźnica Radwańska obejmowała Nowe Dwory z Owsianką, Bachurowice (obecnie Bachorowice) oraz część Marcyporęby. Cały ten majątek przeszedł w posiadanie Radeckich. Właściciele dóbr Brzeźnicy Radwańskiej często się zmieniali, toteż dzielona ona była na mniejsze części. W 1856 roku właścicielem tych ziem został Adam Gorczyński – poeta, prozaik, dramaturg i malarz romantyczny. Brzeźnica Radwańska posiadała dwie karczmy, młyn i dwa folwarki.

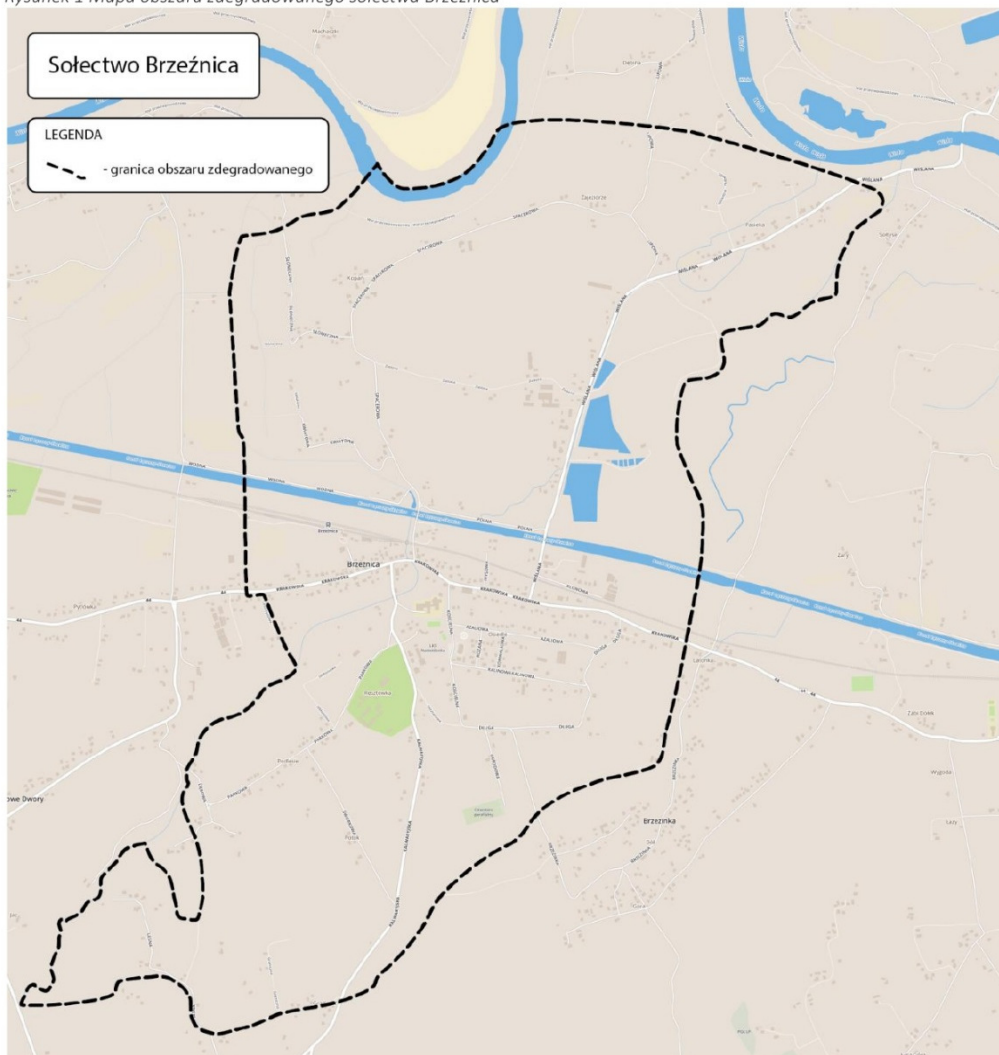
Dzięki wybudowaniu linii kolejowej rola Brzeźnicy wzrosła. W 1900 roku istniała tu jedno oddziałowa szkoła ludowa, poczta oraz stacja kolejowa. Rozwinęło się życie kulturalne oraz patriotyczne. W 1912 roku została założona organizacja strzelecka „Strzelec”. Istniało Towarzystwo Szkoły Ludowej i biblioteka. Organizowano wykłady, odczyty oraz imprezy kulturalne. W okresie międzywojennym działały w Brzeźnicy: Towarzystwo Domu Ludowego im. marszałka Józefa Piłsudskiego, Koło Młodzieży Ludowej, Koło Gospodyń Wiejskich, teatr ludowy i orkiestra dęta. Z Brzeźnicy wywodzi się poseł na Sejm II Rzeczypospolitej Polski w latach 1928-1938 – Wincenty Hyla. Po II wojnie światowej Brzeźnica stała się siedzibą Gromadzkiej Rady Narodowej.

Brzeźnica leży na trasie Kraków – Oświęcim przy drodze krajowej nr 44 oraz wzdłuż linii kolejowej. Miejscowość wyróżnia przepływający przez nią żeglowny kanał wodny będący częścią biegu Górnej Wisły. W roku 2015 miejscowość zamieszkiwało 1 295 mieszkańców - około 13% ogółu mieszkańców gminy, co plasuje ją na 3 miejscu pod względem liczby ludności w gminie. Obszar sołectwa Brzeźnica to 698,3 ha (10,5% gminy). Pod względem powierzchni Brzeźnica również zajmuje 3 miejsce w gminie. Gęstość zaludnienia miejscowości wynosi około 185 osób na km² i jest wyższa od średniej gęstości zaludnienia gminy o około 34 osób na km².

Poniżej zaprezentowano mapę poglądową obszaru zdegradowanego sołectwa Brzeźnica.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Rysunek 1 Mapa obszaru zdegradowanego sołectwa Brzeźnica

Źródło: opracowanie własne

4.1.2 Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Brzeźnica jest miejscowością będącą jednocześnie siedzibą Urzędu Gminy przez co staje się niekwestionowanym centrum administracyjnym, kulturalnym i oświatowym Gminy Brzeźnica. Dlatego też w sposób naturalny lokowana jest tu większość budynków i instytucji użyteczności publicznej. Na terenie miejscowości znajdują się: Centrum Kultury i Promocji, Zespół Szkolno – Przedszkolny, Ochotnicza Straż Pożarna, Gminna Biblioteka Publiczna, Ludowy Klub Sportowy „Nadwiślanka”, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poczta, Bank Spółdzielczy, Dom towarowy, stacja kolejowa, Kościół parafialny pod wezwaniem Najświętszego Serca Pana Jezusa, Posterunek Policji. Ponadto miejscowość jest także dość sporym ośrodkiem przemysłowym i handlowym. Wieś jest wielodrożnicą, której zabudowania skupiły się zwłaszcza wzdłuż drogi z Krakowa do Oświęcimia, są to głównie budynki mieszkalne posadowione w układzie zagrodowym. Brzeźnica jest też największym węzłem komunikacyjnym między Skawiną a Zatorem.

Wśród zabytków Brzeźnicy znajdują się:

- Dwór w Brzeźnicy zbudowany w XVIII w. Położony w ogrodzie krajobrazowym z II poł. XIX w. murowany na rzucie wydłużonego prostokąta. Jest to budynek parterowy z piętrowym ryzalitem na krótkiej osi i z facjatą. Obok stoi spichlerz z I poł. XIX w. – murowany. W parku przydworskim piękny starodrzew z 7 pomnikami przyrody. Całość zniszczona, wymaga odnowy, a obecnie stanowi własność prywatna i jest w trakcie modernizacji.
- Figury przydrożne kamienne :
 - Posąg Chrystusa Nazaretańskiego na postumencie z 1811r. (Brzeźnica 62)
 - Posąg św. Antoniego Padewskiego na postumencie z I poł. XIX w. (w parku dworskim)
 - Posąg św. Floriana na postumencie I poł. XIX w. (Brzeźnica 35 – obok centrum handlowego)
- Most na kanale przy Urzędzie Pocztowym, mur. – stal. lata 20 XIX w.

Ponadto wśród obiektów o dużej wartości historyczno zabytkowej wymienić można: Spichlerz, mur., I poł. XIX w., Figura Serca Pana Jezusa, Krzyż żeliwny na kamiennym postumencie, żeliw./kam., 1868, oraz liczne figury i kapliczki z XIX i początków XX w. Na uwagę zasługuje także budynek stacji PKP zbudowany ok. 1884, budynek poczty (ok. 1930), przedszkole (ok. 1900), biblioteka (II poł. XIX w) a także liczne budynki drewniane i murowane z okresu XIX i pierwszej połowy XX wieku.

Na terenie sołectwa Brzeźnica jak i w przypadku całej gminy udział terenów zielonych jest stosunkowo niewielki. Gmina Brzeźnica na chwilę obecną nie posiada terenów takich jak parki narodowe, parki krajobrazowe, rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu czy użytki ekologiczne. Ponadto poziom lesistości gminy wynosi zaledwie około 14% ogółu jej powierzchni. Spośród umiejscowionych w gminie 13 pomników przyrody, aż 7 zlokalizowanych jest na terenie miejscowości Brzeźnica.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Drzewostan ten określa się na 100 – 250 lat. Zaznaczyć jednak należy, że najistotniejsze obszary zieleni w miejscowości, ulokowane są w parku przydworskim. Wobec powyższego z punktu widzenia jakości życia mieszkańców należy zwrócić zatem uwagę na deficyty zieleni, które wynikają z charakteru gminy i miejscowości. Z perspektywy procesu rewitalizacji uznaje się za istotne rozwijanie przestrzeni zielonej oraz dbanie o jej jakość i poziom dostępności dla mieszkańców.

4.1.3 Sfera społeczna

Miejscowość Brzeźnica zamieszkiwana jest przez 1 295 mieszkańców (2015 r.) co stanowi około 13% ogółu mieszkańców gminy. Wytypowany obszar zdegradowany w Brzeźnicy zamieszkiwany jest 1 178 osób (około 91% mieszkańców), zamieszkujących na powierzchni 590 ha (około 85% powierzchni sołectwa). Brzeźnica mimo pełnienia funkcji centrum administracyjnego gminy, w którym również skupione są najważniejsze budynki instytucjonalne, nie jest najliczniej zamieszkiwaną miejscowością gminy. Pod względem liczby ludności plasuje się dopiero na 2 miejscu, po sołectwie łączany (1610 mieszkańców).

Z przeprowadzonej analizy wskaźnikowej wynika, iż sołectwo Brzeźnica jest jedną z miejscowości w gminie, o największym skupieniu negatywnych zjawisk społecznych. W latach 2013-2015 przeciętna liczba klientów pomocy społecznej w miejscowości Brzeźnica wynosiła około 128 osób, z czego obszar zdegradowany około 120 osób. Stanowiło to ponad 13% ogółu klientów GOPS w gminie. W przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru, z pomocy społecznej w Brzeźnicy korzystał prawie co 10 mieszkańców, podczas gdy w całej gminie wskaźnik ten wynosił 9,2 osoby na 100 mieszkańców. Symptomatyczne jest także to, iż w latach 2013-2015 liczba korzystających z GOPS w sołectwie Brzeźnica nieznacznie rosła, podczas gdy sytuacja w całej gminie miała tendencję odwrotną.

Tabela 10 Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej ogółem

Obszar	2013	2014	2015	Średnia 2013-2015	Udział [%]	Na 100 mieszkańców
Obszar zdegradowany Brzeźnica	116	120	126	120,6	13,8%	10,0
Gmina Brzeźnica	944	986	847	925,7	-	9,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Brzeźnicy

Biorąc pod uwagę liczbę udzielanych świadczeń, również wskaźnik w przeliczeniu na 100 mieszkańców był wyższy od średniej dla całej gminy. Jest to logiczna konsekwencja rosnącej liczby klientów GOPS w sołectwie Brzeźnica.

Tabela 11 Liczba udzielonych świadczeń

Obszar	2013	2014	2015	Średnia 2013-2015	Udział [%]	Na 100 mieszkańców
Obszar zdegradowany Brzeźnica	5 042	5 671	6 710	5 808	16,5%	492,8
Gmina Brzeźnica	35 140	34 133	36 051	35 108	-	350,3

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Brzeźnicy

Kolejnym z analizowanych wskaźników jest wskaźnik przestępczości na terenie sołectwa Brzeźnica. Z danych zawartych w statystykach policyjnych wynika, iż na terenie Brzeźnicy w latach 2014-2015 odchodziło do niemal dwukrotnie wyższej liczby przestępstw niż w przypadku średniej wartości przeliczeniowej dla całej gminy. Spośród ogółu odnotowanych w gminie przestępstw, średnio ponad 20% miała miejsce w Brzeźnicy.

Tabela 12 Ogólna liczba przestępstw

Obszar	2014	2015	Średnia 2013-2015	Udział [%]	Na 100 mieszkańców
Obszar zdegradowany Brzeźnica	19	15	17,0	20,7%	1,3
Gmina Brzeźnica	84	80	82,0	-	0,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Brzeźnicy

Podobnie jak w przypadku liczby odnotowanych przestępstw, liczba osób uzależnionych od alkoholu w miejscowości Brzeźnica była wyższa od średniej wartości wskaźnika przeliczeniowego na 100 mieszkańców dla całej gminy. Zauważalne jest jednak to, iż w ostatnich latach obserwuje się tendencję malejącą liczby osób uzależnionych od alkoholu, zarówno na poziomie gminy jak i sołectwa.

Tabela 13 Liczba osób uzależnionych od alkoholu

Obszar	2013	2014	2015	Średnia 2013-2015	Udział [%]	Na 100 mieszkańców
Obszar zdegradowany Brzeźnica	5	4	3	4,0	18,2%	0,31
Gmina Brzeźnica	24	22	20	22,0	-	0,22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Brzeźnicy

Jednym z ostatnich z analizowanych wskaźników społecznych, jest liczba osób bezrobotnych (mieszkańców sołectwa Brzeźnica) zarejestrowanych w PUP w Wadowicach. Zarówno na poziomie gminy jak i sołectwa, zauważa się tendencję szybkiego spadku liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych. Niemniej jednak przeciętna liczba bezrobotnych z obszaru zdegradowanego Brzeźnica, według wskaźnika przeliczeniowego na 100 mieszkańców jest wyższa od średniej gminnej. Świadczy to o tym, iż wśród osób bezrobotnych, których jest relatywnie niewiele, może rosnąć liczba osób trudnozatrudnialnych.

Tabela 14 Liczba bezrobotnych

Obszar	2013	2014	2015	Średnia 2013-2015	Udział [%]	Na 100 mieszkańców
Obszar zdegradowany Brzeźnica	57	42	32	44	13,95%	3,71
Gmina Brzeźnica	412	316	211	313	-	3,12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP Wadowice

Pod względem kapitału społecznego mierzonego liczbą zarejestrowanych organizacji pozarządowych, wartość przeliczeniowa wskaźnika liczby organizacji przypadających na 100 mieszkańców (0,386)

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

plasuje sołectwo Brzeźnica nieznacznie powyżej wartości średniej dla całej gminy (0,339). Jednakże wynik ten zawdzięczany jest zaledwie 5 zarejestrowanym w sołectwie organizacjom (według danych KRS). Z kolei wartość wskaźnika frekwencji wyborczej w wyborach samorządowych (50,40%), jest niższa od przeciętnej dla całej gminy (52,38%), co może wskazywać na niższe zaangażowanie i niższy poziom kapitału społecznego mieszkańców sołectwa, w stosunku do przeciętnego zaangażowania mieszkańców gminy.

4.1.4 Sfera gospodarcza

Na terenie gminy Brzeźnica zarejestrowanych było w 2016 roku łącznie 794 podmiotów gospodarczych. Blisko 17% z nich znajdowało się w miejscowości Brzeźnica. Miejscowość tak cechuje się wyższym od przeciętnej wskaźnikiem przedsiębiorczości mieszkańców, wynoszącym 10,3 podmiotu gospodarczego na każde 100 mieszkańców. Analogiczny wskaźnik dla gminy wynosi 7,9. Na terenie zdegradowanym ulokowanych jest blisko 92% ogółu podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w sołectwie (122).

Tabela 15 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych

Obszar	Liczba podmiotów	Udział [%]	Na 100 mieszkańców
Obszar zdegradowany Brzeźnica	134	16,9%	10,3
Gmina Brzeźnica	794	-	7,9

Źródło: dane CEIDG

Wśród podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Brzeźnicy zdecydowana większość to niewielkie firmy w formie jednoosobowej działalności gospodarczej lub w formie spółek.

4.1.5 Sfera środowiskowa i techniczna

Pod względem analizowanych aspektów środowiskowych, sołectwo Brzeźnica ze względu na pełnioną rolę w gminie - centrum administracyjne, a także ułożenie wzdłuż drogi krajowej nr 44 oraz linii kolejowej, jest ponadprzeciętnie narażone na hałas. Ponadto podwyższony poziom hałasu związany jest także z wyższą od przeciętnej gęstością zaludnienia sołectwa - gęstość zaludnienia miejscowości wynosi około 185 osób na km² i jest wyższa od średniej gęstości zaludnienia gminy o około 34 osób na km² oraz stosunkowo dużą liczbą podmiotów gospodarczych skoncentrowanych w jego obrębie.

Na terenie sołectwa Brzeźnica znajduje się około 150 786,68 kg wyrobów zawierających azbest, co stanowi mniej więcej 11% ogółu tego typu niebezpiecznych wyrobów w całej gminie Brzeźnica. Wartość przeliczeniowa odpadów azbestowych przypadających na każde 100 mieszkańców sołectwa

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

(około 11 643,76 kg), plasuje je poniżej średniej wartości wskaźnika dla całej gminy (13 504,41 kg/100 mieszkańców), co nie oznacza jednak, iż azbest nie stanowi zagrożenia dla mieszkańców Brzeźnicy.

W zakresie sfery technicznej należy zauważyć, iż według szacunkowych danych, w sołectwie Brzeźnica wydatki na termomodernizację w najbliższych latach wyniosą około 4 157 830,77 zł, co jednoznacznie plasuje Brzeźnicę na pierwszym miejscu pod względem wartości wydatków termomodernizacyjnych planowanych w gminie. Przeciętna wartość wydatków na ten cel przypadająca na 100 mieszkańców wynosi około 321 068,01 zł i jest wyższa od przeciętnej wartości tegoż wskaźnika dla całej gminy o około 180 391,50 zł.

Podsumowując sferę techniczną i środowiskową należy zwrócić uwagę na to, iż Brzeźnica na tle gminy cechuje się dużym zagrożeniem ze strony zanieczyszczenia hałasem oraz znacznymi potrzebami w zakresie termomodernizacji. Ponadto nie bez znaczenia pozostaje fakt składowania znacznej ilości odpadów azbestowych na terenie sołectwa, co w połączeniu z hałasem może niekorzystnie wpływać na stan zdrowia i jakość życia mieszkańców obszaru.

4.1.6 Podsumowanie diagnozy dla obszaru zdegradowanego Brzeźnica

Podsumowując powyższe informacje należy podkreślić, iż obszar zdegradowany Brzeźnica wyróżnia bardzo duże nagromadzenie negatywnych zjawisk społecznych. Wśród 10 analizowanych zagadnień społecznych, Brzeźnica aż w 7 posiada przekroczoną wartość negatywnych zjawisk, co podkreśla konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych na jej terenie. Uzupełnieniem negatywnych zjawisk społecznych, jest bardzo niski odsetek obszarów zielonych oraz duże zagęszczenie źródeł hałasu w centralnej części gminy, co jest zarówno wynikiem dużego zagęszczenia ludności, a także rolą jaką pełni sołectwo Brzeźnica w gminie - centrum usługowo-administracyjne, w którym ponadto krzyżują się główne szlaki transportowe gminy. Rola jaką pełni Brzeźnica oraz usytuowanie w centralnej części całej gminy, jest także jednym z najważniejszych potencjałów tej miejscowości, ponieważ na jej terenie koncentrują się dostępne w gminie usługi społeczne, kulturalne, edukacyjne etc. Brzeźnica jest również ważnym węzłem komunikacyjnym dla całej gminy, który w chwili obecnej zdominowany jest przez indywidualny transport kołowy. W Brzeźnicy, jak i w całej gminie na chwilę obecną brakuje zarówno odpowiedniej jakości terenów zielonych, miejsc rekreacji, ścieżek rowerowych, ale także dobrze rozwiniętej infrastruktury transportu zbiorowego.

Korzystnym wyróżnikiem Brzeźnicy, jest również wyższy od przeciętnej dla pozostałych obszarów wskaźnik przedsiębiorczości mieszkańców, który jednak nie w pełni pokrywa się z wyższym niż w sąsiednich sołectwach wskaźnikiem bezrobocia, co z kolei może świadczyć, iż Brzeźnica jest ośrodkiem dostarczającym miejsc pracy z których korzysta cała gmina.

4.2 Sołectwo Kossowa

4.2.1 Rys historyczny i charakterystyka

Wieś Kossowa leży na pograniczu Kotliny Oświęcimskiej z płynącą jej dnem Wisłą i wzgórz Pogórza Wielickiego, parę kilometrów na zachód od Brzeźnicy. Od roku 1178 tereny na której leży wieś włączone zostały do księstwa opolsko-raciborskiego, a po jego podziale — do księstwa oświęcimskiego. Również to księstwo uległo podziałowi i Kossowa po roku 1445 znalazła się w księstwie Zatorskim, aż do roku 1513 kiedy to zostało ono przyłączone do Królestwa Polskiego.

W roku 1564 Kossowa weszła w skład powiatu śląskiego w woj. krakowskim. Przed powołaniem w roku 1353 do życia parafii p.w. św. Andrzeja Apostoła w Tłuczani, wieś należała do parafii p.w. św. Marcina w Marcyporębie. W roku 1353 i jeszcze w 1370 właścicielem wsi, a także Stogniowic, Brodeł, Tłuczani, Kossowej i Łętkowic był Dzierśław.

W roku 1426 z nadania księcia zatorskiego Janusza trafiła do rodziny Porębskich herbu Nabram (Waldorff) z Poręby Żegoty. Wieś wspomina także Jan Długosz w Liber Beneficiorum (1470-80). Píše, że wieś od niedawna należy do parafii w Tłuczani i są w niej łany kmieci i karczma należąca do plebana w Tłuczaniu oraz folwark. Właścicielem wsi był Andrzej z Poręby Żegociny herbu Nabram (Waldorff).

Wiadomo, że w roku 1518 (współ)właścicielem dóbr kossowskich był Henryk Porębski herbu Nabram, który wówczas miał czterech synów: Jana, Stanisława, Piotra i Henryka. Wieś musiała wcześniej trafić do dyspozycji króla, gdyż w 1566 roku wieś Chrzęstowice i Kossową nadał (lub zwrócił) król Zygmunt August, wymienionemu wcześniej Andrzychowi (Andrzejowi) Porębskiemu.

Rejestr poborowy woj. krakowskiego z roku 1581 podaje, że wieś Kossowa znajduje się w parafii Tłuczani i ich właścicielką była Porębska (zapewne wdowa po Andrzeju). We wsi był dwóch i folwark oraz 5 zagrodników z rolą i karczmą na 1/4 łana.

W wyniku małżeństwa jednej z córek Aleksandra Porębskiego (zm. w 1618 roku): Chrzęstowice i Kossowa trafiają w ręce, najpierw Cikowickich, a następnie kupił ją w roku 1701 Andrzej Żydowski z Żydowa herbu Doliwa, w roku 1728 wieś otrzymała jego córka Anna Tęgoborska, a z drugiego męża — Nowosielska. W roku 1772 wieś otrzymała jej siostra Magdalena Paprocka, zona zmarłego w 1759 roku Józefa Paprockiego herbu Ogończyk.

W roku 1784 część wsi wniosła w posagu ich córka Antoniemu Bonifacemu Wybranowskiemu. A druga — Aniela, Łopuszańskiemu. Kolejnymi dziedzicami tych dwóch części wsi byli: Celestyn Wybranowski i Jan Łopuszański. W roku 1844 wioski te odkupił od nich Mikołaj Dąbski herbu Godziemba. Dąbscy byli właścicielami majątku w Kossowej do początku XX wieku. W czasie okupacji majątkiem zarządzali Niemcy, a w 1946 r. dobra zostały wywłaszczone i rozparcelowane.

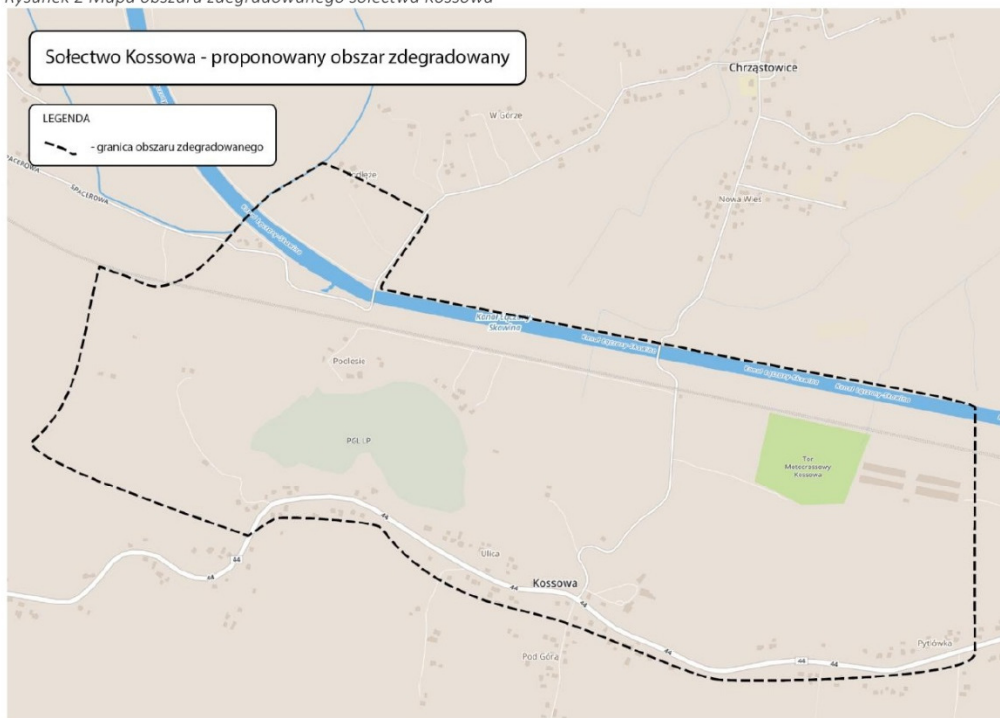
Sołectwo Kossowa jest jednym z sołectw o najmniejszej liczbie mieszkańców gminy Brzeźnica. W roku 2015 miejscowość zamieszkiwana była przez 486 osób. Teren sołectwa to zaledwie 5,3% powierzchni

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

gminy (349,3 ha). Przeciętna gęstość zaludnienia wynosi 139 osób i jest niższa od średniej gęstości zaludnienia gminy (151). Wytyczony obszar zdegradowany w sołectwie Kossowa mieści się na obszarze 173 ha, co stanowi około 49,5% powierzchni całej miejscowości. Teren ten zamieszkuje 306 mieszkańców, czyli około 63% ogółu populacji sołectwa.

Poniżej zaprezentowano mapę poglądową obszaru zdegradowanego sołectwa Kossowa.

Rysunek 2 Mapa obszaru zdegradowanego sołectwa Kossowa

Źródło: opracowanie własne

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

4.2.2 Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Miejscowość Kossowa leży przy drodze krajowej nr 44 Kraków – Oświęcim. Przez miejscowość przebiega linia kolejowa Kraków - Oświęcim. Skupiona zabudowa wsi Kossowa występuje głównie po obu stronach drogi krajowej, jak i w ciągu dróg gminnych, są to głównie budynki mieszkalne posadowione w układzie zagrodowym.

Wśród głównych obiektów użyteczności publicznej Kossowej znajdują się: Pawilon Sportowy oraz Dwór w którym zlokalizowany jest obecnie Ośrodek Zdrowia. W sąsiedztwie dworu powstało boisko do siatkówki wykorzystywane między innymi przez Ludowy Klub Sportowy „Przełęcz”. Pawilon Sportowy to obiekt stanowiący nie tylko ośrodek pełniący funkcje edukacji sportowej, ale również miejsce imprez kulturalnych, spotkań mieszkańców. W niedalekiej odległości od w/w obiektów znajduje się ogólnodostępny plac zabaw, który umożliwia spędzenie wolnego czasu i zabawę na świeżym powietrzu oraz integrację społeczną. W miejscowości Kossowa nie funkcjonuje żadna placówka szkolna. Dzieci i młodzież uczęszczają do szkół znajdujących się w sąsiednich miejscowościach.

Sołectwo Kossowa cechuje się stosunkowo dużą dostępnością mieszkańców do terenów zielonych, co wynika z faktu, iż zabudowa miejscowości skupiona jest przede wszystkim wzdłuż przebiegającej przez nią drogi krajowej oraz dróg gminnych. Nie bez znaczenia są także zasłogi historyczne oraz rozmiar miejscowości. Kossowa nie posiada rynku, dlatego istotną funkcję społeczną pełni wspomniany powyżej 5 ha park przyległy do dawnego Dworu. W parku znajdują się dębowe i lipowe pomniki przyrody. Poza przestrzenią parku, sołectwo posiada liczne (jak na lokalne uwarunkowania) drzewostany i zagajniki rozmieszczone w miarę równomiernie na terenie miejscowości.

Najważniejszymi obiektami zabytkowymi Kossowej są:

- Dwór z 1908 roku,
- Park dworski w Kossowej (obok dworu) z XVIII-XIX wieku, z licznym starodrzewiem,
- Figura z piaskowca, kam., II poł. XIX w., odnowiona w 1903,
- Kapliczka z XIX w., usytuowane w parku podworskim,
- Dworcówka, obiekt drewniany z XIX w.

4.2.3 Sfera społeczna

Sołectwo Kossowa podobnie jak miejscowość Brzeźnica, boryka się z licznymi problemami społecznymi. Jednym z głównych problemów w tym zakresie, jest wyższa od przeciętnej liczba klientów ośrodka pomocy społecznej. Liczba klientów w okresie 2013-2015 nieznacznie zmalała, jednak przeciętnie około 14 na 100 mieszkańców miejscowości korzystało ze wsparcia GOPS. Średnia wartość dla całej gminy wynosiła w tym okresie poniżej 10 osób na każde 100 mieszkańców. Ze

Gminy Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

względu na dużą koncentrację ludności Kossowej na terenie obszaru zdegradowanego, wskaźnik odsetka osób korzystających z ośrodka pomocy społecznej jest wyższy od średniej dla sołectwa i wynosi około 14,8 na 100 mieszkańców.

Tabela 16 Liczba klientów ośrodka pomocy społecznej

Obszar	2013	2014	2015	Średnia 2013-2015	Udział [%]	Na 100 mieszkańców
Obszar zdegradowany Kossowa	58	52	45	51,7	5,6%	14,8
Ogółem Gmina Brzeźnica	944	986	847	925,7	-	9,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Brzeźnicy

Analogicznie jak w przypadku wskaźnika liczby mieszkańców korzystających z usług GOPS, wyższy jest także wskaźnik liczby świadczeń z których korzystają mieszkańcy Kossowej. Wskaźnik przeliczeniowy na 100 mieszkańców, jest wyższy od średniego dla całej gminy o 300 co oznacza, iż jest on blisko dwukrotnie wyższy niż przeciętna liczba świadczonych usług dla mieszkańca gminy Brzeźnica. Liczba udzielonych świadczeń na terenie obszaru zdegradowanego jest nieznacznie wyższa od średniej dla całego sołectwa i wynosi 665,0 na 100 mieszkańców. Jest to konsekwencja wyższej liczby mieszkańców korzystających z pomocy społecznej obszaru zdegradowanego niż w pozostałych częściach sołectwa.

Tabela 17 Liczba udzielonych świadczeń

Obszar	2013	2014	2015	Średnia 2013-2015	Udział [%]	Na 100 mieszkańców
Obszar zdegradowany Kossowa	3 593	1 452	1 917	2 321	6,6%	665,0
Gmina Brzeźnica	35 140	34 133	36 051	35 108	-	350,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Brzeźnicy

Biorąc pod uwagę wskaźnik osób uzależnionych od alkoholu, należy podkreślić, iż w liczbach bezwzględnych nie jest on wysoki. Jednakże wartość średnia przeliczeniowa na 100 mieszkańców wskazuje, iż problem ten dotyczy mieszkańców sołectwa nieznacznie częściej niż przeciętnego mieszkańca gminy.

Tabela 18 Liczba osób uzależnionych od alkoholu

Obszar	2013	2014	2015	Średnia 2013-2015	Udział [%]	Na 100 mieszkańców
Sołectwo Kossowa	1	3	0	1,3	6,1%	0,27
Gmina Brzeźnica	24	22	20	22,0	-	0,22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Brzeźnicy

Wskaźniki odnotowanych przestępstw w latach 2014-2015 są nieznacznie niższe od średnich wartości dla całej gminy. Ze względu na bardzo niską populację sołectwa, w ciągu roku odnotowuje się wyłącznie pojedyncze przypadki łamania prawa przez mieszkańców. W badanym okresie, przestępstwa popełniane w Kossowej, stanowiły zaledwie 3% ogółu przestępstw popełnianych na terenie całej gminy, co świadczy o wysokim współczynniku bezpieczeństwa. Wskaźniki dla obszaru zdegradowanego nie odbiegają od wartości dla całego sołectwa

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Tabela 19 Ogólna liczba przestępstw

Obszar	2014	2015	Średnia 2013-2015	Udział [%]	Na 100 mieszkańców
Sołectwo Kossowa	2	3	2,5	3,0%	0,5
Gmina Brzeźnica	84	80	82,0	-	0,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Brzeźnicy

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w sołectwie, stanowi zaledwie 4,6% ogółu bezrobotnych w gminie. Przeciętnie liczba bezrobotnych wynosi zaledwie 2,95 na 100 mieszkańców. W latach 2014-2015 odnotowano spadek liczby osób pozostających bez pracy o blisko połowę, wobec czego Kossowa posiada jeden z najniższych w całej gminie współczynników osób bezrobotnych. Odsetek osób bezrobotnych mieszkających na terenie zdegradowanym był nieznacznie wyższy i wynosił 3,2 osoby na 100 mieszkańców.

Tabela 20 Liczba bezrobotnych

Obszar	2013	2014	2015	Średnia 2013-2015	Udział [%]	Na 100 mieszkańców
Obszar zdegradowany Kossowa	14	13	7	11,3	3,6%	3,2
Gmina Brzeźnica	412	316	211	313	-	3,12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP Wadowice

W sołectwie Kossowa według danych KRS zarejestrowane są zaledwie 2 organizacje pozarządowe, niemniej jednak mimo ich ograniczonej liczby, wskaźnik przeliczeniowy na 100 mieszkańców wynosi 0,412 i jest wyższy od średniej dla całej gminy, co wynika z bardzo niskiej liczby tego typu podmiotów zarejestrowanych w gminie (łącznie zaledwie 34 organizacje). Mimo niskiej liczby organizacji pozarządowych, mieszkańcy sołectwa częściej niż pozostali mieszkańcy gminy uczestniczą w głosowaniach wyborczych. Frekwencja wyborcza w Kossowej wyniosła w wyborach samorządowych w 2014 r. 55,84%, jednakże wynik ten jest także po części zasługą mieszkańców Chrzęstowic, w których umiejscowiony jest lokal wyborczy.

4.2.4 Sfera gospodarcza

Sołectwo Kossowa cechuje się bardzo niskim poziomem przedsiębiorczości mieszkańców. Liczba zarejestrowanych na terenie miejscowości podmiotów gospodarczych według danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej w 2016 roku wynosiła zaledwie 26. Wskaźnik ten jest niższy od przeciętnej wartości średniej przeliczeniowej na 100 mieszkańców o 2,6. Oznacza to, iż wśród mieszkańców sołectwa na każde 100 mieszkańców przypada zaledwie 5,3 podmiotu gospodarczego oraz 5,2 na obszarze zdegradowanym. Z drugiej jednak strony, współczynnik

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

bezrobocia w sołectwie również jest niższy od przeciętnego, co wskazuje, iż znaczna część mieszkańców pracuje poza miejscem zamieszkania.

Tabela 21 Liczba zarejestrowany podmiotów gospodarczych

Obszar	Liczba podmiotów	Udział [%]	Na 100 mieszkańców
Obszar zdegradowany Kossowa	18	2,3%	5,2
Gmina Brzeźnica	794	-	7,9

Źródło: dane CEIDG

4.2.5 Sfera środowiskowa i techniczna

W zakresie środowiskowym, sołectwo Kossowa ze względu na fakt ułożenia wzdłuż głównej drogi krajowej (DK 44) oraz przebiegającą przez jego obszar linię kolejową, narażone jest na poziom hałasu oceniany na wartość 3 (wysoki) w przyjętej 4 punktowej skali. Wartość wskaźnika hałasu nieznacznie obniża zarówno układ przestrzenny sołectwa, jak i niska gęstość zabudowy oraz niewielka liczba podmiotów gospodarczych wpływających na powstawanie dodatkowych uciążliwości dźwiękowych. Wskaźnik zagrożenia odpadami zawierającymi azbest w przypadku sołectwa jest niższy od przeciętnego dla całej gminy. Szacuje się, iż w Kossowej łączna ilość odpadów azbestowych może wynosić około 52 600,35 kg, co w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosi mniej więcej 10 823,12 kg, tj. mniej o 3,5 tys. kg od średniej gminnej. Na terenie obszaru zdegradowanego znajduje się mniej więcej 36 820,24 kg odpadów azbestowych, czyli około 10 550,21 kg na 100 mieszkańców.

Wśród zidentyfikowanych potrzeb termomodernizacyjnych w gminie Brzeźnica, potrzeby tego typu w Kossowej można określić jako umiarkowane. Łączna wartość projektów termomodernizacyjnych na analizowanym obszarze wynosi około 759 230,77 zł, co stanowi zaledwie 5,4% ogółu szacowanych kosztów termomodernizacji w gminie. Wskaźnik kosztów na termomodernizację w przeliczeniu na 100 mieszkańców sołectwa wynosi 156 220,32 zł i jest wyższy o około 15,5 tys. zł od średniej dla całej gminy. Wartość wskaźnika na terenie obszaru zdegradowanego jest nieznacznie niższa niż dla całego sołectwa i waha się w granicach około 150 tys. zł na 100 mieszkańców.

4.2.6 Podsumowanie diagnozy dla obszaru zdegradowanego Kossowa

Obszar zdegradowany sołectwa Kossowa obejmujący około 50% powierzchni sołectwa, cechuje się stosunkowo dużym nagromadzeniem negatywnych czynników społecznych, w tym wyższą od przeciętnej dla gminy liczbą klientów GOPS, liczbą świadczeń pomocowych, kwot przekazywanych w ramach pomocy potrzebującym, podwyższonym wskaźnikiem liczby osób uzależnionych od alkoholu czy przestępczością. Do negatywnych zjawisk na terenie sołectwa zaliczyć należy także niski poziom

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

przedsiębiorczości mieszkańców, czy też duże zagrożenie hałasem wynikające z usytuowania znacznej części gospodarstw domowych sołectwa, wzdłuż głównej drogi komunikacyjnej obszaru. Potencjałami sołectwa są natomiast stosunkowo niski poziom bezrobocia, duża jak na gminę Brzeźnica dostępność terenów zielonych oraz względnie niewielkie zagrożenie niebezpiecznymi odpadami zawierającymi azbest, czy niższe od sąsiednich sołectw potrzeby termomodernizacyjne. Zaletą Kossowej jest także niewielka odległość od centrum gminy a także stosunkowo duże zaangażowanie społeczne mieszkańców, które może w przyszłości przełożyć się na poprawę funkcjonowania sołectwa.

4.3 Sołectwo Sosnowice

4.3.1 Rys historyczny i charakterystyka

Sosnowice położone są w gminie Brzeźnica, powiecie wadowickim, województwie małopolskim we wschodniej części gminy Brzeźnica i zajmują powierzchnie 5,51 km². Wieś leży na pograniczu Kotliny Oświęcimskiej z płynącą jej dnem Wisłą i wzgórz Pogórza Wielickiego.

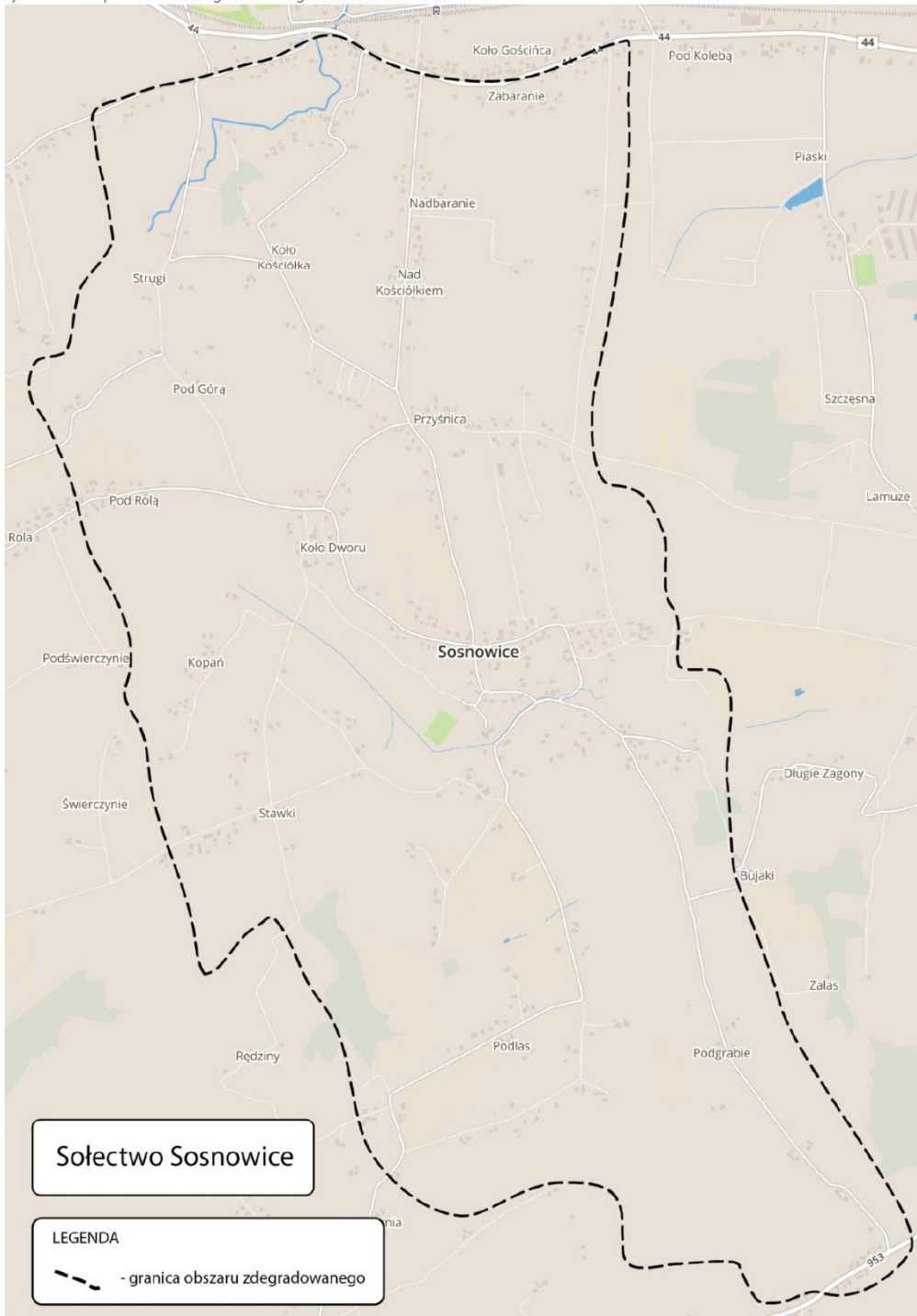
Od roku 1178 tereny na których leży wieś włączone zostały do księstwa opolsko-raciborskiego, a po jego podziale — do księstwa oświęcimskiego. Również to księstwo uległo podziałowi i Sosnowice po roku 1445 znalazły się w księstwie zatorskim, aż do roku 1513 kiedy to zostało ono przyłączone do Królestwa Polskiego. Wieś Sosnowice wspomina Jan Długosz w Liber Beneficiorum (1470-80), pisze on że we wsi są łany kmiecy i zagrodnicy i należy ona do pafiaii p.w. Wszystkich Świętych w Pobiedrze. Właścicielem wsi był Jan i Mikołaj Strzała herbu Kotwicz. Rejestr poborowy woj. krakowskiego z roku 1581 podaje, że wieś Sosnowice należała do Piotra Strzały i było w niej 6 łanów kmiecych. Wieś wymieniona w parafii pw. Wszystkich Świętych w Pobiedrze, ale od roku 1550 do 1610 roku wierni korzystali z kościoła w Marcyporębie, gdyż w tym czasie był on zamieniony na zbór kalwiński). Strzałowie byli fundatorami istniejącego do dnia dzisiejszego małego kościółka filialnego p.w. Imienia NMP.

Według danych UG Brzeźnica Sosnowice w 2015 r. zamieszkiwało 1 165 mieszkańców, co stanowi około 11,6% ogółu mieszkańców gminy. Przeciętna gęstość zaludnienia w sołectwie wynosi około 211 mieszkańców na hektar, i jest wyższa o 61 osób od przeciętnej dla całej gminy (150). Wytoczony obszar zdegradowany obejmuje całą powierzchnię sołectwa Sosnowice, tj. 551 ha.

Poniżej zaprezentowano mapę poglądową obszaru zdegradowanego sołectwa Sosnowice.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016–2022

Rysunek 3 Mapa obszaru zdegradowanego sołectwa Sosnowice

Źródło: opracowanie własne

4.3.2 Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Sosnowice leżą około 2 km na południe od trasy Kraków – Oświęcim (droga krajowa nr 44) oraz od linii kolejowej. Zabudowa zwartej części miejscowości skupia się w ciągu dróg powiatowych, ale też w części terenów można zauważyć rozproszoną zabudowę pośród malowniczych krajobrazów specyficznych dla tej miejscowości.

Dostępność komunikacyjna Sosnowic jest uwarunkowana funkcjonowaniem zróżnicowanych środków transportu, wśród których dominującą rolę pełni komunikacja indywidualna. Komunikacja autobusowa – podmiejska (MPK) oraz sieć linii mikrobusowych jest dostępna głównie wzdłuż drogi krajowej. Natomiast komunikacja kolejowa dostępna jest dla mieszkańców Sosnowic poprzez najbliższą stację w Wielkich Drogach (gmina Skawina). Uzupełnieniem opisanej dostępności transportowej obszaru, jest komunikacja rowerowa i piesza, która odbywa się w większości w sposób nieuporządkowany, po ciągach drogowych, bez wydzielonych chodników i tras rowerowych, poboczami jezdni, co może stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa jej uczestników. Dotyczy to szczególnie ruchu wzdłuż dróg krajowych i powiatowych.

Ze względu na dużą rozległość Sosnowic oraz rozproszenie budynków, dostępność terenów zielonych na jej terenie oceniana jest bardzo nisko. Wynika to z faktu, iż teren wsi jest niemal całkowicie bezleśny, nie licząc skrawków zieleni w różnych punktach oraz jednego większego w północnej części. Trudny dostęp do terenów zielonych potęguje niema całkowity brak transportu publicznego oraz słabo rozwinięta infrastruktura pieszo-rowerowa.

Na terenie Sosnowic funkcjonuje, Ochotnicza Straż Pożarna, Wiejski Dom Kultury, Szkoła Podstawowa z oddziałem przedszkolny jak również biblioteka publiczna, świetlica środowiskowa i Ludowy Klub Sportowy. Z punktu widzenia społeczności lokalnej bardzo ważna jest działająca na terenie Sosnowic orkiestra dęta OSP. Centrum kulturalnym Sosnowic jest Dom Strażaka, w którym mogą mieć miejsce spotkania mieszkańców.

Zasób obiektów zabytkowych i kulturowych w miejscowości Sosnowic stanowią:

- Kościółek p.w. Imienia Najświętszej Panny Marii, wzmiankowana w aktach wizytacji biskupiej w 1598 roku jako sprofanowana grobami arian; ołtarz główny, klasycystyczny, boczne - barokowe, płyta nagrobna jednego ze Strzałów, kamienna, z płaskorzeźbioną postacią rycerza i herbami Kotwicz, Glaubicz i Gozdawa - renesansowa. Sygnaturka z 1733 r. w posadzce kamienna płyta z XVI w. Według legendy w Kościółku w Sosnowicach miał zatrzymać się podążający do Wiednia król Jan III Sobieski ze swoją husarią. Jednak ta opowieść nie została nigdy potwierdzona.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

- Kapliczka z 1878r. zwieńczona kamiennym posągami św. Floriana oraz zespół budynków podworskich.
- W Sosnowicach zachował się Zespół budynków podworskich - bezstylowy, stary dwór obronny, wzniesiony przez domorostych cieślów.
- Wiejski Dom Kultury i Dom Strażaka.
- Szkoła podstawowa.

4.3.3 Sfera społeczna

Sosnowice są jedną z miejscowości w gminie Brzeźnica, w której wskaźnik kumulacji problemów społecznych jest najwyższy. Wśród badanych 10 wskaźników, Sosnowice cechują się aż 6 przekraczającymi średnie wartości dla całej gminy, co predestynuje sołectwo do podjęcia działań rewitalizacyjnych.

Spośród 1 165 mieszkańców sołectwa, ze świadczeń OPS w latach 2013-2015 korzystało średnio około 144 osób, które stanowiły ponad 15% ogółu klientów OPS w całej gminie. Przeciętnie ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej, korzystało w tym okresie około 12,4 osób na każde 100 mieszkańców sołectwa. Wskaźnik ten jest wyższy o niemal 1/3 od wartości przeciętnej dla całej gminy Brzeźnica (9,2 na 100 mieszkańców).

Tabela 22 Liczba klientów ośrodka pomocy społecznej

Obszar	2013	2014	2015	Średnia 2013-2015	Udział [%]	Na 100 mieszkańców
Sosnowice	151	152	130	144,3	15,6%	12,4
Ogółem Gmina Brzeźnica	944	986	847	925,7	100,0%	9,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Brzeźnicy

W ślad za zwiększoną liczbą osób korzystających z pomocy społecznej, idzie ponadprzeciętny w stosunku do sytuacji w gminie odsetek świadczeń pomocowych przekazywanych mieszkańcom Sosnowic. Podczas gdy w Brzeźnicy na każde 100 mieszkańców przypada rocznie około 350 świadczeń pomocowych, wskaźnik ten w Sosnowicach jest wyższy o około 40% i wynosi 491 świadczeń na 100 mieszkańców rocznie. Również wartość środków przekazywanych na świadczenia w sołectwie jest wyższa niż średnia dla całej gminy. Na 100 mieszkańców Sosnowic przypada rocznie około 12 tys. zł, podczas gdy wartość środków pomocowych w całej gminie waha się w granicach 7,6 tys. zł co również świadczy o dużej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych w sołectwie.

Tabela 23 Liczba świadczeń pomocowych w sołectwie i gminie

Obszar	2013	2014	2015	Średnia 2013-2015	Udział [%]	Na 100 mieszkańców
Sosnowice	4 430	6 337	6 401	5 723	16,3%	491,2
Ogółem Gmina Brzeźnica	35 140	34 133	36 051	35 108	100,0%	350,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Brzeźnicy

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

W Sosnowicach wyższy od przeciętnego jest także wskaźnik osób uzależnionych od alkoholu. Przeciętnie rocznie w latach 2013-2015 w sołectwie odnotowywano 4 przypadki osób uzależnionych od alkoholu, co oznacza ponad 18% ogółu osób uzależnionych w gminie.

Korzystniej natomiast kształtował się wskaźnik przypadków przemocy domowej, które na terenie Sosnowic odnotowywane były bardzo rzadko. Średnio w latach 2013-2015 w Sosnowicach dochodziło zaledwie do 1-2 przypadków przemocy, co oznacza 0,11 odnotowanych przypadków na każde 100 mieszkańców. Wartość wskaźnika dla całej gminy wyniosła w tym okresie około 0,17 na 100 mieszkańców.

Tabela 24 Liczba osób uzależnionych od alkoholu

Obszar	2013	2014	2015	Średnia 2013-2015	Udział [%]	Na 100 mieszkańców
Sosnowice	4	4	4	4,0	18,2%	0,3
Ogółem Gmina Brzeźnica	24	22	20	22,0	100,0%	0,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Brzeźnicy

W zakresie bezpieczeństwa publicznego, sołectwo Sosnowice notuje podwyższone wartości wskaźników przestępczości. Na terenie sołectwa w latach 2014-2015 dochodziło do blisko 13 odnotowanych przestępstw rocznie, co oznacza 1,1 przestępstwo na 100 mieszkańców. Wskaźnik ten jest wyższy od wartości ogólnej dla całej gminy, mieszczącego się na poziomie 0,8. W badanym okresie w Sosnowicach odnotowano łącznie zaledwie 2 kradzieże (0,9 na 100 mieszkańców), lecz mimo to wskaźnik ten i tak zbliżony był do wartości średniej dla całej gminy (0,14 na 100 mieszkańców).

Tabela 25 Ogólna liczba przestępstw

Obszar	2014	2015	Średnia 2013-2015	Udział [%]	Na 100 mieszkańców
Sosnowice	12	13	12,5	15,1%	1,1
Ogółem Gmina Brzeźnica	84	80	82,0	100,0%	0,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Brzeźnicy

Wskaźnik bezrobocia w Sosnowicach oscyluje wokół przeciętnej wartości wskaźnika dla całej gminy. W latach 2013-2015 bez pracy pozostawało średnio około 37 mieszkańców sołectwa, przy czym najwyższą liczbę bezrobotnych odnotowano w roku 2013 i od tej pory notuje się spadek bezrobocia, podobnie jak i w całej gminie Brzeźnica.

Tabela 26 Liczba bezrobotnych

Obszar	2013	2014	2015	Średnia 2013-2015	Udział [%]	Na 100 mieszkańców
Sosnowice	48	37	26	37	11,8%	3,18
Gmina Brzeźnica	412	316	211	313	-	3,12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP Wadowice

Według danych Krajowego Rejestru Sądowego na terenie Sosnowic funkcjonują zaledwie 2 organizacje zarejestrowane w spisie KRS. Są to Ludowy Klub Sportowy "Płomień" Sosnowice oraz Ochotnicza Straż Pożarna W Sosnowicach. Wobec powyższego wskaźnik liczby NGO przypadających na 100 mieszkańców Sosnowic wynosi zaledwie 0,17 podczas gdy wskaźnik dla całej gminy jest blisko

 Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

dwukrotnie wyższy i wynosi 0,33. Mimo niskiego współczynnika kapitału społecznego, wyrażanego poprzez liczbę organizacji społecznych, Sosnowice pozytywnie wyróżniają się wśród pozostałych sołectw w gminie pod względem frekwencji wyborczej, która w ostatnich wyborach samorządowych należała do jednej z najwyższych w gminie - udział w wyborach wzięło 54,9% mieszkańców Sosnowic. Frekwencja wyborcza w gminie była niższa i wyniosła 52,38%.

4.3.4 Sfera gospodarcza

W bazie Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej na rok 2016 w Sosnowicach zarejestrowane było 83 podmioty gospodarcze, które stanowią około 10% ogółu podmiotów funkcjonujących na terenie gminy Brzeźnica. W przeliczeniu na 100 mieszkańców sołectwa, własny biznes prowadzi mniej więcej 7,1 mieszkańca. Wartość wskaźnika dla całego gminy jest nieznacznie wyższa i waha się w granicach 8 przedsiębiorstw na 100 mieszkańców.

Z nieco niższym wskaźnikiem poziomu przedsiębiorczości koreluje prezentowany powyżej wskaźnik poziomu bezrobocia, który na terenie Sosnowic jest nieznacznie wyższy niż w pozostałych miejscowościach gminy.

Tabela 27 Liczba zarejestrowany podmiotów gospodarczych

Obszar	Liczba podmiotów	Udział [%]	Na 100 mieszkańców
Sosnowice	83	10,5%	7,1
Gmina Brzeźnica	794	-	7,9

Źródło: dane CEIDG

4.3.5 Sfera środowiskowa i techniczna

Na niską wartość wskaźnika zagrożenia hałasem (ocenioną w skali jako 1 tj. bardzo niska) w przypadku Sosnowic składa się fakt, iż główny szlak komunikacyjny gminy (trasa Kraków – Oświęcim) przebiega przez północną część obszaru w odległości około 2 km od centrum sołectwa. W dużej odległości znajduje się także szlak linii kolejowej, biegnącej wzdłuż północnej granicy Sosnowic, która nie wpływa dotkliwie na komfort akustyczny mieszkańców rozległego pod względem obszaru sołectwa. Zagrożenie w zakresie hałasu dla mieszkańców może stanowić jedynie fakt, iż znaczna część zabudowy sołectwa skupia się w ciągu dróg powiatowych oraz dominująca rola indywidualnego transportu kołowego.

Korzystnie natomiast dla Sosnowic na tle gminy, kształtuje się wskaźnik zagrożenia odpadami azbestowymi, których według danych szacunkowych na terenie sołectwa znajduje się około 55 599,39 kg czyli mniej więcej 4% ogółu tego typu wyrobów pozostających na terenie gminy. W przeliczeniu na

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

100 mieszkańców Sosnowic, ilość wyrobów zawierających azbest wynosi 4 772,8 kg i jest to wartość niemal trzykrotnie niższa od średniej gminnej wynoszącej około 13,5 tys. kg.

Biorąc pod uwagę wartość zidentyfikowanych potrzeb termomodernizacyjnych, Sosnowice również wypadają korzystnie na tle pozostałych części gminy. W dokumentach gminnych ocenia się, iż najważniejsze wydatki na termomodernizację w sołectwie wyniosą około 759 230,77 zł, czyli mniej więcej 65 170,02 zł na każde 100 mieszkańców. Wskaźnik ten dla gminy jest zdecydowanie wyższy i oscyluje w granicach 140 676,51 zł na 100 mieszkańców, co świadczy o tym, iż stan infrastruktury w sołectwie znajduje się na względnie dobrym poziomie, co z kolei może świadczyć o dużym wewnętrznym potencjale Sosnowic.

4.3.6 Podsumowanie diagnozy dla obszaru zdegradowanego Sosnowice

Sołectwo Sosnowice wśród badanych zagadnień społecznych, posiada aż 6 współczynników wskazujących na znaczne nagromadzenie negatywnych zjawisk. Wśród wskaźników mieszczących się powyżej wskaźników przeciętnych dla całej gminy znajdują się wyższa od średniej liczba klientów GOPS, ponadprzeciętna liczba świadczeń i wartość kwotowa wsparcia klientów GOPS, podwyższony współczynnik osób uzależnionych od alkoholu oraz wyższa od średniej liczba odnotowanych przestępstw. Negatywnie kształtuje się także współczynnik przedsiębiorczości mieszkańców oraz dostępności do terenów zielonych. Potencjałami Sosnowic są natomiast niskie zagrożenie hałasem, wynikające z ulokowania w dość dużej odległości od głównych źródeł hałasu w gminie tj. drogi krajowej nr 44 oraz linii kolejowej, względnie dobry stan budynków i infrastruktury technicznej, która w chwili obecnej nie wymaga przeprowadzenia nadmiernie wysokich inwestycji, niewielkie nagromadzenie odpadów azbestowych oraz aktywnie działające organizacje społeczne, wspierające rozwój kultury i lokalnej tożsamości w sołectwie. Wymienione potencjały Sosnowic mogą w przyszłości korzystnie wpłynąć na poprawę wizerunku zewnętrznego miejscowości oraz zwiększenie liczby osób skłonnych zamieszkiwać na jej terenie.

5. Podsumowanie procesu konsultacji społecznych

Prace nad opracowaniem diagnozy oraz delimitacją obszarów zdegradowanych gminy Brzeźnica realizowane w celu przystąpienia do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2023 były prowadzone w procesie szerokiej partycypacji społecznej. Każdemu etapowi prac związanych z dokumentem towarzyszyła zasada partnerstwa różnych środowisk w tym środowisk mieszkańców, organizacji społecznych, przedstawicieli lokalnego biznesu, lokalnych władz i instytucji im podległych. Przedstawiciele wyżej wymienionych środowisk uczestniczyli zarówno w procesie gromadzenia niezbędnych informacji o problemach gminy i poszczególnych obszarów, a także wyznaczania obszarów zdegradowanych.

W trakcie dotychczasowych prac nad diagnozą służącą wyznaczeniu obszarów zdegradowanych wykorzystywano następujące mechanizmy partycypacji społecznej:

1. Wstępne spotkanie informacyjne, na które zaproszono przedstawicieli mieszkańców, przedstawicieli instytucji samorządowych, a także radnych, sołtysów i wójta gminy Brzeźnica. Spotkanie odbyło się 12.07.2016 r. o godzinie 14:00 w Galerii Polsko-Słowackiej w Brzeźnicy przy ul. Krakowskiej 109. W trakcie spotkania przedstawiciele Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych Delta Partner przedstawili ideę rewitalizacji, założenia ustawowe rewitalizacji, możliwości finansowania działań rewitalizacyjnych związane z nową perspektywą finansową dotyczącą rewitalizacji w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Małopolskiego 2014-2020, a także założenia i harmonogram prac związanych z przystąpieniem do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2023.
2. Ankieta rewitalizacyjna dystrybuowana w wersji papierowej oraz elektronicznej za pośrednictwem strony www.brzeznicapl.pl oraz strony www.deltapartner.pl/webroot/ankiety/brzeznicapl/. Ankietyzacja była prowadzona od 8 lipca do 22 lipca 2016 roku. Mieszkańcy mogli z wykorzystaniem ankiety zgłaszać własne propozycje obszarów zdegradowanych wraz z uzasadnieniem oraz komentować na bieżącego postęp prac nad sformułowaniem programu rewitalizacji. W ramach ankiety prowadzono również badania społeczne o charakterze ilościowym skupione przede wszystkim na rozpoznaniu potrzeb mieszkańców z zakresu rewitalizacji społecznej, przestrzennej, środowiskowej, technicznej jak i gospodarczej gminy. Wnioski z ankiet znajdują się w rozdziale 3 przedmiotowego opracowania.
3. Warsztaty partycypacyjne przeprowadzone w 5 lokalizacjach gminy Brzeźnica, których celem było przede wszystkim poznanie opinii dotyczących potrzeb rewitalizacyjnych na terenie gminy Brzeźnica, a także oczekiwań związanych z realizacją procesu rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

W spotkaniach udział wzięli mieszkańcy poszczególnych sołectw gminy Brzeźnica, przedstawiciele lokalnych organizacji społecznych, przedsiębiorców, instytucji samorządowych oraz lokalnych władz. W trakcie spotkania zaprezentowane zostały główne założenia procesu rewitalizacji, możliwości finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także przeprowadzona została dyskusja na temat potrzeb związanych z rewitalizacją w sołectwach i gminie Brzeźnica.

Spotkania odbyły się w dniu 21 lipca 2016 r. w godzinach od 15 do 20 według następującego harmonogramu:

- godz. 15:00 w WDK Chrzęstowice dla mieszkańców miejscowości Chrzęstowice, Łączan i Kossowej,
 - godz. 16:00 w Galerii Polsko - Słowackiej w Brzeźnicy ul. Krakowska 109 dla mieszkańców Brzeźnicy, Brzezinki i Nowych Dworów,
 - godz. 17:00 w WDK Tłuczań dla mieszkańców miejscowości Tłuczań, Wyźrań,
 - godz. 18:00 w WDK Marcyporęba dla mieszkańców miejscowości Marcyporęba i Kopytówki,
 - godz. 19:00 w WDK Paszkówka dla mieszkańców miejscowości Paszkówka, Bęczyn, Sosnowice
4. Konsultacje społeczne projektu „Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla gminy Brzeźnica”, które prowadzone były w okresie od 06 sierpnia 2016 r. do 05 września 2016 r. Konsultacje przeprowadzone były w następujących formach:
- zbierania uwag z wykorzystaniem Formularza elektronicznego umieszczonego na stronie podmiotowej Gminy Brzeźnica w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce „Konsultacje społeczne”, na stronie internetowej Brzeźnica www.brzeznicapl.pl w zakładce „Gminny Program Rewitalizacji”. Uwagi do projektu „Diagnozy” można było także przesłać elektronicznie na adres inwestycje@brzeznicapl.pl lub złożyć na Dzienniku Podawczym Urzędu Gminy Brzeźnica przy ul. Krakowskiej 109;
 - zbierania uwag i opinii w formie Ankiety elektronicznej uzupełnianej online dostępnej na stronie internetowej Gminy Brzeźnica www.brzeznicapl.pl, zakładka „Gminny Program Rewitalizacji”.

W trakcie prowadzonych konsultacji mieszkańcy zgłaszali uwagi dotyczące konieczności rozszerzenia obszaru rewitalizacji o sołectwo Sosnowice. Uwagi te zostały uwzględnione, wobec czego nastąpiła aktualizacja projektu przedmiotowego dokumentu.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

5. Warsztat partycypacyjny w formie konsultacji społecznych z możliwością zgłaszania uwag do przeprowadzonej diagnozy społeczno-gospodarczo-przestrzennej gminy oraz wyznaczonych obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji. Warsztat odbył się w dniu 30 sierpnia 2016 r. w dwóch turach: o godzinie 14:30 dla przedstawicieli lokalnego samorządu w tym radnych i sołtysów gminy Brzeźnica oraz o 15:30 dla mieszkańców gminy Brzeźnica, organizacji społecznych, przedstawicieli lokalnego biznesu oraz pracowników instytucji samorządowych. W trakcie warsztatu zaprezentowano ogólne założenia dokumentu oraz założenia dotyczące wytypowanych obszarów zdegradowanych. Uczestnicy spotkania wskazali na konieczność rozszerzenia prac o obszar sołectwa Sosnowice, ze względu na stopień degradacji społecznej obszaru a także potencjał wewnętrzny jaki sołectwo posiada. Przedstawione przez zebranych wnioski zostały uwzględnione, wobec czego podjęto działania mające na celu włączenie sołectwa Sosnowice w dalszy tok prac nad przygotowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji.

Informacje o przeprowadzonych pracach diagnostycznych oraz uwzględnieniu sołectwa Sosnowice w działaniach dotyczących opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2023.

W toku pierwotnie prowadzonych prac diagnostycznych wytypowano 2 obszary zdegradowane: obszar sołectwa Brzeźnica oraz obszar sołectwa Kossowa. Oba obszary cechują się najwyższym stopniem degradacji społecznej w gminie Brzeźnica, wobec czego w pierwszej części prac nad diagnozą i delimitacją obszarów zdegradowanych, zaproponowano objęcie obu obszarów szczegółową diagnozą i uwzględnieniem ich w dalszych pracach nad przygotowaniem GPR. Łączna powierzchnia sołectw Brzeźnica i Kossowa wynosiła 15,8% powierzchni gminy, wobec czego zbliżona była do wartości limitu ustawowego 20% ogólnej powierzchni gminy. Ze względu na małą rezerwę udziału powierzchni gminy, która potencjalnie mogła zostać objęta procesem rewitalizacji, w projekcie dokumentu nie wskazywano obszarów kolejnych sołectw.

Tabela 28 Udział powierzchni i liczby ludności sołectw wytypowanych do prac w pierwszej propozycji dokumentu

	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni gminy [%]	Liczba ludności	Udział w zaludnieniu gminy
Brzeźnica	698,3	10,5%	1 295	12,9%
Kossowa	349,3	5,3%	486	4,8%
Obszary zdegradowane razem	1 047,6	15,8%	1 781	17,8%
Gmina Brzeźnica	6 639,1	100,0%	10 022	100,0%

Źródło: opracowanie własne

Jednakże w trakcie trwających konsultacji społecznych oraz zgłaszania uwag przez stronę społeczną, do obszarów zdegradowanych dołączono obszar sołectwa Sosnowice. Decyzja o poszerzeniu obszarów

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

o kolejne sołectwo była wynikiem oddolnej inicjatywy mieszkańców, zgłaszających uwagi do wyznaczenia obszarów zdegradowanych i konieczności uwzględnienia Sosnowic w programie rewitalizacji, co też uczyniono w aktualizacji przedmiotowej diagnozy.

W wyniku przeprowadzonych konsultacji oraz zgłaszanych przez mieszkańców uwag zdecydowano, iż obszary sołectw Brzeźnica i Kossowa wstępnie wskazywanych jako obszary zdegradowane, zostaną nieznacznie zmieszane w celu objęcia rewitalizacją terenu sołectwa Sosnowice, w sposób w który jednocześnie nie zostaną przekroczone limity ustawowe 20% obszaru powierzchni gminy. Dzięki przeprowadzonej korekcie obszarów uwzględniono zarówno postulaty mieszkańców, jak i limity ustawowe powierzchni obszarów zdegradowanych oraz zamieszkujących je liczby mieszkańców.

Po przeprowadzonej korekcie łączna powierzchnia obszarów zdegradowanych wynosi 1 314 ha, co stanowi 19,8% ogólnej powierzchni gminy. Liczba mieszkańców wszystkich obszarów łącznie wynosi natomiast 2 650 osób (26,4%), dzięki czemu oba wskaźniki obligatoryjne nie zostały przekroczone.

Tabela 29 Powierzchnia obszarów i liczba mieszkańców obszarów zdegradowanych po dokonaniu korekty

	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni gminy [%]	Liczba ludności	Udział w zaludnieniu gminy
Brzeźnica	590	8,9%	1 178	11,8%
Kossowa	173	2,6%	306	3,1%
Sosnowice	551	8,3%	1 165	11,6%
Obszary zdegradowane razem	1 314	19,8%	2 650	26,4%
Gmina Brzeźnica	6 639	100,0%	10 022	100,0%

Źródło: opracowanie własne

O włączeniu sołectwa Sosnowice do obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji gminy Brzeźnica przesądziło zatem zarówno zdanie mieszkańców gminy wyrażone w trakcie prowadzonych konsultacji, jak i wyniki internetowego badania ankietowego (sołectwo Sosnowice znajduje się na 3 miejscu wśród wszystkich sołectw wskazywanych jako obszar, który w pierwszej kolejności poddany powinien zostać procesowi rewitalizacji - po Kossowej oraz Brzeźnicy).

Ponadto o konieczności włączenia Sosnowic do procesu prac nad GPR świadczą również wyniki analizy wskaźnikowej, w której Sosnowice znajdują się na 3 miejscu wśród sołectw o najwyższym poziomie degradacji społecznej. Z przeprowadzonej analizy wynika bowiem, iż w zakresie degradacji społecznej sołectwo Sosnowice posiada aż 6 na 10 współczynników wskazujących na znaczne nagromadzenie negatywnych zjawisk. Wśród wskaźników mieszczących się powyżej wskaźników przeciętnych dla całej gminy znajdują się wyższa od średniej liczba klientów GOPS, ponadprzeciętna liczba świadczeń i wartość kwotowa wsparcia klientów GOPS, podwyższony współczynnik osób uzależnionych od alkoholu oraz wyższa od średniej liczba odnotowanych przestępstw. Negatywnie kształtuje się także współczynnik przedsiębiorczości mieszkańców oraz dostępności do terenów zielonych. Ponadto

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Sosnowice o czym świadczą zarówno wyniki analizy wskaźnikowej, jak i uwagi zgłaszane przez mieszkańców gminy biorących udział w spotkaniach konsultacyjnych, posiadają duży potencjał wewnętrzny, który może w przyszłości wpłynąć na zmianę ich negatywnego wizerunku. Wśród potencjałów tych znajdują się między innymi niskie zagrożenie hałasem, wynikające z ulokowania w dość dużej odległości od głównych źródeł hałasu w gminie tj. drogi krajowej nr 44 oraz linii kolejowej, względnie dobry stan budynków i infrastruktury technicznej oraz choć nieliczne to aktywnie działające organizacje społeczne, które w sołectwie w znacznym stopniu przyczyniają się do działań wspierających rozwój kultury i lokalnej tożsamości. Walorem Sosnowic są też znajdujące się na ich terenie obiekty zabytkowe oraz tereny mogące służyć w przyszłości jako tereny rekreacji i integracji mieszkańców.

Spis grafik

Grafika 1 Liczba klientów GOPS w przeliczeniu na 100 mieszkańców.....	39
Grafika 2 Liczba udzielonych świadczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców	40
Grafika 3 Kwota udzielonych świadczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców.....	41
Grafika 4 Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	42
Grafika 5 Liczba osób uzależnionych od alkoholu w przeliczeniu na 100 osób	43
Grafika 6 Liczba ofiar przemocy domowej w przeliczeniu na 100 mieszkańców.....	44
Grafika 7 Liczba przestępstw popełnionych w gminie Brzeźnica w przeliczeniu na 100 mieszkańców	45
Grafika 8 Liczba kradzieży z włamaniem w przeliczeniu na 100 mieszkańców	46
Grafika 9 Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	47
Grafika 10 Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych 2014	48
Grafika 11 Zarejestrowana działalność gospodarcza w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	49
Grafika 12 Szacowane koszty nakładów na modernizację.....	51
Grafika 13 Dostęp do terenów rekreacyjno-wypoczynkowych	53
Grafika 14 Poziom hałasu związany z natężeniem ruchu drogowego i kolejowego	54
Grafika 15 Zagrożenie wyrobami i odpadami zawierającymi azbest w przeliczeniu na 100 mieszkańców	55
Grafika 16 Obszary zdegradowane na terenie gminy Brzeźnica	67

Spis tabel

Tabela 1 Podział administracyjny gminy.....	7
Tabela 2 Udział ludności w poszczególnych grupach wiekowych w 2015 roku - porównanie	16
Tabela 3 Charakterystyka osób bezrobotnych na terenie gminy Brzeźnica	18
Tabela 4 Podmioty wpisane do rejestru REGON wg. klasy wielkości w gminie Brzeźnica.....	28
Tabela 5 Tereny zieleni w gminie Brzeźnica [ha].....	30
Tabela 6 Wyniki pomiarów wskaźników zanieczyszczeń powietrza w Skawinie – stężenia średnioroczne	33
Tabela 7 Adresy i obszar sołectw w wyborach samorządowych 2014	47
Tabela 8 Podsumowanie analizy obszarów.....	57
Tabela 9 Powierzchnia i liczba ludności obszarów zdegradowanych	66
Tabela 10 Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej ogółem.....	71
Tabela 11 Liczba udzielonych świadczeń.....	71
Tabela 12 Ogólna liczba przestępstw	72
Tabela 13 Liczba osób uzależnionych od alkoholu	72
Tabela 14 Liczba bezrobotnych	72
Tabela 15 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	73
Tabela 16 Liczba klientów ośrodka pomocy społecznej	78
Tabela 17 Liczba udzielonych świadczeń.....	78

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Tabela 18 Liczba osób uzależnionych od alkoholu	78
Tabela 19 Ogólna liczba przestępstw	79
Tabela 20 Liczba bezrobotnych	79
Tabela 21 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	80
Tabela 22 Liczba klientów ośrodka pomocy społecznej	84
Tabela 23 Liczba świadczeń pomocowych w sołectwie i gminie	84
Tabela 24 Liczba osób uzależnionych od alkoholu	85
Tabela 25 Ogólna liczba przestępstw	85
Tabela 26 Liczba bezrobotnych	85
Tabela 27 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	86
Tabela 28 Udział powierzchni i liczby ludności sołectw wytypowanych do prac w pierwszej propozycji dokumentu	90
Tabela 29 Powierzchnia obszarów i liczba mieszkańców obszarów zdegradowanych po dokonaniu korekty	91

Spis wykresów

Wykres 1 Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej, wodociągowej i gazowej w gminie Brzeźnica w latach 2010-2014	12
Wykres 2 Liczba ludności i przyrost naturalny	14
Wykres 3 Migracje ludności na pobyt stały	15
Wykres 4 Udział ludności w poszczególnych grupach wiekowych [%]	15
Wykres 5 Prognozowana liczba ludności w powiecie wadowickim - porównanie miasto i wieś	16
Wykres 6 Liczba osób bezrobotnych w latach 2011-2015	17
Wykres 7 Odsetek liczby osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	17
Wykres 8 Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci na terenie gminy Brzeźnica	19
Wykres 9 Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej i odsetek ludności objęty środowiskową pomocą społeczną [%]	20
Wykres 10 Liczba dzieci w szkołach i placówkach przedszkolnych w latach 2009-2014	21
Wykres 11 Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat	21
Wykres 12 Biblioteki, czytelnictwo i czytelnicy w gminie Brzeźnica w latach 2005-2014	23
Wykres 13 Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności	24
Wykres 14 Imprezy, kluby i uczestnicy imprez na terenie gminy Brzeźnica	24
Wykres 15 Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON wg sektorów własności	25
Wykres 16 Podmioty gospodarcze według grup rodzajów działalności PKD 2007 w gminie Brzeźnica w latach 2009-2015	26
Wykres 17 Podmioty gospodarki narodowej w Brzeźnicy wg sekcji PKD2007 w roku 2015	27
Wykres 18 Podmioty gospodarki narodowej	28

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Brzeźnica na lata 2016-2022

Wykres 19 Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym – porównanie	29
Wykres 20 Lesistość w 2015 roku [%].....	30
Wykres 21 Liczba mieszkańców korzystających z oczyszczalni ścieków.....	33
Wykres 22 Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku ogółem na mieszkańca [m ³]	34
Wykres 23 Zużycie wody na 1 mieszkańca – porównanie [dam ³].....	35
Wykres 24 Płeć respondentów	58
Wykres 25 Wiek respondentów.....	59
Wykres 26 Status na rynku pracy.....	59
Wykres 27 Wykształcenie respondentów.....	60
Wykres 28 Ocena elementów wpływających na jakość życia	61
Wykres 29 Średnia wartość oceny elementów wpływających na jakość życia mieszkańców	62
Wykres 30 Problemy występujące na terenie gminy.....	63
Wykres 31 Jakich miejsc i form aktywności brakuje w ofercie gminy	64
Wykres 32 Obszary wskazane przez respondentów do poddania procesowi rewitalizacji	65